

SESSİZ DEVRİM

DSP'nin Ülke Sorunlarına
Yaklaşımları ve Çözüm Önerileri

TBMM
Kütüphanesi

Demokratik Sol Parti
2002 Seçim Bildirgesi

SESSİZ DEVRİM

DSP'nin Ülke Sorunlarına
Yaklaşımları ve Çözüm Önerileri

**TBMM
Kütüphanesi**

Yer **1988-97**

Yıl **2002**

Cilt

Kısım

Kop

Dmihş ***200286050***

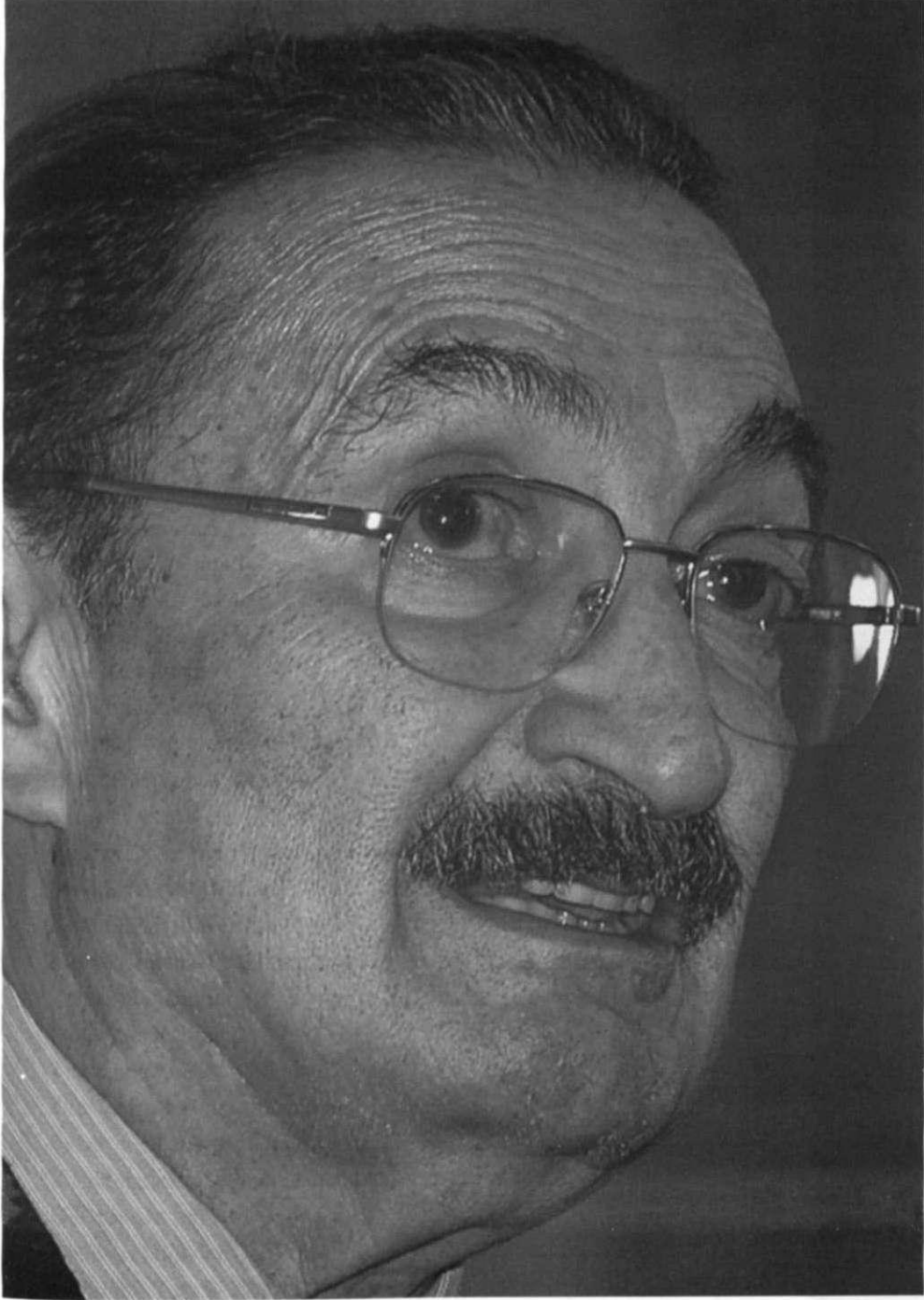

Demokratik Sol Parti
2002 Seçim Bildirgesi

*Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Türkiye halkına
Türk Uluu denir.*

Mustafa Kemal Atatürk

Ulusalcı Demokratik Sol Atatürk'ün yoludur

Bülent Ecevit

İÇİNDEKİLER

I.Ulusal Sol'un adı Demokratik Sol	11
Demokratik Sol Parti Halkın Özlemlerinden Doğdu	11
Geçmişin Olumsuzluklarının Giderilmesi ve	
Sağlıklı Bir Ekonomik Yapı İçin Bedel Ödemeyi Göze Aldık	12
DSP ve Ecevit: Neyin Engeli Olarak Görüldü?	12
DSP'ye Karşı Komplö	13
II.Ecevit'in Sessiz Devrimi	15
Türkiye'yi Avrupa Birliği'ne Biz Taşıdık	18
Ecevit'in dediği gibi oldu: AB, bir gece kapımızı çaldı	19
Ekonomideki Temel Yapısal Reformlar	21
Bankalar Kanunu	21
Kamu bankalarında yeniden yapılanma	23
İşsizlik Sigortası	24
Gümrük Kanunu	24
Akreditasyon Kanunu	25
Sermaye Piyasası Kanunu	25
Yap-İşlet-Devret	25
Telekomünikasyon	25
Tarım kooperatifleri	26
Elektrik Piyasası Kanunu	26
Bireysel emeklilik	26
Ekonomik ve Sosyal Konsey Kanunu	27
Sivil Havacılık Kanunu	27
Kamulaştırma Kanunu	28
Merkez Bankası bağımsızlaştı	28
Telekom Kanunu	28
Doğalgaz Kanunu	29
Tuz Kanunu	29
Uluslararası Tahkim Kanunu	29
Şeker ve Tütün Kanunları	30
Kamu ihaleleri saydamlashtırıldı	31
Denetimsiz fon ve vakıflar	31
Endüstri bölgeleri	32
İstihdamı Teşvik Yasası	32
Yolsuzlukla Sürekli Savaş	33
Bölücü ve Dinci Terör Bitirildi ve Toplumsal Barış Sağlandı	34
Hukuk ve Yargı Reformu	36

Anayasa'da köklü değişiklikler yapıldı	36
AB ile ilgili uyum yasaları	41
Medenî Kanun	42
Diğer düzenlemeler	45
Ölüm cezasının kaldırılması öncelikli hedeflerimiz arasındaydı	46
Yapılan Diğer İşler	50
Meslek okulu mezunlarına sınavsız üniversite olanağı	50
5 yılda 24 milyon kişiye/aileye yardım	51
Depremzedeler için 3.5 katrilyon harcandı	51
Zorunlu deprem sigortası getirildi	52
İslâm âlemine esin kaynağı olduk	54
Afganistan'ın yeniden yapılandırılmasına ve dost ülkelerin güvenliğine katkı	55
Çiftçiye doğrudan destekleme yardım	55
Siyasal ve ekonomik ilişkilerimiz gelişti	56
Torpile büyük oküde son verildi	56
Kamu çalışanlarına sendikalaşma hakkı sağlandı	56
Fatih meçhul cinayetler aydınlatıldı	56
Cezaevleri terörist işgälinden kurtarıldı	57
İşkenceye karşı etkin mücadele başlatıldı	57
Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Yasası çıkarıldı	57
Lailik karşıtı akımlar ve mançlara saygılı lailiklik	58
Koy kent dünyaya örnek oldu	58
İşsizlik sigortasından sonra iş güvencesi de çıkarıldı	61
Spor alanında olumlu gelişmeler sağlandı	64
Öteki gelişmeler	65
III.Sessiz Devrim Devam Edecek	68
Temel Ulusal Uzlaşılar	68
Ulusal Birlik	68
Demokrasi ve İnsan Hakları	70
İnançlara Saygılı Lailiklik	74
Bilgi Toplumu (e-Türkiye)	76
Eğitim ve İnsangücü	79
AR-GE	80
Yazılım	81
Üniversite-Sanayi İşbirliği, Teknokentler	83
Girişimcilik ve Risk Sermayesi	84
İletişim Altyapısı, İnternet	85
e-Devlet	87
Hukuk	90

e-Ekonomi	93
Bilişim Kültürü, "e-Kültür"	95
Sayısal Bölünme	96
Bilişim Reformu	97
Toplumsal ve Siyasal Gelişme	98
Hukuk ve yargı	98
Kamunun yeniden yapılandırılması, "e-Devlet"	102
Eğitim	105
Çağdaş Türk gençliği	111
Spor	113
Kültür ve sanat	116
Demokratik Sol ve Alevilik-Bektaşılık	119
Atatürk'un yolunda çağdaş kadınlarımız	122
Engelliler Bakanlığı kurulacak	124
Sağlık politikamız	127
Çalışma yaşamı	131
Kentleşme Yerel yönetimleri	134
Doğal denge ve çevre politikası	136
Ulusal ormancılık politikası	137
Deprem ve doğal afetlere karşı toplumun hazırlanması	142
Temiz Toplum Temiz Siyaset (Siyasal Etik)	143
Ekonomi	146
DSP'nin Çağdaş Ekonomi Programı	146
Finans piyasaları	154
İstihdam yaratma ve istihdam ilkeleri	157
Kamu maliyesi ve kamunun finansmanı	158
Yeni Ekonomi	160
Tarım	160
Koy kentlerde çağdaş hayvancılık modelleri	165
Enerji ve yeraltı kaynakları	166
İşnat ve Sanatkârlar, Küçük ve Orta Boy İşletmeler Politikaları	172
Turizm ve turizmde çeşitlilik politikalarımız	174
Ulaşım politikaları	175
Ulusal Çıkarlara Dayalı Bölge Merkezli Dış Politika	177
Ulusal Dış Politika	177
Avrupa Birliği	179
Kıbrıs	183
Yurtdışındaki Türkler	184
IV. SONSÖZ	188

I. Ulusal Sol'un adı Demokratik Sol

Demokratik Sol Parti Halkın Özlemlerinden Doğdu

Bu özlemler; emeğin hakkını gözetirken girişimciliği özendiren, köylüyü göçe zorlamadan yerinde kalkındırıp sınaileştirmeyi amaçlayan, “pazar ekonomisi”ni işletirken pazarda tekellerin, kartellerin egemenliklerinin kırılmasını isteyen, vurgunu önlerken dürüstlüğü ödüllendirmeye çalışan, ekonomiyi dünyaya açarken bağımsızlığın güçlendirilmesini isteyen, çoğulculuğu desteklerken ulusal birliği pekiştirmeyi amaçlayan, laikliği ödünsüz korurken inançlara saygıyı koruyan insanların özlemleriydi.

Bu özlemleri gerçekleştirmek isteyenler siyasete ve yönetime etkili ve dengeli katılımlarıyla demokrasiye gerçeklik kazandırmak istediler. Bu çabaların sonucunda da Demokratik Sol Parti doğdu.

Demokratik Sol, yeni ve çağdaş solun, ithal malı değil yerli solun, yani “ulusal solu”n adı oldu ve gelişti. Ulusal birliği pekiştirdi, laik Cumhuriyeti sağlamlaştırdı, toplumsal değerlerdeki yozlaşmanın önüne geçmeye çalıştı.

Böylece solda sağlıklı birlik Demokratik Sol Parti’nin çağdaş doğrultusunda ve tutarlı yapısında gerçekleşmeye başladı.

Geçmişin Olumsuzluklarının Giderilmesi ve Sağlıklı Bir Ekonomik Yapı İçin Bedel Ödemeyi Göze Aldık

Ülkemizde uzun yıllardan beri uygulanan politikaların yarattığı ekonomik krizin boyutları uluslararası kuruluşların desteğini zorunlu kıldı.

Bu programların kısa vadeli sonuçları bazı sıkıntıları da beraberinde getiriyordu ve toplumun her kesiminin özverisini gerektiriyordu.

Bu bedele, ekonomik istikrarın sağlanması ve geleceğin kurtarılması adına katlanıldı.

Ancak temel amaç, istikrarın sağlanmasından sonra ülkenin üretim kapasitesinin harekete geçirilerek ekonomik büyümenin sosyal adalet içinde sağlanması, işsizliğin giderilmesi, sağlıklı bir yatırım ortamının kurulması idi.

Ekonomik programların halkı rahatlatacak sonuçlarının alınması sürecine girildiği bir sırada seçimlere yaklaşık iki yıl kala ülkemiz bir baskın erken seçime zorlandı. Demokratik Sol Parti, yıllardan beri yaratılan istikrarsızlığın giderilmesi için katlanılmak zorunda kalınan bedelin faturası ile karşı karşıya bırakılmak istenildi.

DSP ve Ecevit; Neyin Engeli Olarak Görüldü?

Ekonomik istikrar adına katlanılan özverilerin sonuna gelinip yeni bir yatırım ortamına geçilirken sağlanan kaynakların bölüşümünde DSP bazı çevrelerce bir engel olarak görüldü.

DSP, bu kaynakların toplum katmanları arasında hakça dağıtılmasını, kalkınmanın ve gelişmenin dengeli bir biçimde gerçekleştirilmesini amaçlıyordu.

Oysa bazı kesimler, yaratılan kaynakların tamamının kendilerine aktarılmasını amaçlıyorlardı. Sınırlı da olsa başka kesimlere aktarılacak kaynakların yaratacağı olumlu etkinin de DSP'ye değil, çıkarları dolayısıyla destekledikleri başka partilere yansımaları istiyorlardı.

Böylece yarattıkları istikrarsızlıktan ülkeyi kurtarmak için katlanılan özverinin toplumda yarattığı tepkilerin bedeli DSP tarafından ödenecek, yeni ortamın kazanımlarından ise belli kesimlerin yararlanması sağlanırken, yaratılan iyimserliğin getirisi başka siyasal partilerin olacaktır.

DSP'ye Karşı Komplo

Yapısal reformlar meyvesini vermeye başlarken, yapılan düzenlemelerden çıkarı bozulan güç odakları, emellerine ulaşmak için önce DSP'yi ele geçirmek ve Ecevit'siz Hükümet formülünü devreye sokmak istediler. Bu planlarını uygulayamayınca da parti grubumuzu böldüler. Ama Ecevit'siz ve DSP'siz hükümet amacına ulaşamadılar.

Grubumuzdaki bölünmeye karşın örgütümüz dimdik ayakta kaldı. Örgütümüz üzerindeki oyunlarından sonuç alamayınca da yapay anketlerle partimize yönelik halk desteğinin önünü kesmeye çalıştılar. Fakat her oyun geri tepiyor ve tepecektir.

Bu arada, başta Kıbrıs olmak üzere dış ilişkilerimizde güçsüz bir Türkiye yaratmak isteyen bazı çevreler de **"Ecevit'siz ve DSP'siz hükümet"** formülü için harekete

geçtiler. Ama onlar da yerli işbirlikçileri gibi amaçlarına ulaşamayacaklardır.

Özetle DSP ve Ecevit, demokrasi tarihinde eşi görülmemiş bir komployla karşı karşıya bırakıldı. Ancak gerek iç, gerek dış kaynaklı her girişim, ulusalcı solun yegane temsilcisi DSP'nin örgüt gücü ve halkımızın desteğiyle boşa çıkarılmaktadır.

II. Ecevit'in Sessiz Devrimi

Bazı kesimlerce bugün yaşanan sıkıntıların sorumlusu olarak gösterilen 57. Hükümet çok önemli işler başardı. Sessiz bir devrim gerçekleştirdi. Bu “**Sessiz Devrim**”i nasıl gerçekleştirdiğini anlayabilmek için önce 55. ve 56. Hükümet dönemlerine de kısaca göz atmamızda yarar var.

1995 seçimleri sonunda önce DYP ve ANAP'ın ortaklığında Anayol Hükümeti kuruldu. Ancak bu hükümet fazla uzun sürmedi. Ardından RP ve DYP'nin ortaklığında Refahyol Hükümeti kuruldu. Ancak RP'nin laiklik karştı girişimleri nedeniyle ülkemiz 28 Şubat sürecine girdi. TBMM'deki siyasal ve sayısal dengeler değişti.

Bunun üzerine ANAP, DSP ve 28 Şubat süreciyle birlikte DYP'den kopan ve DTP'den (Demokrat Türkiye Partisi) oluşan üçlü koalisyon hükümeti kuruldu. Bu ortaklık, Anadol-D Hükümeti olarak anıldı.

Bu döneme damgasını vuran, DSP'nin öncülüğünde gerçekleştirilen **8 yıllık zorunlu, kesintisiz eğitim** oldu. Zorunlu eğitim, eğitim sistemimizin çehresini değiştirdi.

Ancak üç partili koalisyonun arkasında yeterli sayısal güç yoktu. Hükümet, CHP'nin iğreti desteğiyle işbaşındaydı. Sonunda bu hükümet, CHP'nin desteğini çekmesiyle düşürüldü.

Yeni bir boşluk ortaya çıkmıştı. Hiçbir partinin yeni bir hükümet kuracak sayısal çoğunluğu yoktu. Bir koalisyon kurulması da mümkün değildi.

Hükümeti kurma görevi önce DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit'e, sonra eski bir DYP'li olan Yalın Erez'e verildi. Erez, destek bulamayınca görev tekrar Ecevit'e verildi. Ve Ecevit, tek başına 56. Hükümet'i kurdu. Çünkü, DSP dışında hiçbir partiye, Ecevit dışında da hiçbir genel başkana güven duyulmuyordu.

Bu hükümet bir azınlık hükümetiydi ve görevi, ülkeyi sağ salım seçimlere götürmekten ibaretti. O kadar ki, bütçesi bile yoktu. Buna karşın, yıllarca ülkemizin ve ulusumuzun başına belâ olan bölücü terör örgütünün başı Abdullah Öcalan'ın Kenya'da yakalanarak Türkiye'ye getirilmesini sağladı.

Ecevit, Öcalan'ın yakalanmasını siyasal propaganda aracı olarak kullanmadı. Ecevit'in konuya, devlet adamı ciddiyetiyle yaklaşması halkın takdirini kazandı.

Meclis'e ilk kez 1991'de giren ve 1995'te solun birincisi olan DSP, 1999'da ise Türkiye'nin birinci partisi oldu.

Ancak 99 seçimleri sonucu ortaya parçalı bir siyasal yapı çıktı. Uzlaşî kültürünün mimarı olan DSP, bu yapı içinde üç partinin koalisyonundan oluşan 57. Hükümet'i kurdu.

Bu hükümet, uzun yılların biriktirdiği sorunlarla başbaşıydı. O nedenle işbaşına gelir gelmez, çok amaçlı bir programla kolları sıvadı ve bir SESSİZ DEVRİM yaptı.

Peki, nedir bu SESSİZ DEVRİM?

Demokratik Sol Parti, üç partili koalisyon yapısı içinde; siyaseti kirleten ve ekonomiyi çökerten kirli ilişkilere son veren çok önemli, köklü, yapısal reformlara imza attı.

Türkiye'nin ve hatta dünyanın en çalışkan, en devamlı ve en üretken partisi olarak, 3.5 yıllık süre içinde 384 yasanın çıkarılmasını sağladı.

Örneğin; kamu bankalarını özertleştirerek, bu bankaları hortum kapısı olmaktan kurtardı.

Bakkal dükkânı gibi açılan ve yeni bir hortum kapısı olarak kullanılan özel bankalara çekti düzen verdi.

Kamu ihaleleri konusunda yapısal değişiklik yaparak "yüzde" ciliğin önlenmesinde de büyük adımlar attı.

Yolsuzlukla mücadelede Cumhuriyet tarihinin en büyük operasyonlarını yaptı.

Faili meçhul cinayetleri aydınlattı.

Organize suç örgütlerinin üzerine kararlılıkla gitti.

Cezacvlerini terörist, eşkıya ve mafya üssü olmaktan kurtardı.

Çalışma hayatında reformlar yaptı; "işsizlik sigortası"nı ve "iş güvencisi"ni çıkardı.

Medeni Kanun'u sil baştan yeniledi.

Anayasa'da ilk kez köklü değişikliklerin yapılmasına olanak sağladı.

Avrupa Birliği yolunda tarihsel adımlar attı.

İki büyük deprem felaketine ve yaşanan ekonomik sıkıntılara karşın ekonomiyi sağlam temellere oturtacak köklü düzenlemeler yaptı.

Laikliğin daha da kökleşmesi için çok büyük adımlar attı. Bunu yaparken "inançlara saygılı" oldu. Her dindarı potansiyel mürteci görmedi.

Bölücü terörün yanı sıra dinci teröre de büyük darbe vurdu.

Uluslararası ilişkilerimizde "ulusalcı"lığımızdan ödün vermedi.

Demokratik Sol Parti'nin varlığı, kuruluşundan bu yana, siyaseti, kendi yandaşlarını nemalandırmak ve uluslararası güç odaklarının çıkarları doğrultusunda yapmak isteyenleri çok rahatsız etmiştir.

Onun içindir ki, Demokratik Sol Parti'ye her zamankinden çok daha fazla gereksinim vardır.

Ülkemizi ve halkımızı kirli siyasetin egemenliğine tutsak etmeyecek olan tek parti Demokratik Sol Parti'dir.

Türkiye'yi kurtaracak ve daha aydınlık yarınlara taşıyacak olan tek parti de yine Demokratik Sol Parti'dir.

Türkiye'nin, ulu önder Atatürk'ün öngördüğü aydınlık geleceğine, Demokratik Sol Partili iktidarlar sayesinde erişilebilecektir.

Türkiye'yi Avrupa Birliği'ne Biz Taşıdık

Türkiye 1963 Ankara Ortaklık Anlaşması ile Avrupa Topluluklarına tam üyelik hedefini koyduktan ve 1987 tam üyelik başvurusunda bulunduktan sonra üyeliğinin gerçekleşmesi konusunda birçok sorunla ve engelle karşılaşmıştır.

Türkiye'nin 1995 yılında alınan Ortaklık Konseyi Kararı ile AB ile gümrük birliğine girme kararlılığını göstermesine karşın AB ülkelerinin Türkiye'nin tam üyeliği konusunda çıkardığı engeller Başbakanlığını Ecevit'in yaptığı 57. Hükümet'e kadar süregelmiştir. AB'nin 1999 yılı sonuna kadar Türkiye'yi bir türlü AB'ye aday ülke tanımaması karşısında Ecevit'in dirayetli tutumu belirleyici rol oynamıştır.

Ecevit'in dediği gibi oldu: AB, bir gece kapımızı aldı

Demokratik Sol Parti'nin kişilikli ve akılcı dış politika anlayışı AB'ye üyelik konusunda da ulusal çıkarlarımız gözetilerek kararlı bir biçimde sürdürülmüştür. Bu bilinçli ve kararlı tutum sayesinde ki; Başbakan Ecevit'in birkaç yıl önce söylediği gibi, AB üyeleri bir gece kapımızı çaldılar, AB'ye tam üyeliğe adaylığımızı kabul ettiklerini bildirdiler. Böylece 11 Aralık 1999 Helsinki Zirvesi kararı ile AB Türkiye'yi "öteki aday ülkelere uygulanan kriterler temelinde" AB'ye aday ülke olarak kabul etti.

AB ülkeleri çerçevesinde bu sonucun alınmasında Ecevit'in politika dünyasında kazandığı uluslararası kişiliğinin ve AB ülkeleri liderleri nezdindeki saygınlığının önemli rolü olmuştur. AB'nin Helsinki Zirvesi kararının Türkiye'ye bildirilmesinden sonra da üçlü bir koalisyon oluşmuş 57. Hükümetimizin ulusal çıkarlarımızı gözönünde tutarak AB'ye tam üyelik kararını alması aşamasında da Başbakan Ecevit'in tutumu belirleyici rol oynamıştır. Böylece Türkiye'nin AB üyeliği süreci Ecevit'in Başbakanlığında başlamıştır.

AB'ye tam üyelik sürecinin başlaması ile birlikte bunun gerektirdiği çalışmalarda koalisyon ortakları arasında zaman zaman ortaya çıkan birtakım görüş

ayrılıklarına karşın, Ecevit'in uzlaşıcı fakat dirayetli tutumu ve kararları sayesinde başlatılmış ve başarılı biçimde gerçekleştirilmiştir.

Böylece, öncelikle bu konudaki çalışmaların yürütülmesini ve eşgüdümünü sağlayacak AB Genel Sekreterliği 2000 yılında kurulmuştur. Ardından, AB Komisyonu'nun tüm aday ülkeler için yaptığı gibi, 2000 yılında "Türkiye İçin Katılım Ortaklığı" belgesini kabul etmesine bağlı olarak Türkiye'nin çıkarmasını beklediği "Ulusal Program" 19 Mart 2001 tarihinde kabul edilmiş ve AB'ye sunulmuştur.

AB'nin, öteki aday ülkelerden de gerçekleştirilmesini beklediği, tam üye olabilmenin gerektirdiği ortak kurallara katılımı sağlayan AB edinimlerine (müktesebat) uyum yasaları Başbakan Ecevit başkanlığındaki 57. Hükümet'in ve TBMM DSP grubunun öncülüğünde geceli-gündüzlü çalışmaları sonucu çıkarılmıştır. En son Ağustos 2002'de AB'nin aday ülkelerden istediği Kopenhag Kriterleri'ne uyumu sağlayan yasalar ile birlikte çıkarılan çeşitli içerikteki yasalarının sayısı 384'ü bulmuştur.

Öte yandan, AB'nin yeni güvenlik ve savunma politikası çerçevesinde oluşturma kararı aldığı yalnızca AB üyesi devletlerin kuvvetlerini içeren "Avrupa Ordusu" konusunda, birtakım NATO olanaklarını kullanarak yapacağı müdahalelerle ilgili olarak, 57. Hükümetimiz çok kararlı bir tutum sergilemiş ve bölgemizde yapılacak müdahalelerde Türkiye'nin de katılımı ile bazı kararların alınması yönünde önemli yol alınmıştır.

Demokratik Sol Parti bundan sonra da AB'ye üyeliğimizin gerçekleştirilmesi çalışmalarını ulusal çıkarlarımızı gözeterek sürdürme kararlılığındadır.

Ekonomideki Temel Yapısal Reformlar

Demokratik Sol Parti'nin gerçekleştirdiği "Sessiz Devrim" sağlıklı bir ekonominin altyapısını oluşturmaya yönelikti. Bu bağlamda yapılan düzenlemelerden bazıları şunlardır:

Bankalar Kanunu

23 Haziran 1999 tarihinde yürürlüğe giren 4389 sayılı Bankalar Kanunu, bankacılık sistemine çeki düzen verdi. Kanunla bankacılık sisteminin düzenleyici-denetleyici çerçevesi yenilendi. Bu çerçevede Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu kuruldu.

TBMM'de 30 Ocak 2002 günü çıkarılan ve Resmi Gazete'de 31 Ocak 2002 günü yayınlanan 4743 sayılı yeni Bankacılık Yasası ile de yeni düzenlemeler getirildi. Konu gündeme geldiği ilk günden itibaren bazı çevrelerce hemen, klasik bir "banka kurtarma operasyonu" olarak sunuldu. "Efendim, madem banka kurtaracaksınız, öncekilerini niye devletleştirdiniz? Kurtarılması gereken bankalar değil, üretken sektördür" diye itiraz edildi.

Oysa yasanın asıl amacı, banka kurtarmak değil, bankalar aracılığıyla üretken sektörü, dolayısıyla genel olarak ekonomiyi kurtarmaktı. Kaynak aktarılacak bankalar, bu konuda sadece aracı olacaktı.

Daha önce el konulan bankalarla şu anda kaynak aktarılması (sermaye desteği sağlanması) öngörülen bankaları aynı kefeye koymak mümkün değil. Çünkü el konulan bankalar, sahiplerinin sermayesi kalmadığı için el konulmaktan başka seçeneği bulunmayan bankalardır.

Kaynak aktarılması öngörülen bankalar ise sahiplerinin sermayesi bütünüyle bitmeyen (yani içi boşaltılmayan), ama ekonomik darboğazdan etkilenen, bu yüzden de üretken sektöre kredi aktaramayacak hâle gelen bankalardır.

Yasayla yapılmak istenen şudur: Bu bankalar, kaynak aktarımıyla işlevsel hâle getirilecektir. Yani, bu bankalara aktarılacak olan kaynak, hem üretken sektörün bankalara olan borçlarının yeniden yapılandırılmasında, hem de yeni kredi verilmesinde kullanılacaktır. Dolayısıyla hem üretken sektör, hem de istihdam desteklenmiş olacaktır. Sonuç itibariyle kurtarılan bankalar değil, ekonomi olacaktır.

Bir konuda şu söylenebilir: "Devlet böyle yapacağına, üretken sektöre verilecek krediyi kendisi dağıtsa daha iyi olmaz mı?"

İlk bakışta haklı bir soru ama, devlet yapısı içinde böyle bir kurum yok. Kredinin bankalar aracılığıyla kullanılabilmesi gerekiyor. O nedenle de kaynak, doğrudan üretken sektör yerine bankalara veriliyor.

Kamuoyunda, "Batık bankalar kurtarılıyor" denilerek kafaların karışmasına neden olan sorunun özü işte budur... Oysa yukarıda da özetlediğimiz gibi, burada amaç, bankaları kurtarmak değildir... Bankalar burada sadece bir araç olarak kullanılmaktadır.

Kaldı ki, kaynak aktarılması düşünülen bankalar da batık veya başka bir ifadeyle içleri boşaltılan bankalar değildir.

Yapılan iş, tamamen ekonominin kurallarına uygun bir iştir.

Burada önemli olan, bu bankalara aktarılabacak kaynağın başka amaçlar için kullanılmasını önlemektir. Bütün işlemler saydamlık içinde olacağı ve de Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun gözetimi altında yapılacağı için bu konuda da kuşkuyla yer yoktur.

Tabii kaynak aktarımının çok önemli bir ayağı daha vardır. O da şudur: Sadece gereksinimi olan bazı özel bankalara değil, Ziraat ve Halk Bankalarına da ek kaynak aktırılacaktır. Bu kaynak da çiftçi, esnaf ve KOBİ'lere kredi olarak kullanılacaktır.

Özetle bankalarla ilgili bu düzenleme, son derece gerçekçi bir düzenlemedir. Bu nedenle, "Paralarımız içi boşaltılan bankalara aktarılıyor" yalanına inanmamak gerekir. Çünkü bu, kesinlikle doğru değildir.

Doğru olan şudur: Ekonomik darboğaz nedeniyle sermayesi azalan bazı bankalara kaynak aktarmak, onları işlevsel hâle getirmek ve dolayısıyla üretken sektörün, sonuç itibarıyla de ekonominin kurtarılmasını sağlamaktır.

Kamu bankalarında yeniden yapılanma

25 Kasım 2000 tarihinde yürürlüğe giren Ziraat Bankası, Halk Bankası ve Emlak Bankası Hakkındaki Kanun ile de anılan bankaların çağdaş bankacılığın ve uluslararası rekabetin gereklerine göre çalışmalarını sağlayacak biçimde yeniden yapılandırılmaları sağlanmıştır.

Bu bankaların hisse satışlarına ilişkin düzenlemelerin ve hisselerin tamamına kadarının özel hukuk hükümlerine tâbi gerçek ve tüzel kişilere satışının gerçekleştirilmesi, görev zararı alacaklarının tasfiyesi, bankalara çeşitli kanun ve kararnamelerle verilen görevlerin yürürlükten

kaldırılması ve yeniden yapılandırma döneminde bedeli önceden ödenmeden görev verilmemesi hususları düzenlenmiştir.

Özetle kamu bankalarının görev zararlarına son verilmiş; siyasal iktidarların yandaşlarını ucuz ve geri dönmeyen kredilerle beslemeleri kesin olarak önlenmiştir. Bu, Ecevit Hükümeti'nin gerçekleştirdiği en büyük "Sessiz Devrim"lerinden biridir.

İşsizlik Sigortası

Türkiye'de yaklaşık 50 yıldır tartışılmasına karşın bir türlü çıkarılamayan İşsizlik Sigortası nihayet yasal güvenceye kavuşturuldu. İşçiler için büyük önem taşıyan İşsizlik Sigortası'nın çıkarılması da siyasal yaşamına atıldığı ilk yıllardan bu yana işçi haklarına büyük önem veren Ecevit'e nasip oldu. 8 Eylül 1999 tarihinde yürürlüğe giren İşsizlik Sigortası, iş yaşamında yeni bir dönemi başlattı.

Gümrük Kanunu

4 Kasım 1999 tarihinde yürürlüğe giren Gümrük Kanunu, gümrük bölgemize giren ve çıkan eşya ve taşıt araçlarına uygulanacak gümrük kurallarını yeniden düzenlemiştir. Bürokratik işlemleri azaltan işlemler de Gümrük Kanunu'na eklenmiştir. Kanun, genel olarak gümrükte çok köklü ve ayrıntılı düzenlemeler getirmiş; yolsuzluk ve rüşvet olaylarının önlenmesinde etkili olmuştur. Bu kanun AB'ye uyum yönünde atılmış en önemli adımlardan biridir.

Gümrük Yasası'nın uygulanmasında önemli bir işlev gören gümrük müşavirlerinin kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak örgütlenmeleri sağlanacaktır.

Akreditasyon Kanunu

4 Aralık 1999 tarihinde yürürlüğe giren Türk Akreditasyon Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun ile yurtiçi ve yurtdışındaki kuruluşların belirli standartlara göre faaliyetlerde bulunması, verdikleri belgelerin ulusal ve uluslararası alanda kabulünün sağlanması amacıyla Türkiye Akreditasyon Konseyi kurulmuştur.

Sermaye Piyasası Kanunu

18 Aralık 1999'da Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Sermaye Piyasası Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'la ülkemiz sermaye piyasası, uluslararası standartla uyumlu hâle getirilmiştir. Küçük yatırımcıların hakları güvence altına alınmıştır. Vadeli işlemler borsalarının kurulmasına yönelik hukuki altyapı oluşturulmuştur.

Yap-İşlet-Devret

Resmi Gazete'de 22 Aralık 1999 tarihinde yayınlanan Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun'un 2. Maddesi'ne, "haberleşme" sözcüğünden sonra gelmek üzere "elektrik üretim, iletim, dağıtım ve ticareti" ibaresi eklenmiştir. Yüksek Planlama Kurulu'na belirlenen idare ile sermaye şirketi veya yabancı şirket arasında yapılacak sözleşme, özel hukuk hükümlerine tâbi olmuştur.

Telekomünikasyon

29 Ocak 2000 tarihinde yayınlanan 4502 sayılı kanunla, telekomünikasyon sektörünü düzenleyecek bağımsız

özel bütçeli Telekomünikasyon Kurumu kurulmuştur. Türk Telekom, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında çıkartılmış, sesli iletişim ve alt yapıda tekel hakkının 31 Aralık 2003 tarihinde sona ereceğı ve tüm telekomünikasyon hizmetlerinin hizmetin türüne göre Ulaştırma Bakanlığı ile imzalanacak görev sözleşmesi, imtiyaz sözleşmesi, telekomünikasyon ruhsatı veya genel izin kapsamında yürütüleceğı esası getirilmiştir.

Tarım kooperatifleri

Resmi Gazete'de 16 Haziran 2000 tarihinde yayınlanan Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri Hakkında Kanun'la; tarım satış kooperatifleri ve bunların kurmuş olduğı birliklere ilişkin hükümler düzenlenmiştir.

Bu kuruluşların yeniden yapılanması için yasal bir çerçeve oluşturulmuştur. Tarım satış kooperatif ve birlikleri, etkin, sürdürülebilir bir biçimde özerk ve mali yönden bağımsız kılınmıştır.

Elektrik Piyasası Kanunu

3 Şubat 2001 günü yürürlüğe giren Elektrik Piyasası Kanunu ile elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreye uyumlu bir biçimde tüketicilerin kullanımına sunulması için rekabet ortamında faaliyet gösterebilecek, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve saydam bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetlemenin yapılması sağlanmıştır.

Bireysel emeklilik

Resmi Gazete'de 7 Nisan 2001 tarihinde yayınlanan Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu,

kamu sosyal güvenlik sisteminin tamamlayıcısı niteliğindedir. Kanun, ulusal tasarrufu artırmak ve emeklilik döneminde ek bir gelir sağlamasını amaçlamaktadır.

10 Temmuz 2001 tarihinde yayınlanan 4697 sayılı Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la da Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi'nin vergi yönünden teşvik edilmesini sağlayıcı bir takım düzenlemeler gerçekleştirilmiştir.

Ekonomik ve Sosyal Konsey Kanunu

Ekonomik ve Sosyal Konsey, Başbakan Ecevit'in çok önem verdiği bir konseydir. 21 Nisan 2001 tarihinde yürürlüğe giren kanunla bu konseye yasal statü kazandırılmıştır.

Yasa, sosyal kesimlerin temsilcilerinin konsey çatısı altında bir araya getirilerek sosyal politikaların belirlenmesi sürecine katılımlarını sağlamayı amaçlamaktadır.

Sivil Havacılık Kanunu

Türk Sivil Havacılık Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun da 26 Nisan 2001 günü yayınlanmıştır. Kanunla, mevcut kanunun 25. Maddesi değiştirilmiştir.

Değişiklik, ruhsat sahibinin ücret tarifeleri ve uygulama tarihini, yürürlüğe koymadan üç gün önce duyurmak kaydıyla ticari ve ekonomik koşullara uygun olarak belirlenmesini öngörmektedir. Kanun ayrıca, sektörde rekabeti artırmayı düzenlemektedir.

Kamulaştırma Kanunu

5 Mayıs 2001 tarihinde yürürlüğe giren Kamulaştırma Kanunu'nda Değişiklik yapılması Hakkında Kanun'la; idarelerin yurttaşları mağdur etmemesi için yeterli ödenek temin etmeden kamulaştırma işlemlerine başlamaları engellenmiştir.

Merkez Bankası bağımsızlaştı

4651 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 5 Mayıs 2001 günü Resmi Gazete'de yayınlanmıştır

Kanunla; Merkez Bankası'nın temel amacının fiyat istikrarını sağlamak olduğu ve bankanın ülke para politikasının belirlenmesinde ve uygulanmasında tek yetkili ve sorumlu olduğu hükme bağlanmıştır.

Böylece siyasal iktidarların Merkez Bankası üzerindeki baskısına son verilmiştir. Bu kanun sayesinde artık siyasal iktidarlar, karşılıksız para bastıramayacaktır.

Telekom Kanunu

23 Mayıs 2001 tarihinde yürürlüğe giren 4673 sayılı kanunla, 4 Şubat 1924 tarihli Telgraf ve Telefon Kanunu'nda değişiklik yapılmıştır. Kanun, devletin elinde tutacağı hisse dışında Türk Telekom'un tüm hisselerinin satılabileceği (özelleştirilebileceği), yabancıların hisse oranının yüzde 45'i geçemeyeceği hükümlerini getirmiştir.

Kanun ayrıca, Türk Telekom'un sabit hat ve diğer telekomünikasyon hizmetlerindeki mevcut tekel statüsü,

devletin payı yüzde 50'nin altına düştüğü andan geçerli olmak üzere kaldırılmasını kararlaştırmıştır.

Doğalgaz Kanunu

1 Haziran 2001 günü yürürlüğe giren 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu'nun amacı; doğalgazın kaliteli, sürekli, ucuz, rekabete dayalı esaslar çerçevesinde ve çevreye zarar vermeyecek biçimde tüketicilerin kullanımına sunulması için doğalgaz piyasasının serbestleştirilmesini, mali açıdan güçlü, istikralı ve saydam bir doğalgaz piyasasının oluşturulmasını ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin sağlanmasını öngörmektedir.

Kanun, doğalgaz piyasasında faaliyet gösteren tüm tüzel kişilerin lisans alımlarını gerekli kılmaktadır.

Kanun ile BOTAŞ'ın doğalgazın dışalımını, iletimi ve dağıtımındaki tekel hakkı kaldırılarak özel sektörün katılımı sağlanmıştır.

Tuz Kanunu

26 Haziran 2001 tarihinde yürürlüğe giren 4683 sayılı Maden Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına ve Tuz Kanunu'nun Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanun'la, "Devlet Tekeli Dışında İşletilecek Tuzlalar Hakkındaki Tüzük" yürürlükten kaldırılmıştır. Tuz işletmeciliğinin önü açılmıştır.

Uluslararası Tahkim Kanunu

22 Ocak 2000 tarihinde yürürlüğe giren 4501 sayılı yasa, kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve

sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıkların tahkim yoluyla çözülmesinin öngörülmesi durumunda taraflarca sözleşme yapılırken uyulması gereken ilke ve esasları belirlemiştir.

4686 sayılı Uluslararası Tahkim Kanunu da, Resmi Gazete’de 5 Temmuz 2001 tarihinde yayınlanmıştır. Kanun, uluslararası tahkime ilişkin usul ve esasları düzenlemiştir.

Kanun, yabancılık unsuru taşıyan ve tahkim yerinin Türkiye olarak belirlendiği veya bu kanun hükümlerinin taraflar ya da hakem veya hakem kurulunca seçildiği uyuşmazlıklar hakkında uygulanacaktır.

Şeker ve Tütün Kanunları

4634 sayılı Şeker Kanunu, 19 Nisan 2001 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanmıştır. Kanunla; yurtiçi şeker talebinin yurtiçi üretimle karşılanması ve gerektiğinde dışsatıma yönelik olarak Türkiye’de şeker rejimi, şeker üretimindeki usul ve esaslar ile fiyatlandırma, pazarlama şart ve yöntemleri yeniden düzenlemiştir.

Resmi Gazete’de 5 Ocak 2002 günü yayınlanarak yürürlüğe giren Tütün Kanunu ile de Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğü yeniden yapılandırılmıştır. Kanun ayrıca, tütün ve tütün mamullerinin üretimini, iç ve dış alım ve satımını yeniden düzenlemiştir.

Uzlaş gereği çıkarılan bu iki yasa da partimizin şeker ve tütüne ilişkin tüm görüşlerini ve çözümlerini yansıtmaktadır. Bu nedenle her iki kanunun aksayan ve eksik yanları için yeni düzenlemeler yapılacaktır.

Bu kapsamda şeker ve tütünün yanısıra fındık için de gereksinim duyulan yörelerde alternatif ürün projesinin geliştirilmesi için gereken çalışmalar hızlandırılacaktır.

Kamu ihaleleri saydamlaştırıldı

Kamu ihaleleri, siyasal iktidarların siyasetten rant elde ettiği bir kapıydı.

Ecevit Hükümeti, bunu önlemek için Kamu İhale Kanunu'nu da değiştirdi. 4 Ocak 2002 TBMM'de kabul edilen Kamu İhale Kanunu ile Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu Resmi Gazete'de 22 Ocak 2002 günü yayınlanarak yürürlüğe girdi. Böylece kamu ihalelerinde siyasal kayırmacılığın önlenmesinde büyük bir adım atılmış oldu.

Denetimsiz fon ve vakıflar

Özellikle 80'li yıllarda başlatılan fonlar, ülke yönetiminde sorumsuz ve denetimsiz harcamaların kaynağını oluşturmuştur.

Bazı vakıflar da yine çeşitli kamu kuruluşlarında, özellikle de yerel yönetimlerde denetimsiz harcamaların ve hatta rüşvetin, yolsuzluğun aracı olarak kullanılmıştır.

Örneğin X ya da Y kuruluşu, iş yapmasının karşılığında adresini verdikleri vakıflara bağış yapılmasını istemiştir. Bu bağışların nasıl harcandığı ve nerelere aktarıldığı herkes tarafından bilinen bir gerçektir.

Bu nedenle çeşitli tarihlerde çıkarılan yasalarla, denetimsiz fonlar kaldırılmıştır. Vakıflarla ilgili olarak da çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Ancak vakıfların parasal açıdan

denetimi yeterince denetim altına alınmamıştır. Önümüzdeki dönemde bu konudaki eksiklikler de giderilecektir.

Endüstri bölgeleri

TBMM’de 9 Ocak 2002 günü kabul edilen Endüstri Bölgeleri Kanunu, 19 Ocak 2002 günü Resmi Gazete’de yayımlandı. Kanun birçok önemli düzenleme getirirken, yerli ve yabancı yatırımcılar için de ciddi kolaylıklar sağladı.

Eskiden yatırım yapmak isteyen yerli ve özellikle de yabancı yatırımcılar, kapı kapı, deyim yerindeyse 40 kapı dolaşmak zorunda kalıyor ve başvurularına birkaç yıl içinde yanıt alabiliyorlardı.

Bu kanun ile yatırımcıların kapı kapı dolaşmaları önlendi, yanıt alma süresi de üç aya indirildi. Kanunun önümüzdeki süreçte yatırımlara büyük hız vermesi bekleniyor.

Bu arada, nitelikli endüstri bölgeleri kurulmasıyla ilgili çalışmalar da sürdürülmektedir.

İstihdamı Teşvik Yasası

İstihdamı teşvik amacıyla Mart 2002’de yeni bir yasal düzenleme yapılmıştır. TBMM’de kabul edilen kanunla işverenlere SSK ve İşsizlik Sigortası primlerini erteleme olanağı sağlanmıştır.

Kanun uyarınca ertelenen SSK ve İşsizlik Sigortası primlerinin işveren hisseleri tutarında, erteleme süresi

içinde gecikme zamanı uygulanmayacak ve borcun ertelendiği süre zaman aşımının hesabında dikkate alınmayacaktır. Kanunla ayrıca; yukarıda tanımlanan işverenlerin işçi ücretlerinden kestikleri gelir vergilerinin ödemesine de kolaylık getirilmiştir.

Yolsuzlukla Sürekli Savaş

Yolsuzluk, neredeyse yaşamı biçimi hâline gelmişti. İlk kez Ecevit Hükümeti, bu konuda sürekli mücadele kararı aldı. Bu amaçla önce Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Yasası ve Organize Suçlarla İlgili Yasa'nın çıkarılmasını sağladı.

Çok sayıda operasyon yapıldı. Devleti soyanlarla bankalardan halkın parasını hortumlayanların üzerine gidildi. Suç sanıkları tek tek yakalanarak adalete teslim edildi. Kimse kayınlmadı, kimse kollanmadı. Uzun yıllardır dokunulamayan kimseler bile yakalandı.

Kimse yolsuzluklarla mücadeleyi sahiplenmesin. Bu mücadelenin sahibi, DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in başbakanlığını yaptığı 57. Hükümet'tir. Bu sayede her türlü yolsuzluğa ve hırsızlığa karşı kararlı, ödünsüz, yaygın, etkin ve kararlı bir mücadele dönemi başlatıldı.

Yolsuzluklara bu denli büyük bir mücadelenin verilmesi, bazı kişi ve kesimleri çok rahatsız etti. Bu kişi ve kesimler, kendi suçlarını kamufle etmek için sanki bu hükümet döneminde yolsuzluk yapıyor izlenimi vermek için özel bir gayret içine girdiler. Ancak inandırıcı olmadılar.

Bölücü ve Dinci Terör Bitirildi ve Toplumsal Barış Sağlandı

Türkiye'nin uzun bir süreden beri yaşadığı bölücü ve dinci terör Demokratik Sol Parti'nin kararlı politikası sayesinde büyük ölçüde bitirilmiş ve bugün toplumsal barış sağlanmıştır.

Bölücü terörün kaynağını oluşturan Güneydoğu sorununa akılcı ve gerçekçi bir biçimde yaklaşan DSP, bu sorunu Türklük-Kürtlük sorunu olarak değil, o bölgenin yarı feodal yapısından kaynaklanan sömürü ve baskı düzeninin bir sonucu olarak değerlendirmektedir.

DSP, ulus ve ulusçuluk kavramlarına; ırk ve soy, din ve mezhep ayrımcılığı ya da bölgecilik temelinde yaklaşmamaktadır. Türk ulusu, yüzyıllar boyunca bu topraklarda kaynaşmış ve ortak kaderi paylaşan tüm yurttaşlarımızın oluşturduğu bir ulusun adıdır.

Güneydoğu sorununa ve o zeminden kaynaklanan bölücü terör olayına böyle akılcı ve gerçekçi yaklaşan DSP, anılan teröre karşı güvenlik güçlerinin önlemleri yanında Güneydoğu'ya yönelik bir kalkınma hamlesi de başlatmış ve bu konuda bir hayli yol alınmasını sağlamıştır.

DSP hükümet sorumluluğunu paylaştığı veya tek başına beş yıllık dönemde getirdiği çözümlerle, şimdiden, bölgenin kalkınması önündeki engelleri kaldırmaya başlamıştır.

Bu amaçla, bölgede istihdam olanakları yaratmaya katkıda bulunacak girişimcilere büyük teşvikler sağlayan bir yasa çıkarılmıştır. 1 Mart 1999'da açıkladığı programla da DSP, kalkınmaya ivme kazandırmak için gerekli kaynakları sağlamıştır.

Yine bu dönemde bölgenin eğitim ve sağlık alanındaki eksiklikler büyük ölçüde giderilmeye başlamıştır.

Güvenlik nedeniyle boşaltılan köylere dönüşü sağlamak veya yeni yerleşim alanları açmak için çalışmalar hızlandırılmıştır.

Kırsal alandaki yerleşim düzeninin, gerek güvenlik gerek kalkınma açısından elverişli duruma getirilmesine de özen gösterilmektedir.

Merkez köyler ve köy-kentler oluşturulması çalışmaları sürdürülmektedir.

Eğitim Reformu kapsamında, bölgedeki yatılı ilköğretim bölge okulu ve pansiyonlu ilköğretim okulu sayısı artırılmıştır.

Bütün bu önlemler yanında terörün güvenlik önlemleri açısından da ihmal edilmemesi gerektiğini bilen DSP terör eylemcilerinin yakından izlenmesine elinden gelen katkıyı yapmıştır.

Son yıllarda Türkiye’de faaliyetlerini artırmış olan dinci terörle mücadele konusunda da DSP kararlı bir tutum sergilemiş ve sergilemeye devam etmektedir.

İnançlara saygılı laiklik anlayışı çerçevesinde hareket eden DSP, inançları sömüren ve bunu şiddet kullanılmasına kadar götüren dinci terörü her zaman lanetlemiş ve bu konuda yapılan mücadelelere daima destek vermiştir. Ecevit başkanlığındaki 57. Hükümet, güvenlik güçlerimizin de özverili çalışmaları ile bu terörün elebaşlarını yakalamış ya da etkisiz duruma getirmiş ve bu tür terörü de büyük ölçüde sona erdirmiştir.

Demokratik Sol Parti, Türkiye'nin birliğini, dirliğini ve esenliğini tehdit eden bölücü ve dinci teröre karşı duyarlılığını sürdürecektir ve bu konuda mücadeleden hiç vazgeçmeyecektir.

Hukuk ve Yargı Reformu

21. Yasama Dönemi, DSP'nin 1999 Seçim Bildirgesi'nde öngördüğü hukuk ve yargı reformunun önemli ölçüde gerçekleştirildiği bir dönem olmuştur.

Anayasa'da köklü değişiklikler yapıldı

Her şeyden önce Anayasa'da Türkiye'yi daha demokratik bir ülke konumuna getiren, temel hak ve özgürlükleri genişleten kapsamlı değişiklikler yapılmış; bu değişikliklerle ilgili uyum yasaları çıkarılmıştır.

Bu değişiklikler ve genel olarak demokratikleşme yolunda çeşitli yasalarda yapılan düzenlemeler, kendi insanımız için gerekli olduğu gibi, Avrupa Birliği Edinimlerinin Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı'nda öngörülen kısa ve orta vadeli hedeflerin gerçekleştirilmesi bakımından da büyük önem taşımaktadır.

Anayasa değişikliklerini ve uyum yasalarını ayrıntılı olarak açıklamak bir seçim bildirgesinin kapsamını çok aşacak düzeydedir. Bu nedenle değişiklikleri sadece ana hatları ile sunuyoruz:

Devlet Güvenlik Mahkemeleri sivilleştirilerek, hukuk açısından önemli bir ieraata imza atılmıştır. Anayasa'nın 143. Maddesi'nde yapılan değişiklik sonucu, Devlet Güvenlik Mahkemelerinde artık askerî yargıç ve savcılar görev almayacaktır.

Yine Anayasa'nın 47, 125 ve 155. Maddelerinde yapılan değişlikle: özelleştirme ilk kez Anayasal bir dayanağa kavuşturulmuş, Türkiye'nin bugüne kadar yapmış olduğu çeşitli uluslararası sözleşmelerde kabul etmiş olduğu esaslara uygun olarak, kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıkların ulusal veya uluslararası tahkim yoluyla çözülmesi sağlanmıştır.

Son olarak 3.10.2001 tarihinde yapılan Anayasa değişlikleri ile de;

Anayasa'nın başlangıç bölümünün 5. fıkrasında geçen "hiçbir düşünce ve mülahazanın" ibaresi, "hiçbir faaliyetin" şeklinde değiştirilerek, "düşünce" yerine "faaliyetin" cezalandırılacağı,

Temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılmasının , Anayasa'nın özüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeni ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamayacağı ve ancak kanunla yapılabileceği,

Yakalanan veya tutuklanan kişinin ; ... larına ... bildirileceği hükümleri getirilmiştir.

Anayasa'nın 19. Maddesiyle, toplu suçlarda gözaltı süresi 15 günden 4 güne indirilmiştir. Bu maddedeki esaslara aykırı işleme tâbi tutulan kişilerin uğradıkları zarar ziyanın devletçe ödeneceği, yakalanan ya da tutuklanan kişilerin "derhal" yakınlarına bildirileceği hükme bağlanmıştır.

Seyahat hürriyetinde "ülkenin ekonomik durumu" sınırlandırma nedenleri arasından çıkartılmıştır.

Anayasa'nın 20. Maddesi'nde yapılan değişiklikle, özel hayatın gizliliği, 21. Maddesi'nde yapılan değişiklikle konut dokunulmazlığı, 22. Madde'de yapılan değişiklikle de haberleşme özgürlüğüne daha çağdaş açılımlar getirilmiştir.

Kanunla yasaklanmış olan bir dilde yayın yapılamayacağına ilişkin hüküm Anayasa'nın 26 ve 28. maddelerinden çıkartılmıştır.

Anayasa'nın "toplantı hak ve hürriyetleri" başlığı altında "dernek kurma hürriyeti"ni düzenleyen 33. Maddesi'nde yapılan değişiklikle, dernek kurmadaki engeller kaldırılmıştır.

Anayasa'nın, 34. Maddesi'nin değiştirilmesi ile toplantı ve gösteri yürüyüşü yapma hakkı önündeki sınırlamalar kaldırılmıştır.

Anayasa'nın 38. Maddesi değiştirilerek, "savaş, çok yakın savaş tehdidi ve terör halleri dışında ölüm cezası verilemeyeceği" hükmü bağlanmıştır.

"Adil Yargılanma Hakkı" ile kanuna aykırı olarak elde edilmiş bulguların, delil olarak kabul edilemeyeceği, hiç kimsenin, yalnızca sözleşmeden doğan bir yükümlülüğü yerine getirememesinden dolayı özgürlüğünden alıkonamayacağı Anayasamızda yerini bulmuştur.

Anayasamızın 40. Maddesi'nin ikinci fıkrasına "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır" hükmü getirilerek usul işlemlerinde yasayı bilmemenin mazeret sayılabileceği olanağı sağlanmıştır.

Değişiklikle Anayasa'nın 41. Maddesi'ne, ailenin "eşler arasında eşitliğe dayandığı" ibaresi eklenmiştir.

Anayasamızın 46. Maddesi ile kamulaştırma yeniden düzenlenerek, idarenin uymakla yükümlü olduğu kurallar birey lehine genişletilmiş ve peşin ödeme hükmü getirilmiştir.

Anayasa'nın 49. Maddesi'ndeki değişiklikle, devletin, çalışanların yanı sıra "işsizleri" de koruması, çalışma barışını sağlamak için gerekli önlemleri alması hükme bağlanmıştır.

Anayasa'nın 51. Maddesi'nin değiştirilmesiyle sendi-ka kurmadaki bürokratik engeller kaldırılmıştır.

Anayasa'nın 55. Maddesi'nde gerçekleştirilen değişikliğe göre, asgari ücretin belirlenmesinde, "ülkenin ekonomik durumu"nın yanı sıra "çalışanların geçim şartları" da dikkate alınacaktır.

Anayasa'nın 66. Maddesi'ndeki değişiklikle "yabancı babadan ve Türk anadan olan çocuğun vatandaşlığı kanunla düzenlenir" hükmü, kadın-erkek eşitsizliği yarattığı gerekçesiyle Anayasa'dan çıkartılmıştır.

Anayasa'nın 69. Maddesi değiştirilerek, siyasî partilerin kapatılması zorlaştırılmıştır.

Anayasa'nın "dilekçe hakkı" başlıklı 74. Maddesi'nde de değişiklikler yapılmıştır. Yetkili makamlara ve TBMM'ye dilekçeyle başvuruda bulunma hakkı, vatandaşların yanı sıra "karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye'de ikâmet eden yabancılara" da tanınmıştır.

Anayasa'nın TBMM'nin görevlerini düzenleyen 87. Maddesi'nde yapılan değişiklikle "genel ve özel af" kararı alabilmek için TBMM üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun oyunun aranması koşulu getirilmiştir.

Anayasa'nın "meclis soruşturması"nı düzenleyen 100. Maddesi'nde yapılan değişikliğe göre, TBMM Genel Kurulu, başbakan veya bakanlar hakkındaki meclis soruşturması önergelerini "gizli oyla" karara bağlayacaktır.

Anayasa'nın MGK'ya ilişkin 118. Maddesi de değiştirildi. Buna göre, MGK'da, başbakan, genelkurmay başkanı, savunma, içişleri, dışişleri bakanları, kara, deniz ve hava kuvvetleri komutanları ile jandarma genel komutanının yanı sıra başbakan yardımcıları ve adalet bakanı da yer alacaktır.

Ve nihayet, yıllardır konuşulup ama bir türlü gerçekleştirilemeyen demokrasinin askıya alındığı "Bu dönem içinde çıkarılan kanunlar, kanun hükmünde kararnameler ile 2324 sayılı Anayasa Düzeni Hakkında Kanun uyarınca alınan karar ve tasarrufların Anayasaya aykırılığı iddia edilmez" şeklindeki Anayasamızın Geçici 15. Maddesi'nin son fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici 15. Madde'nin son fıkrası, 12.9.1980-7.11.1983 tarihleri arasında yürürlüğe konulan, olan yasal tasarrufların Anayasaya aykırılığını iddia edilemeyeceğini hüküm altına almaktaydı. Sayısal olarak ifade edilmek istenirse, bu dönemde 669 kanun, 139 Kanun Hükmünde Kararname olmak üzere toplam 808 adet yasama tasarrufu yürürlüğe konulmuştur.

Toplumumuz için yaşamsal önem taşıyan alanları düzenleyen söz konusu yasalar yürürlüğe konulmadan önce kamuoyuna sunulmamış ve kamuoyu önünde tartışılmamış; Milli Güvenlik Konseyi üyelerinin beğenisi koşulu ile dar bir çevrenin görüş ve önerileri doğrultusunda hazırlanıp kabul edilmişti.

Geçici 15. Madde'nin son fıkrasının yürürlükten kaldırılması ile idarenin takdirine bağlı olarak keyfiliğe kaçabilecek, hukuk dışı karanlık bir alan ortadan kaldırılmıştır. Artık 808 adet yasama tasarrufunun Anayasaya aykırılığı ileri sürülebilecektir.

AB ile ilgili uyum yasaları

Ağustos ayı başında olağanüstü toplanan TBMM, Demokratik Sol Parti'nin katkısıyla hazırlanan ve içinde ölüm cezasının kaldırılmasını da içeren maddenin de bulunduğu Avrupa Birliği ile uyum yasalarını 22,5 saat süren görüşmelerden sonra kabul etmiştir. Bu maddeler özetle şöyledir:

Askeri Ceza Kanunu ile "savaş ve çok yakın savaş" tehdidi halleri dışında idam cezaları ağırlaştırılmış müebbet ağır hapis cezasına dönüştürüldü. Terör suçluları şartla salıverilmeyecek, afftan yararlanamayacak.

"Eleştiri" sınırları içindeki yazılar, askerî ve sivil yetkililerce de - konusu edililmiycek, Uluslararası organ ve göçmen ticareti yapılar cezalandırılacak.

Türkiye'deki dernekler yurtdışında, yurtdışındaki dernekler de Türkiye'de faaliyet gösterebilecek.

Azınlık vakıfları, hükümet izniyle dinî, hayrî, sosyal, eğitsel, sıhhi ve kültürel ihtiyaçları için taşınmaz edinebilecek.

Yabancılar da, mülki idare amirine 48 saat önce bildirmek koşuluyla, toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleyebilecek.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarıyla Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne (AİHS) aykırı düşen yargı kararlarımıza konu davalar için yeniden yargılama yolu açıldı.

Geleneksel olarak kullanılan dil ve lehçelerde radyo - tv yayınları serbest bırakıldı.

Basın Kanunu değişikliğiyle, yayımı durdurulan mevkenin yayınına beyanname vermeden devam edenler 20 milyar liradan 60 milyar liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılacak.

Devletin bütünlüğüne, Anayasal düzene, genel güvenliğe ve genel ahlâka zararı dokunacak oyun oynatılan, temsil verilen, film veya video bant gösterilen yerler ile internet üzerinden yapılan yayınlara izin verilen yerler polis tarafından kapatılabilecek.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın denetiminde yerel dil ve lehçeler için dil kursu veren dershaneler açılabilir.

Anayasa ve Anayasa'ya uyum yasalarından sonra Başbakan Ecevit'in deyiimi ile "Türkiye şimdi dünyada daha güçlü ve daha saygındır. Bu haklar ve özgürlükler kullanılırken elbette ulusal birliğimiz ve ülke bütünlüğümüz sınıksız korunacaktır."

Medenî Kanun

Cumhuriyetin kuruluşundan sonra çıkarılan, hukuk ve yargı sistemimizi tümüyle değiştiren temel yasaların 21. yüzyıl Türkiyesi'nin gereksinmelerine ve çağdaş görüşlere uygun olarak yenilenmesi çalışmaları, 57. Hükümet döneminde büyük bir ivme kazanmıştır.

Nitekim yeni Türk Medenî Kanunu, çeşitli konularda çağın gereklerine uygun yeni düzenlemelerle, bu arada aile hukukunda kadın-erkek eşitliğini tam olarak gerçekleştiren hükümlerle yeniden yazılmış ve yürürlüğe girmiştir.

Yeni Medenî Kanun, toplumun temeli sayılan ailenin yaşamında köklü değişiklikler getiren düzenlemeler içeriyor.

İşte köklü düzenlemelerden bazıları:

İki tarafa eşit sorumluluk

Kocanın, kadın ve çocukların bakımından sorumlu olduğu ilkesi kaldırılarak, yerine eşit mali sorumluluk getiriliyor.

Boşanmada gizli oturum

Boşanma davalarında, taraflardan birinin istemesi hâlinde hâkime, davanın gizli olarak sürmesine karar verme yetkisi tanınıyor.

Evin kullanımında hâkim kararı

Boşanan eşlerin aile konutu ve ev eşyasını kimin kullanacağı konusunda anlaşamamaları hâlinde nihai karar hâkime bırakılıyor.

Evlat edinme yaşı 30 olacak

Evlat edinmede yeni kurallar getiriliyor. Evlat edinmede çocuksuz olma veya alt soyun olmaması koşulu aranmayacak. Evlat edinme yaşı 35'ten 30'a indirildi.

Erkek de nafaka isteyecek

Yoksunluk nafakası sadece kadın isteyemeyecek. Kadın ve erkekler, refah düzeyine göre nafaka talebinde bulunabilecek.

Boşanmak için yeni neden

Boşanma nedenleri arasında onur kırıcı davranışlar da sayılıyor. Boşanma nedenleri arasında yer alan terkte süre, 3 aydan 6 aya çıkarılıyor.

Buna göre, 3 ay sonunda ihtar çekme zorunluluğu kaldırılıyor. Bunun yerine 6 ay sonunda uyarıya gerek kalmaksızın boşanma davası açma olanağı getiriliyor.

Evlilik dışı çocuklara hak

Evlilik dışı çocuklara da evlilik içindeki çocuklarla aynı haklar verildi. Buna göre, evlilik dışı çocuklar da evlilik içi çocuklar gibi mirasta eşit hakka sahip olacaklar.

Kocanın reisliği tarihe karışıyor

“Erkek evin reisi” sözü tarihe karıştı. Yeni yasaya göre erkekler artık “aile reisi” olmayacak. Eşler, evlilik birliğinde eşit söz hakkına sahip olacak.

Evlenme yaşı 18’e çıktı

Evlenme yaşı, kadın ve erkek için 18 yaşından gün alma koşuluna bağlandı. Olağandışı durumlarda, 17 yaşından gün alan erkek ve kadına da hâkim izniyle evlenme olanağı tanındı.

Kızlık soyadı kullanılabilir

Yeni Türk Medenî Kanunu kadınların kızlık soyadını kullanmalarına da resmen olanak tanıdı.

Mal rejiminde seçme hakkı

Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi, yasal mal rejimi olarak kabul edildi. Bu rejim, evlilik boyunca elde edilen malların eşler arasında eşit paylaşılmasını öngörüyor.

Eşler, mal rejimi sözleşmesi yapma hakkında sahip olacak ve 3 rejimden birini seçecekler.

Paylaşmalı Mal Ayrılığı Rejimi, ailenin ortak kullandığı malları ve yatırımlarını kapsıyor. Mal Ayrılığı Rejimi, mevcut sistemi öngörüyor. Mal Ortaklığı Rejimi ise sözleşmeye bağlı olarak karşılıklı varılan anlaşmaya göre malların paylaşımını içeriyor.

Yeni yasa, 1 Ocak 2002’de yürürlüğe girdi. Çiftler, 1 Ocak 2003’e kadar istedikleri mal rejimini seçecekler. Seçim yapmayan bir çift, bu tarihten sonra boşanırsa, yasanın uygulanma tarihi 1 Ocak 2003’ten sonra elde ettikleri malları eşit paylaşacaklar. Önceki döneme ait mallar ise eski rejime göre paylaşılacak.

Diğer düzenlemeler

86 yıllık bir uygulamadan sonra Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat yürürlükten kaldırılmıştır. Bir yandan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında görevleri nedeniyle işledikleri suçlar dolayısıyla sür’atle kovuşturma yapılmasını, öbür yandan

onların asılsız iddialar ve iftiralar karşısında korunmasını amaçlayan Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun çıkarılmıştır.

Uzmanlık mahkemeleri olarak Ankara, İstanbul ve İzmir’de tüketici mahkemeleri, İstanbul’da fikrî ve sınai haklar ceza ve hukuk mahkemeleri kurulmuştur.

İdari yargı ile ilgili yeni düzenlemeler yapılmış; bu arada bölge idare mahkemelerinin oluşumu, istinaf mahkemesi konumuyla görev ve yetkileri yeniden düzenlenmiştir.

Avukatlık Kanunu’nda savunmayı yargının kurucu unsuru olarak niteleyen kapsamlı değişiklikler yapılmış, avukatlık mesleği ve barolar bu anlayışla yeniden düzenlenmiş; Noterlik Kanunu’nda ivedi nitelik taşıyan değişiklikler yapılmıştır.

Adalet hizmetlerinin yargının saygınlığına uygun mekânlarda yerine getirilmesi için yeni adliye binaları yapımına hız verilmiş; yargıda çağdaş teknolojinin bütün olanaklarından yararlanmak, adaletin sür’atle gerçekleştirilmesine yönelik teknik altyapıyı kurmak amacıyla adalet hizmetlerinde bilgisayar kullanımını sağlayacak, Adalet Bakanlığı’nı bağlı kuruluşları ve ceza infaz kurumlarıyla, bütün mahkemeleri kendi aralarında ve yüksek mahkemelerle, ayrıca benzeri sistemlere sahip kamu kurumlarıyla birbirine bağlayacak, böylece yargıda e-Devlet’i gerçekleştirecek Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) uygulamaya konulmuştur.

Ölüm cezasının kaldırılması öncelikli hedeflerimiz arasındaydı

Ölüm cezasının bütünüyle kaldırılması, DSP’nin öncelikli hedefleri arasındaydı. Başbakan Ecevit, bu

görüşünü 30 yılı aşkın bir süredir dile getirmektedir. Bu konudaki görüşümüz şöyledir:

İnsan hakları, sadece belli bir ülkede belli bir anda anayasa ve yasalarla tanınan hak ve özgürlükler değil, insanlığın ulaştığı her aşamada tanınması gereken hak ve özgürlüklerdir. İnsan hakları her zaman, anayasa ve yasaların tanıdığı hak ve özgürlüklerin önünde yer alır.

"Yaşam hakkı" da insan hakları içerisinde en temel olanıdır. Diğer hakların kullanımı yaşam hakkının varlığına bağlıdır. Evrensel hukuk normlarına göre, kişinin hak ve özgürlüklerden yararlanabilmesi, fiziki varlığını sürdürme- bilmesine bağlıdır.

Yaşam hakkını sona erdiren ölüm cezası yüzyıllardır tartışılmaktadır. Bu tartışmanın sonucu günümüzde pek çok ülke insan hakları ile bağdaşmadığı gerekçesi ile ölüm cezasını kaldırmıştır.

DSP Genel Başkanı ve Başbakan Bülent Ecevit ise ölüm cezasının kaldırılması konusunu 70'li yıllarda gündeme getirmiştir. O yıllarda bazı Avrupa ülkelerinde bu ceza henüz kaldırılmamıştı. Ecevit, o yıllardan bu yana idam cezasının kaldırılması gerektiğini her fırsatta ifade etmiştir. 80'li yıllarda kurulan Demokratik Sol Parti'nin programıyla da topluma, idam cezasını kaldırma taahhüdünde bulunmuştur.

Peki, ölüm cezasına neden karşıyız?

"Yaşam hakkı", insan haklarının en temel olanıdır.

İşledikleri suçun ölüm cezası olduğunu bile bile insanlar bu suçu işlemektedirler. Demek ki ölüm cezasının caydırıcı bir etkisi yoktur.

İstatistikler, ölüm cezasının kaldırılmasının suçu beslemek, yeniden konmasının da suçu azaltmak gibi sonuçlar yaratmadığını ortaya koymuştur.

Ölüm cezalarının, ömür boyu hapis cezasına oranla daha caydırıcı bir etkiye sahip olduğunu gösteren bilimsel kanıtlar ortaya konamamıştır. Verilen bir ölüm cezası ile adli hata yapılmışsa, infazdan sonra bunu düzeltme olanağı yoktur.

Ölüm cezası için öngörülen birçok suç, bazen, ülkelerin siyasal dönemleriyle de yakından ilgili olabilmektedir. Adnan Menderes ve iki bakanı ile Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının idamları, bu konuda çok somut örneklerdir.

Ölüm cezasının kaldırılması neden gereklidir?

Bir kere, ölüm cezasına intikam duyguları ve siyasal çıkar hesaplarıyla bakılmamalıdır. Bu konuda kişiler değil, ülke ve dünya gerçekleri göz önünde bulundurulmalıdır.

Ölüm cezasının kaldırılması, sadece hükümet ortaklarının, muhalefet partilerinin değil, ulusun ve devletin sorunu ve sorumluluğudur.

Ölüm cezasının kaldırılması bilimsel bir konu olduğu kadar ülkemizin geleceğiyle de ilgili bir konudur.

Peki, geleceğimiz nedir?

Tüm siyasî partilerin ve toplumumuzun büyük bir kesiminin de hedeflediği gibi, Avrupa Birliği'ne tam üyeliktir.

Avrupa Birliği, hukukunda ölüm cezası olan ülkeleri içine almaz ve bunun pazarlık konusu yapılmasına bile izin

vermez. İdam cezasının kaldırılması, Avrupa Birliği üyeliğinin olmazsa olmaz en ilk koşuludur.

Avrupa Birliği ülkeleri, Türkiye'den kaçan ve çeşitli suçlardan yargılanan sanıkları dahi yasalarımızda ölüm cezası olduğu için iade etmemektedir. Bu yüzden de birçok suçlu gereken cezaya çarptırılmamaktadır.

Avrupa ülkeleri arasında ölüm cezasının anayasa ve yasalarından kaldırılması ya da Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne Ek 6 Nolu Protokol'ün 2. Maddesi'nde belirtilen savaş ve yakın savaş hâli dışında ölüm cezasının uygulanmaması, bir ortak uygulama haline gelmiştir.

Avrupa Birliği'ne aday ülke olan Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne bağlı Ek 6 Numaralı Protokol'ü imzalamayan Avrupa Konseyi üyesi tek ülkedir. Bununla birlikte Türkiye Cumhuriyeti Devleti uzun yıllar önce 1984 yılından bu yana verdiği moratoryum ile ülkemizde ölüm cezalarının infaz edilmediğini beyan etmiştir.

Bu beyan, Türkiye'nin onur sözüdür. "Şunu asalım da sonra ölüm cezasını kaldıralım" diyemeyiz. Aynı suçtan ölüm cezaları kesinleşmiş 22 kişi daha vardır. Ayrıca aynı suçtan yargılamaları devam edenler de bulunmaktadır. Bir hukuk devletinde ölüm cezasının kaldırılması, salt bir kişinin infazına bağlanamaz. Benzer suçları işlemiş diğer teröristlerin suçu, ele başlarının suçundan daha az değildir.

Avrupa Birliği'ne adaylık sürecindeki ülkemiz Ulusal Programı'yla "ölüm cezalarının infaz edilmemesi tavrının devam edeceğini", orta vadede de "kaldırılması hususunun şekil ve kapsam olarak ele alınacağını" açıklamıştır.

Bu arada ölüm cezasıyla ilgili yeni bir gelişme olmuştur. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, idam

cezasının savaş ve yakın savaş suçları da dahil olmak üzere kaldırılmasını öngören, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne Ek 13 Numaralı Protokol'ü kabul etmiştir.

Bu protokol, Bakanlar Komitesi'nce üye ülkelerin imzasına açılmıştır. Konsey tarafından yapılan açıklamaya göre, hazırlanan protokole taraf olacak ülkeler hiçbir biçimde çekince koyamayacaklardır.

Tüm bu nedenlerle DSP, ölüm cezasına çok uzun yıllar önce karşı çıkmış, devlet ve ulus yararına olmayan bu cezalandırma yönteminin mevzuatımızdan çıkarılmasını ilke edinmiş, programına ve seçim bildirgesine oy kaygısı taşımadan koymuştur.

Yapılan Diğer İşler

Başbakan Ecevit Başkanlığındaki 57. Hükümet yıllardır hasıraltı edilen, gözardı edilen sorunları gün yüzüne çıkarttı. Zor sorunları ele aldı. Eşi görülmedik ölçüde hızlı ve verimli çalıştı. Laf üretmedi, çözüm üretti.

Meslek okulu mezunlarına sınavsız üniversite olanağı

Meslekî ve teknik orta öğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin belli koşullarla Meslek Yüksek Okulları'na sınavsız geçiş yapabilmelerine olanak sağlayan yasa çıkarıldı.

Böylece hem meslek ve teknik eğitime rağbet artacak, hem de bu kurumlardan çıkanlar sınavlara katılmak mecburiyetine kalmaksızın yüksek okula devam etme olanağını bulacaklardır.

5 yılda 24 milyon kişiye/aileye yardım

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'ndan ihtiyaç sahibi yurttaşlarımıza yapılan gıda, giyim, yakacak, sağlık, eğitim yardımlarıyla özörlölölere yönelik yardımlar büyük ölölölde artırıldı.

5 yıl içinde 24 milyon kişi/aileye, trilyonlarca lira yardım yapıldı.

Sosyal alanda atılımlar yapıldı. Sağlık Bakanlığı'na ve SSK'ya verilen çok sayıda kadroyla sağlık hizmetleri desteklendi.

Depremzedeler için 3.5 katrilyon harcandı

Depremzede yurttaşlarımızla ilgili olarak çok önemli adımlar atıldı.

Körfez ve Düzce depremlerinden etkilenen yurttaşlarımız için 3.5 katrilyon lira harcandı. Bu miktarın sadece yaklaşık 200 trilyon lirası bağıştır.

Depremzedelerin barınması için önce 44 bin prefabrik konut kısa sürede yapıldı, daha sonra 40 bin kadar kalıcı konutun yapımı tamamlandı. Konutlarını kendileri yapanlara, hazır konut alanlara, orta hasarlı konutlarını onaranlara geniş yardım sağlandı.

Yeni okullar ve ek dersliklerle 5 bin 300 derslik yapıldı. Böylece deprem bölgesinde 200 bin öğrencilik yeni kapasite yaratıldı. 16 prefabrik sağlık tesisi, 2 kalıcı hastane yapıldı, 18 hastanenin yapımı tamamlandı ve depremden zarar gören bölgelerde altyapı yatırımları da hızla sürdürüldü.

Depremzedelerin vergi borçlarıyla SSK ve Bağ-Kur prim borçları ertelendi.

Deprem bölgesindeki yükümlülerin deprem öncesi vergi dönemiyle ilgili vergi borçları hemen hemen tümüyle silindi. Ziraat ve Halk Bankalarıncı kredi borçları ertelendi. 200 trilyon liradan fazla yeni kredi açıldı.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'ndan depremzedelere yapılan sosyal yardımlar 2001 yılı sonu itibarıyla 275 trilyon liraya ulaştı.

Olası depremlere karşı daha etkili bir kamu örgütlenmesi için önlemler alındı. Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü kuruldu.

Depremler sırasında sivil savunma örgütlerine büyük önem verildi. Bu örgütler, Türkiye'nin her yerinde bir ihtiyaç olduğu zaman en önce aranan birim haline getirildi. Ayrıca sivil toplum örgütlerinin de felaketzedelerin imdadına yetişmeleri için gerekli olanaklar sağlandı.

Depremlerin yanı sıra son yıllarda çok sayıda sel felaketi ile bazı kuraklık olayları yaşandı. Hükümet, bu felaketler için de ilave harcamalar yapmak zorunda kaldı.

Zorunlu deprem sigortası getirildi

Ülkemizde şimdiye kadar olan depremlerle ilgili bilgiler incelendiğinde, deprem zararlarının giderilmesinin çok uzun yıllar aldığı, devletin deprem zararlarını gidermek için yaptıklarının da çoğu zaman kimseyi memnun edemediği görülmektedir. Özellikle deprem felaketleri ile evlerini kaybedenlere yapılan konutların hak sahiplerinin gereksi-

nimlerini karşılayacak nitelikte yapılamadığı, yapılmalarının da çok uzun süreler aldığı görülür.

Deprem zararlarının giderilmesindeki bu aksaklıkların nedeni olağanüstü dönemler için bütçede yeterli ödenğin olmaması yanında mevzuattaki yetersizliklere de bağlanmaktadır. Üzülerek belirtmek gerekir ki, hırslarının kurbanı olanlar, insanların felaketi üzerinden bile aşırı kazanç sağlamaya kalkışmakta, felaketin zararlarını bir an önce giderme çabası nedeniyle de bir çok usulsüzlüğe neden olmaktadır.

Felakete uğrayan yurttaşlarımızın kayıplarını hızla gidermek ve bunu yaparken ortaya çıkacak tüm olumsuzlukların önüne geçmek için zorunlu deprem sigortası sistemini getirdik.

Zorunlu deprem sigortasının uygulanması ile:

- Sigorta şirketleri sigorta edilecek konutları denetleyecek, böylece yurttaşlarımızın deprem yönetmeliğinde belirtilen kalitede konut sahibi olmaları sağlanacaktır.
- Felaket hâlinde yurttaşlarımızın hasara uğrayan sigortalı konutunun bedelini nakit alarak konutunu bizzat yaptırması ya da onartması olanak dahilinde olacaktır. Böylece konut sahibi olmak için yıllarca beklemek zorunda kalmayacaktır. Kendi gereksinimlerine göre kararını devlet değil bizzat kendisi verecektir.
- Sigorta şirketleri deprem riskini yabancı sigorta şirketlerine de yeniden sigorta ettirecekleri için bir

felaketin yaşanması hâlinde ülkemiz kaynaklarının yanında dünya sigorta şirketlerinin kaynaklarından da yararlanılması ve riskin paylaşılması olanaklı hâle gelecektir.

Deprem sigortası konusunda gerçekleştirilen bu yasal düzenlemeler sayesinde hiç değilse yurttaşlarımızın deprem sonundaki sıkıntıları hafifletilmekte, getirilen denetim sistemleri sayesinde de felaketin hasarının azaltılması sağlanmaktadır.

Yurttaşlarımıza ağır bir yük getirmeyen deprem sigortasının uygulamadan doğan aksaklıklarının da giderilmesi için gereken her türlü düzenleme yapılacaktır.

Bunun yanında deprem sigortasının yurttaşlarımıza ağır bir yük oluşturmaması ve doğan aksaklıkların da giderilmesi için gereken her türlü düzenleme yapılacaktır.

İslâm âlemine esin kaynağı olduk

Laik, demokratik rejimimiz ve Atatürk'ün önderliği bütün İslâm âlemine esin kaynağı olmaya ve tüm İslâm ülkeleriyle gerek siyasal, gerek ticarî ilişkilerimiz artmaya başladı.

(Bu vesileyle birçok ülkenin güvenlik güçlerimizin sağladığı eğitim olanaklarından yararlandığını belirtmek istiyoruz.)

Afganistan'ın yeniden yapılandırılmasına ve dost ülkelerin güvenliğine katkı

Başbakan Sayın Ecevit'in önemle vurguladığı gibi, Afganistan'ın yeniden yapılanmasına da Türkiye'nin büyük katkısı olacaktır.

Türkiye daha Kurtuluş Savaşı'nda 1921 yılında Atatürk'ün direktifi ile Afganistan'a yardım etmeye, uzmanlar ve kurmay subaylar göndermeye başlamıştı.

Afganistan'da Taliban rejiminin yıkılarak yeni çağdaş bir rejimin kurulması üzerine Türkiye bu dost ulusa yardıma yönelik yeni görevler kabul etmiş ve Türk Silahlı Kuvvetleri bir birliğini Afganistan'ın barışı ve güvenliği için görevlendirmiştir.

Türkiye birçok başka ülkenin de güvenliğine katkıda bulunmaktadır.

Çiftçiye doğrudan destekleme yardımı

Esnaf ve çiftçinin vergi ve SSK borçlarına kolaylık getirildi, kredi faizleri eski düzeyine indirildi.

Çiftçilere dönüm başına 10 milyon lira karşılıksız doğrudan destekleme yardımı yapıldı.

Toplam yardım miktarı 2 katrilyon lirayı aştı.

Bu yardım sayesinde çiftçilerimizin sorunları büyük ölçüde çözülmüş oldu.

Siyasal ve ekonomik ilişkilerimiz gelişti

Türkiye, hem siyasal anlamda, hem de ticarî ve ekonomik anlamda bölgesine açılmaya ve bölgesinden aldığı güçle daha geniş bir çevreye yayılmaya başladı.

Asya'dan Latin Amerika'ya, Afrika'ya Pasifik ülkelere kadar bütün dünyayla siyasal ve ekonomik ilişkilerimiz gelişti.

Bu arada havul ticareti de tekrar gelişmeye başladı.

Torpile büyük ölçüde son verildi

Kamuya memur ve işçi alımında sınav sistemi getirilerek, partizanlığa ve kayırmacılığa, yani "hamili kart" dönemine, torpile büyük ölçüde son verildi. Görevde yükselmeler de belli kurallara bağlandı.

Kamu çalışanlarına sendikalaşma hakkı sağlandı

Kamu çalışanlarına sendika ve toplu görüşme hakları sağlandı.

Faili meçhul cinayetler aydınlatıldı

Neredeyse aydınlatılmadık faili meçhul cinayet bırakılmadı. Uğur Mumcu, Ahmet Taner Kışlalı, Bahriye Üçok ve Muammer Aksoy cinayetleri başta olmak üzere birçok olay aydınlatıldı.

Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okkan'ı şehit eden tetikçiler de tek tek yakalanmaya başladı.

Cezaevleri terörist işgâlinde kurtarıldı

Cezaevleri, teröristlerin ve mafyaların, çetelerin işgâlinde kurtarıldı. Ayrıca Ceza ve İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Yasası çıkarıldı ve cezaevleri sorunu çözüm yoluna sokuldu.

İşkenceye karşı etkin mücadele başlatıldı

Türk Ceza Kanunu'nun 243, 245 ve 354. maddeleri değiştirilerek, işkence evrensel ölçülere göre yeniden tanımlandı, işkence ve kötü muamele suçlarının cezaları artırıldı; işkence ve kötü muameleyi gizlemek için gerçeğe aykırı sağlık raporu verilmesi suç hâline getirildi.

Mahkemelerde, tutukevlerinde veya soruşturmalarda gözetim süresi kısaltıldı, bu da işkencenin önlenmesine katkıda bulundu.

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri

Yasası çıkarıldı.

Organize sanayi bölgelerini geliştiren ve kolaylaştıran yasa çıkarıldı.

26 Haziran 2001 tarihinde Teknoloji Bölgeleri Geliştirme Yasası çıkarıldı. AR-GE'nin ve yazılım üretiminin desteklenmesi amacıyla çıkartılan yasa, Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin kuruluşu, işleyişi, yönetim ve denetimine ilişkin hükümler içermektedir.

Laiklik karsiti akımlar ve inançlara saygılı laiklik

Demokratik Sol Parti'nin toplumda büyük ilgi gören inançlara saygılı laiklik ilkesi çerçevesinde laiklik karşıtı akımların ve etkinliklerin soluğu büyük ölçüde kesildi.

Bu örgütlerce yönlendirilen yurtlar devlet yönetimine alındı. Kur'an kursları laiklik karşıtı akımların elinden kurtarıldı.

Okullarda türban sorunu büyük ölçüde çözüldü.

Bunlar yapılırken, samimi dindar insanlarımızın duyarlılıklarına özen gösterildi.

Köy-kent dünyaya örnek oldu

Ülkemizde 35 bin 113 köy ve pek çok mezra var.

Köy-kent, Ecevit'in 70'li yıllarda dile getirdiği bir hayaliydi.

Projenin amacı köylüyü köyünde kentleşme sürecine ulaştırmaktır.

Ecevit, kim ne derse desin projesini uygulayacaktı. Nitekim başlatmıştı da... Ancak zamanı yetmediği için sonuç alma fırsatını bulamamıştı.

57. Hükümet'te Başbakan olarak görev alınca, 30 yıllık hayalini gerçekleştirmek için tekrar harekete geçti. Pilot bölge olarak da talep üzerine Ordu'nun Mesudiye ilçesine bağlı dokuz dağ köyünü seçti.

Proje, bir yıl içinde büyük ölçüde tamamlandı.

Tam da Ecevit'in hayal ettiği gibiydi.

Köy-kent Projesi'ni gündeme getirirken Ecevit'in en büyük amacı, köylüyü, köyünde kalkındırmaktı.

Köyleri kentleşme, köylüleri de kentleşme sürecine sokmaktı.

Köylülerin sorunlarının köylerinde çözülmesi demek, kentlilerin sorunlarının da çözülmesi demektir.

Köyünde kentleşme sürecine giren köylü, kentlere akın etmeyecekti.

Dolayısıyla kentlerde de bugünkü gibi çarpık yapılaşma ve aşırı nüfus yığılması olmayacaktı.

Özetle Türkiye, düzenli bir kalkınma sürecine girecekti.

Bu hayal, nihayet, Mesudiye'nin dokuz köyünde gerçekleştirildi. Başka köylerde de uygulanmaya başladı.

Yıllarca alay edilen bu hayal, sadece ülkemiz için değil, dünya için de örnek oldu.

Bölgeyi Ecevit'le birlikte gezen Dünya Bankası Türkiye Temsilcisi Ajay Chhibber, gördüğü manzara karşısında hayranlığını gizleyemedi. Chhibber, aynen şunları söyledi:

"Bir süredir köy-kent fikrini yakından inceliyoruz. Bizce hiç de hayali bir proje değil.

Uygun destekle dünyanın çoğu bölgesi için bir kırsal kalkınma modeli bile olabilir.

Orta Asya, Kafkaslar, bazı Kuzey Afrika ülkeleri için aranan kırsal kalkınma modeli bu olabilir.

Şimdi Türkiye'deki uygulamanın başarıya ulaşması ve yaygınlaşması için gereken yardımı sağlayacağız.

Yalnız, sadece devletin değil yöre halkının da katılımı gerekiyor."

Evet, bazı kimselerin alay ettikleri hayal için, Dünya Bankası, "Bu proje dünyaya örnek olabilir" dedi.

Bu proje 30 yıl önce başlatılabilseydi, Türkiye bugün nasıl olurdu?

Bir kere, bugün yaşadığı sorunların çoğunu yaşamazdı.

Bölgenin ve hatta dünyanın en kalkınmış ülkelerinden biri olurdu.

Çünkü Köy-Kent Projesi, Türkiye'nin en doğru ve en gerçekçi kalkınma projesiydi.

Ecevit, bunu, muhalifler yüzünden ancak 30 yıl sonra kanıtlayabildi.

Mesudiye örneğinin büyük ilgi görmesi üzerine yeni köy-kentlerin devreye sokulması kararlaştırıldı.

Köy-kent nedir?

Kırsal alanda bulunan yerleşim ünitelerinin ve ünitelerde yaşayanların yerlerinden ayrılmadan kalkınmalarını hedef alan, köy gruplarının güçlerini birleştirmek suretiyle

işbirliğinin sağlandığı, kendilerine götürülen altyapı hizmetlerinde maksimum fayda ve minimum maliyetin gerçekleştirildiği, yöresel üretimin teşvik edildiği, bölgesel istihdamın yaratıldığı, kent olanaklarının en ucuz maliyetle köy gruplarına taşındığı Köy-Kent Projesi, etkin bir “Kırsal Kalkınma Proje Modeli”dir.

Demokratik Sol Parti’nin yıllardır yaşama geçirmeye çalıştığı Köy-Kent Projesi, 2001 yılında Ordu-Mesudiye-Çavdar ve Yöresi Köylerinde başarıyla uygulanmıştır. Ayrıca, 2001 yılında; Van-Özalp-Dorutay, Muş-Merkez-Yaygın, Siirt-Eruh-Bağgöze Köy-Kent Projelerinin uygulanmasına da başlanmıştır.

Dünya Bankası tarafından 2001 yılı sonunda diğer ülkelerde de kırsal kalkınmaya model proje olarak uygulanabileceği ifade edilerek 300 milyon dolar kredi sağlanmıştır. İlk aşamada 10, ikinci aşamada 15 olmak üzere toplam 25 adet Köy-Kent Projesi hazırlanıp uygulanacaktır. Ağustos 2002 tarihi itibarı ile Düzce – Kaynaşlı Köy – Kent Projesi’nin alt yapı yatırımları başlatılmıştır.

İşsizlik sigortasından sonra iş güvencesi de çıkarıldı

‘İşsizlik Sigortası’ndan sonra İş Güvencesi de Başbakan Bülent Ecevit ve Demokratik Sol Parti’nin sıkı takibi sonunda, 6 Ağustos 2002 günü başlayan ve 7 Ağustos 2002 günü sabah saat 03.30 kadar süren görüşmeler sonunda kabul edilmiştir.

Ancak konuyu gündeme getirmemiz bazı iş çevrelerinde seçim popülizmi ve işverenlere karşı misillime

olarak değerlendirilmiştir. Oysa iki görüş de yanlıştır. Çünkü biz, bu konuyu daha erken seçim gündemde yokken, 2 Haziran 2002 günü, işçi temsilcilerinin parti genel merkezimizi ziyaretleri sırasında takip edeceğimizi belirtmiştik.

Bu konudaki çalışmalarımızın içeriğini yansıtan 6 Ağustos 2002 tarihli, "İŞ GÜVENCESİ, SEÇİM POPÜLİZMİ DEĞİL, İŞ BARIŞI İÇİN BİR ZORUNLULUKTUR" başlıklı açıklamamız şöyledir:

"İş Güvencesi'nin partimiz tarafından gündeme getirilmesi, bazı çevreleri nedense çok rahatsız etmektedir. Bu çevreler, 'Her seçim döneminde yaşanan popülizm hastalığı, yeniden ve bütün gücüyle ayaklanmıştır' diyerek partimizin bu konudaki çalışmalarını anlamsız bir noktaya çekmek istemektedirler.

Oysa, İş Güvencesi, hem partimizin, hem ortağı olduğumuz 57. Hükümet'in, hem de hükümetin hazırladığı Ulusal Program'ın öncelikli hedeflerinin başında yer alıyordu. Nitekim, baskın seçim tartışmalarının gündemde dahi olmadığı günlerde (2 Haziran 2002 günü), işçi sendikaları yönetici ve temsilcilerinin partimizi ziyaretleri sırasında DSP Genel Merkezi olarak yaptığımız yazılı açıklamada aynen şöyle demiştik:

'Yaklaşık 50 yıldır tartışılan İŞSİZLİK SİGORTASI NİHAYET ÇIKARILMIŞTIR. Şimdi sıra İŞGÜVENCESİ YASASI'nın çıkartılmasına gelmiştir. Demokratik Sol Parti, TBMM'de bu yasanın da takipçisi olacaktır.'

Bu bizim sözümüzdü. Araya, çok erken bir seçim kararının girmesi, bizi, bu sözümüzü ivedilikle yerine getirmek için tekrar harekete geçirdi. Bu amaçla da TBMM İktidârı'nın sağladığı olanaklar çerçevesinde İŞ

GÜVENCESİ'nin çıkarılması için gereken ne varsa yapmaya çalıştık.

TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK ve KESK'in sayın genel başkanlarının 28 Temmuz 2002 günü partimizi ziyaretleri sırasında yaptığımız açıklamada da, 2 Haziran 2002 tarihinde verdiğimiz sözü anımsatarak, İŞ GÜVENCESİ'nin BASIN İŞKOLU'nu da kapsayacak biçimde çıkarılması için TBMM'deki grubumuzu harekete geçirmeyi kararlaştırdığımızı bildirmiştik. Ve bu kararımız doğrultusunda da girişimlerimizi başlatmıştık.

Bu çalışmalarımız da gösteriyor ki, İŞ GÜVENCESİ'ni gündeme getirmemizin 'seçim dönemlerinde yaşanan popülizm hastalığı' ile hiçbir ilgisi yoktur. Kaldı ki, Cumhurbaşkanı Sayın Ahmet Necdet Sezer de TÜRK-İŞ'in 50. Kuruluş Yıldönümü'nde yaptığı konuşmada, İŞ GÜVENCESİ'nin BASIN İŞKOLU'nu da kapsayacak biçimde çıkartılması gerektiğini söylemiştir.

Tarafsız bir konumda olan Sayın Cumhurbaşkanımızın da bu sözleriyle herhalde seçim popülizmi yaptığı söylenemez. Dolayısıyla partimizin bu yöndeki çalışmasını popülizm olarak yorumlamak insafli bir yaklaşım değildir. İnanıyoruz ki, İş Güvencesi, sürekli ve kalıcı iş barışı için kaçınılmaz bir zorunluluktur.

İş yaşamı, sadece işverenlerin değil, işçilerin de haklarını içermektedir. İş Güvencesi nedeniyle yeni işçi çıkarmalarının olacağı iddiasını, iş yaşamına yönelik bir tehdit olarak değerlendiriyoruz. İşçi haklarına saygı göstermekte zorlananlara, emek ve sermayenin bir bütün ve birbirinin tamamlayıcısı olduğunu anımsatmak istiyor; İş Güvencesi konusunda işverenleri sağduyuya davet ediyoruz."

İş Güvencesi Yasası kayıt dışı işçiliği de büyük ölçüde önleyecektir.

Şartlı Salıverme Yasası çıkarıldı

DSP'nin bu konudaki yaklaşımı toplumun da sorumluluğu olan suçları işleyen kader kurbanlarına toplumsal barışı sağlamak adına son bir fırsat tanıyarak gelecekte başka af yasalarının çıkarılmayacağını da güvence altına almaktı.

Başlangıçta sadece kader kurbanlarının yeniden topluma kazandırılmasını amaçlayan şartlı salıverme yasası, koalisyon dengeleri nedeniyle biraz genişletilerek çıkarılmıştır.

Buna karşın bu yasa, bazı çevrelerin öne sürdüğü gibi her suçlunun affını sağlamamıştır.

Şunu da belirtmek gerekir: Gerek af yoluyla gerek normal cezalarını çekmeleri sonucu cezaevinden çıkanların suç işleme oranı beşte birdir. Bu yasadan yararlanarak çıkanların suç işleme oranı ise bunun çok çok altındadır. Çünkü bu yasa suç işleyenlerin eski cezalarını çekmelerini de öngörmektedir. Bu koşul yeniden suç işlemeyi büyük oranda düşürmüştür.

(Bu konuda DSP Genel Merkezi "Af ve Rahşan Ecevit" adıyla bir kitap yayınlamıştır. Kitapta hem Şartlı Salıverilme Yasası'nın öyküsü hem de Cumhuriyet tarihi süresince çıkarılan tüm aflar anlatılmıştır.)

Spor alanında olumlu gelişmeler sağlandı

Ulusal ve uluslararası yarışmalarda üstün başarı gösteren sporcu ve kulüplere ödül verilmesine ilişkin yasa

çıkarıldı. Sporcularla ve yöneticilerle daha iyi ilişkiler gerçekleştirildi.

Bunların sonucunda futbol, basketbol ve atletizm başta olmak üzere birçok branşta uluslararası başarılar elde edildi.

Öteki gelişmeler

57'nci Hükümet döneminde demokrasimiz güçlendirildi, insan hakları geliştirildi. Türkiye'nin dünyada saygınlığı arttı.

Bu hükümet döneminde yurtiçinde ve yurtdışında finans âlemine güven verildi. Uluslararası Para Fonu'nun kapısı açıldı. Bugün Uluslararası Para Fonu elindeki kaynakların yüzde 30'unu Türkiye'ye taahhüt etti.

Eğer Türkiye güven verici bir ülke olmasaydı, geçmişten gelen sıkıntılara, bugünkü sıkıntılara karşın ekonomisine sahip çıkmasaydı, herhalde Uluslararası Para Fonu, Türkiye'ye bu cömertliği göstermezdi.

Bölgemizdeki etkinliğimiz, etkimiz giderek arttı. Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı'nın kararlaştırılmasıyla Türkiye'nin hem Akdeniz'de ve Kafkasya'da, hem de Doğu Akdeniz'de önemi, ağırlığı büyük ölçüde arttı. Bu arada İran doğalgazı da devreye girdi.

Sermaye Piyasası Yasası'nda önemli değişiklikler yapıldı.

Kamulaştırma Yasası çıkarıldı. Mülkiyet hakkını geliştiren düzenlemeler yapıldı.

Hazine taşınmazlarının satışı kolaylaştırıldı.

Terörle mücadelede yaralanan veya sakatlananlara ve şehit ailelerine bazı kolaylıklar sağlayan yasal düzenlemeler gerçekleştirildi.

Basın-yayın araçlarıyla işlenen suçlara verilen cezalar ertelendi, çok sayıda gazetecinin cezadan kurtulması sağlandı.

Başbakanlık bünyesinde İnsan Hakları Başkanlığı kuruldu, insan hakları ihlali iddialarını incelemek ve araştırmak üzere heyetler oluşturulması sağlandı, infaz hâkimlikleri kurulmasına ilişkin yasa çıkarıldı.

Köy yolları yapımı ve sulama hizmetleri ivme kazandı.

Eğitimde büyük atılımlar yapıldı. Bölge yatılı okulu ve taşınmalı eğitim okulları özellikle Güneydoğu ve Doğu Anadolu'da yaygınlaştırıldı. Temel eğitimde okula gitme oranı yüzde 100'e yaklaştırıldı.

Açık öğretim yaygınlaştırıldı.

Sözleşmeli subay ve astsubay istihdamına olanak sağlayan yasa çıkarıldı.

Polis Yüksek Öğrenim Yasası çıkarıldı. Bu yasayla polislerimizin eğitim düzeyinin yükseltilmesinin önü açıldı.

Fikir ve Sanat Eserleri Yasası yeniden düzenlendi, eser sahiplerini korumaya yönelik etkili önlemler alındı.

Konut Müsteşarlığı kuruldu.

Çeşitli teşviklerle Güneydoğu, Doğu ve diğer geri kalmış yörelerimize yatırım kolaylığı getirildi.

Ülkemizin uzun yıllardır kanayan yarası olan geçici işçi sorununa büyük çözüm getirildi. 47 bin geçici işçi, sürekli işçi kadrosuna alındı.

Kamu kesimindeki gizli işsiz konumundaki işçilerin istihdamı sorunu da büyük ölçüde çözüldü.

Öğrenci affı çıkarıldı. Böylece öğrenimine çeşitli nedenlerle ara verenlere okullarını bitirebilmeleri için yeni bir olanak daha tanındı.

Memurların disiplin cezaları affedildi.

Pişmanlık Yasası yenilenerek, terör mağdurlarının topluma yeniden kazandırılması süreci başlatıldı.

Güneydoğu ve Doğu Anadolu'da köye dönüş olanakları sağlandı.

III. Sessiz Devrim Devam Edecek

Temel Ulusal Uzlaşılar

Ulusal Birlik

Günümüz 'Türkiyesi'nde, temel ulusal konuların başında, dışarıdan kışkırtılan bölücü akımlara karşı ulusal birliğimizin pekiştirilmesi gelmektedir.

DSP'nin ulus kavramında ve milliyetçilik anlayışında, ırk ve soy ayrımcılığının da, din ve mezhep ayrımcılığının da, bölgeciliğin de yeri yoktur. Kaldı ki, Türkiye bağlamında "Türk" adı bir ırkın değil, değişik ırklardan ve soylardan gelse de, değişik din ve mezheplere bağlı olsa da yüzyıllar boyunca bu topraklarda kaynaşıp bütünleşmiş olan tüm insanların bir arada oluşturdukları bir ulusun adıdır.

Bu Atatürk'ten kaynaklanan milliyetçilik anlayışdır.

Kökenleri ne olursa olsun, hepsi bu ülkenin toprağına kök salmıştır ve o köklerden Türk ulusunun sağlam çınarı yükselmiştir.

Sapı dışarda baltalarla bu ağacı baltalamaya, Türkiye'deki Türk ulusunu oluşturan unsurları birbirinden koparmaya kimsenin gücü yetmez. Demokratik Sol Parti öyle heveslere kapılanlara en küçük bir ödün vermemiştir ve vermeyecektir.

Demokratik Sol Parti, bu ulusu oluşturan unsurlar arasında en küçük bir ayırım gözetilmesine de izin vermez.

Bu unsurlardan hiçbirini başka unsurlara da, devlete de ezdirmez.

DSP'nin gözünde Güneydoğu ve Doğu Anadolu sorunu gerçekte Türklük-Kürtlük sorunu değildir. O bölgenin insanları arasında birbirine yan bakan, birbirini yabancı gibi gören ne Türk asıllı ne de Kürt asıllı bir yurttaşımıza rastlanabilir.

Bizim yüreğimizde Kürt'le Türk'ün ayrı yeri yoktur. İkisini ayrı gözle görmek, bizlere yüreğimizi ikiye ayırmak kadar zor gelir. İkiye ayrılmış yürekle de yaşanmaz. Bizi birbirimizden ayrı gibi görmek ve göstermek isteyenler, Türkiye'yi bölmeye doyamamış Sevr özlemeisi yabancılar ve onların bazı maşalarıdır.

Gerçekte sorun, o bölgenin yarı feodal yapısından kaynaklanan sömürü ve baskı sorunudur. Son yıllarda bölgenin okumuş gençleri arasında yaygınlaşan işsizlik ve çaresizlik de soruna başka bir boyut eklemektedir.

Bu bölgede sömürenler ve sömürülenler arasında, Türk asıllılar bulunduğu gibi, Kürt asıllısı da Arap asıllısı da vardır. Zaman zaman sorun, yanlış devlet uygulamalarıyla veya kimi yöneticilerin bölge halkına kuşkulu yaklaşımı ile büsbütün ağırlaşmıştır.

Demokratik Sol Parti, Güneydoğu Anadolu'nun ve bazı Doğu Anadolu yörelerinin çağdışı yapısını temelinden değiştirecek, bölgedeki yoksulluğa ve işsizliğe somut ve etkili çözümler getirecektir. Devlet baskısına da ağa baskısına da yer vermeyecektir; toprak ve gelir dağılımı adaletsizliğine de son verecektir.

Bölgenin çağdışı feodal yapısını değiştirebilecek tek parti Demokratik Sol Parti'dir. Çünkü sağcı partilerin veya

başka bazı solcu partilerin, bölgedeki feodal güçlere diyet borcu vardır; ama Demokratik Sol Parti'nin kimseye öyle bir borcu ve bağımlılığı yoktur.

Yurdumuzu ve ulusumuzu bölmek isteyenlerin, kadın-erkek, yaşlı-genç, çocuk-bebek demeden bölge halkının canına kıyanların, bize karşı tavır almaları doğaldır.

Bölücü terör örgütü başının ve yöneticileri olmak üzere mensuplarının DSP Hükümeti döneminde yakalanıp adalete teslim edilmesi bir raslantı değildir. Demokratik Sol Parti'nin etkin katılımıyla yasalaştırılıp uygulanmaya başlanan yatırımları teşvik önlemleri ve eğitim reformu, şimdiden bu bölge halkının geleceğe güvenle bakmasını sağladığı gibi; yine DSP'nin katkısıyla devlet kuruluşları arasında sağlanan uyum, bölücü terör örgütü başının yakalanıp Türk adaletine teslim edilebilmesinde, böylece örgüte ağır bir darbe indirilmesinde etken olmuştur.

Demokrasi ve İnsan Hakları

DSP'nin ülkemiz için öngördüğü en temel hedef, demokratikleşmeyi ve ekonomik ve sosyal gelişmeyi hakça bir düzen içinde gerçekleştirmektir.

DSP, bir yandan demokrasiyi bütün kurumlarıyla eksiksiz ve sürekli olarak yerleştirmek için gerekli yasal düzenlemeleri yapacak ve toplum kesimlerinin siyasete etkin katılımı önündeki engelleri kaldıracak, diğer yandan ilköğretimden üniversiteye kadar tüm örgün eğitim-öğretim ile yaygın halk eğitimi kurumlarında, katılımcı demokrasi bilincinin gelişmesine ve yaygınlaşmasına yönelik programlara yer verilmesini sağlayacaktır.

1995, 1999 ve 2001 yıllarında Meclis'te temsil edilen partiler arasında varılan geniş bir uzlaşma ile Anayasa'nın çeşitli maddelerinde demokratikleşme yolunda önemli değişiklikler yapılmıştır.

DSP, bugüne kadar gerçekleştirilen Anayasa değişiklikleri ile elde edilen olumlu gelişmelere karşın, demokrasiye gerçeklik ve işlerlik kazandırmak için, toplumsal uzlaşmaya dayalı yeni bir Anayasa hazırlanması gereğinde ısrarlıdır. Her seçimden önce iktidarların kısa dönemli çıkarları doğrultusunda değiştirilen seçim sistemi de adilleştirilmeli ve sürekli kılınmalıdır.

DSP, yeni bir Anayasa ve adil bir seçim sistemi gerekliliğini ilk gündeme getiren ve sürekli gündemde tutan partidir. DSP yeni dönemde, ulusal uzlaşmayı sağlayacak bir Anayasa hazırlanmasını öncelikli bir görev bilecek ve bu konunun geçmişte olduğu gibi Meclis'te süratle ele alınması için gereken çabayı gösterecektir.

Yeni Anayasa, gerçek ve katılımcı demokrasiyi, hukuk devletini, ülke bütünlüğünü ve ulusal birliği, ülkemizde demokrasinin ve ulusal birliğin de gereği olan inançlara saygılı bir laiklik düzeni, insan hak ve özgürlüklerini sağlam güvencelere bağlamalıdır.

DSP'nin demokratikleşme yolunda atacağı en önemli adımlardan birisi, yerel yönetimlerin yetkilerinin ve mali güçlerinin artırılması ve vatandaşlarımızın yerel yönetimlere doğrudan katılmasını sağlanması olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti, bazı bakımlardan, dünyada kadın haklarına öncülük etmiş bir ülkedir. 4721 sayılı Kanunla kabul edilen yeni Türk Medeni Kanunu ile, özellikle aile hukuku alanında kadın-erkek eşitliği göz önüne alınarak yeni düzenlemeler yapılmışsa da, ülkemizde hâlâ

kadın-erkek eşitliğine aykırı, bazı uygulamalar sürmektedir. DSP bu konudaki eksikliklerimizi gidermek için yoğun çaba gösterecektir.

İnsan hakları konusundaki eksikliklerimizi süratle gidermek, bizim, dış dünyadan önce, kendi insanımıza olan borcumuzdur. DSP'nin iktidar ortağı olduğu son dönemde bu alanda önemli mesafeler alınmıştır. DSP tek başına iktidara geldiğinde insan haklarına ters düşen her türlü uygulamayı, davranış ve olayları kesinlikle önleyecektir.

DSP iktidarında, TRT yansız habercilik ilkesi çerçevesinde tüm siyasal partilere ve düşüncelere açılacak, öte yandan da sağlıklı demokratik düzenlemelerle, özel radyo ve televizyon yayıncılığının toplumsal değerlere ve kişilik haklarına saygılı kalması sağlanacaktır. Medyadaki tekelleşme eğilimlerinin önüne geçilecektir.

DSP, demokrasiye gerçeklik ve işlerlik kazandırmayı öncelikli görevi ve işlevi saymaktadır.

DSP, bir yandan demokrasiyi bütün kurumları ile eksiksiz yerleştirmek için gerekli yasal düzenlemeleri yapacak, öbür yandan bütün eğitim-öğretim ve halk eğitimi kurumlarında katılımcı demokrasi bilincinin gelişmesine ve yaygınlaşmasına yönelik programlara yer verilmesini sağlayacaktır.

Örneğin;

- Yasalardaki, temel hak ve özgürlüklerin kısılmasına yol açan hükümler kaldırılacak, onların yerine insan onurunu her durumda ve koşulda korunması gereken bir değer olarak kabul eden,

temel hak ve özgürlükleri genişleten, insan haklarına ilişkin evrensel ve uluslararası bildiri ve sözleşmelerle benimsenmiş çağdaş normlara uygun kurallar getirilecektir.

- Milletvekili olabilme yaşının hâlâ 25'e indirilmemiş olması rejimin büyük bir ayıbıdır. O yüzden nüfusumuzun yüzde 70'ine yaklaşan gençlik TBMM'de temsil edilememekte, sorunlarını ancak meydanlarda, sokaklarda dile getirebilmektedir. DSP Meclis'te yeterli desteği sağlar sağlamaz demokrasimizin bu ayıbını giderecek, gençliğin ülke yönetiminde söz sahibi olabilmesinin yolu açılacaktır.
- Sendika ve meslek odası yönetici, denetçi ve avukatlarının aynı zamanda milletvekili olabilmelerini yasaklayan Anayasa hükmünü değiştirmek için DSP birkaç kez girişimde bulunmuş, ama sonuç alamamıştır. Seçimlerden sonra, DSP, demokrasimizin ayıbı olan bu yasağı değiştirmek için yeniden girişimde bulunacaktır.
- Vatandaşlar arasında ayrımcılık yaratan milletvekillerinin ve bakan veya başbakanların dokunulmazlıklarının kaldırılmasını zorlaştıran Anayasa hükümlerinin değiştirilmesi için de DSP girişimlerini sürdürecektir.

İşçilerin ve memurların sosyal haklarındaki

kısıntılarını kaldırmak, o arada memurlara yaptırımli toplu sözleşme hakkının tanınması için de girişimlerimizi sürdüreceğiz.

Hükümet, isterse, her grevi erteleyebilmektedir. Bir grev bir kez ertelenince de, toplu görüşme süreci kesilmekte, toplu sözleşmeler işçilerin azınlıkta bulunduğu Yüksek Hakem Kurulu'na karara bağlanmaktadır. Böylelikle toplu sözleşme ve grev haklarının özü ortadan kalkmış olmaktadır. Bu uygulamalara son verilmelidir.

Öteden beri seçim sisteminin adilleştirilmesi yolunda büyük uğraş veren DSP, önümüzdeki dönemde de Seçim Yasası'nın daha demokratik bir düzenlemeye kavuşturulması yolundaki çabalarını sürdürecektir.

Yurt dışında bulunan vatandaşlarımıza oy hakkı tanınmasını başlangıcından beri savunan DSP, bu konuda gerekli mevzuat düzenlemesine özel bir önem vermiştir. Ama henüz partiler arasında uyum sağlanamamıştır. Seçimleri izleyen yasama döneminde de bu hakkın işlerlik kazanması için her çaba gösterilecektir.

İnançlara Saygılı Laiklik

Ulusal birliğin de demokrasinin de güvencesi olan laikliğin, inançlara tam saygıyla bağdaşarak korunması konusunda ulusumuzun büyük çoğunluğu birleşmektedir.

Laiklik, Atatürk Devriminin, ulusal birlik ve bilincin, çağdaşlaşmanın ve demokrasinin temel unsurudur. Demokratik Sol Parti laikliğin, dine bağlı kesimlerle ters düşmeksizin, korunmasına özen gösterecektir.

Dinine olduğu kadar demokrasiye de bağı olan halkımıza, Türkiye'nin kendine özgü koşulları içinde laiklikle demokrasinin birbirinden ayıramayacağı ve dinle ilgili gereksinmelerin ancak laik Cumhuriyet döneminde gereğince karşılandığı; halkımızın dinini eğitilmiş din görevlilerinden öğrenme, Müslüman halkın kendi kutsal kitabını kendi dilinde okuyup anlayabilme olanağına bu dönemde kavuşmuş olduğu bilinmektedir.

DSP iktidarında bir yandan laiklik ödünsüz korunurken, bir yandan da inanç, din ve ibadet özgürlüğüne içten saygı gösterilir.

Laiklik yalnızca inanç, din ve ibadet özgürlüğü değildir. Laiklik, aynı zamanda, hukuk düzeninin uhrevi değil, başta ulusal egemenlik olmak üzere, dünyevi temellere dayandırılmasını sağlar. Böylelikle dinin ve inançların siyasal amaçlarla istismarını önler. Laiklik Allahla kul arasında aracı kabul etmez. Bilindiğı gibi, İslâm'da da Allahla kul arasında aracı yoktur. İslâm'da da her inanca saygı vardır; ve İslâm'da da inanç istismarına izin verilmez.

DSP değişik inanç grupları mensuplarına demokrasinin ve laikliğin gereğı olan her özgürlüğü tanıırken, laikliğin zedelenmesine veya bağınazlığa karşı gereken önlemleri de demokrasi kuralları içerisinde almayı görev bilmektedir.

Dinle felsefe arasında sağlıklı bir denge ve ilişki kurulabilen ve nakilciliğe değil akılcılığa önem verilen dönemler geçmişte, Müslüman toplulukların her alanda üstünlük ve dinamizm kazandıkları, dünyada ilerlemeye en çok hız kattıkları dönemler olmuştur.

Demokratik Sol Parti de, din kültürü ve ahlâk eğitiminin akılcı yaklaşımı destekler nitelikte olmasını ve felsefe eğitimiyle gereğince dengelenmesini gözetmektedir.

Bilgi Toplumu (e-Türkiye)

Bilişim teknolojilerinde yaşanan olağanüstü ilerlemeler, ekonomik ve sosyal değişimin temel unsurlarını oluşturmakta ve dünyayı sanayi devriminden daha köklü bir biçimde yeni bir toplum biçimine taşımaktadır.

Bilgi ve iletişim teknolojileri, internet, genetik, yeni malzemeler gibi alanlardaki gelişmelere dayalı olarak yeni mal ve hizmetlerin kullanıma sunulmasıyla yaşamın tüm boyutları; çalışma, üretim, ticaret, iş yapma, eğlence, öğrenme, yönetim biçimleri hızla değişmektedir.

Bu değişim, ekonominin yapısını, ülkenin rekabet gücünü, insan kaynakları ve meslekler profilini çok yönlü olarak etkilemektedir. Birey, üretici ve tüketici olarak öne çıkmaya, kol emeğinin yerini üretilen katma değer ve önem açısından beyinsel emek almaya başlamıştır. Bilgi, bilim, teknoloji, Ar-Ge, entelektüel emek ve zekâ öne çıkmaya başlamış ve bir üretim faktörü olarak yerini almıştır.

Bilgi ekonomisi olarak tanımlanan bu oluşumda, bireylerin farklı tercihlerine hızla yanıt verebilen teknoloji ve bilgi yoğun, yüksek katma değerli mal ve hizmet üretimi ve özgün tasarımlar büyük öneme sahiptir.

Dünyadaki tüm bu gelişmeleri çok yakından izleyen ve değerlendiren Demokratik Sol Parti, bundan önceki seçim bildirgelerinde bu gelişmelere yer veren ilk ve tek parti olmanın haklı gururunu taşımaktadır.

Demokratik Sol Parti bilgi çağının gereklerini zamanında yerine getirmekle Türkiye'nin çağdaş uygarlığı yakalamanın ötesinde, aşabilme olanağını da elde etmiş olacağına inanmaktadır. Böylece Atatürk'ün Ulusumuza gösterdiği "çağdaş uygarlık düzeyini aşma" hedefi gerçek olacaktır.

Ayrıca DSP'nin yıllardır savunageldiği kamuda açıklık ve saydamlık, yönetimde dürüstlük, sağlanabildiği gibi, yöneticilerin sağlıklı karar alabilmesi için gerekli olan doğru ve yeterli bilgiye gerekli zamanda ve etkin olarak ulaşılma ilkesi de gerçekleştirilecektir.

Daha da önemlisi tüm vatandaşlarımıza ömür boyu eğitim yanında özellikle gençlerimize, kadınlarımıza, yaşlılarımıza ve özürlü vatandaşlarımıza yeni uğraşlar, iş ve aş olanakları yaratılabilecektir.

Avrupa Birliği üyesi ülkeler , adına "**e-Avrupa**" projesi dedikleri bir proje ile ülkelerini önümüzdeki beş - on yıllık bir dönemde bilgi toplumuna dönüştürerek Amerika Birleşik Devletleri ile aralarındaki açığı kapatabilmek çabasındadırlar . AB' ye aday ülkeler için aynı proje "**e-Avrupa+**" adıyla tanımlanmıştır.

Türkiye, Genel Başkanımız ve Başbakanımız Bülent Ecevit'in imzası ile İsveç' in Goteborg kentinde 15-16 Haziran 2001 günlerinde yapılan AB Zirvesi'nde e-Avrupa+ projesine katılım kararının mutluluğunu ve haklı gururunu yaşamaktadır.

Yine unutulmamalıdır ki, başında Ecevit'in bulunduğu 57. Cumhuriyet Hükümeti AB için hazırlayıp 24 Mart 2001 tarihinde ilettiği Ulusal Program'da da e-Avrupa Projesi'ne katılım kararlılığı yanında aynı doğrultuda e-Türkiye Projesi'ni de yaşama geçirme hedefini koymuştur.

Bilişim teknolojilerinin büyüme için stratejik önemini kavramış ülkeler; partiler üstü ulusal politikalar, örgütlenme ve eylem planları ile bu teknolojilere sahip olarak ülkelere ve vatandaşlarına rekabet yeteneği kazandırmanın mekanizmalarını kurmaktadır.

Genel Başkanımız Bülent Ecevit tarafından 2001 yılı Eylül ayında çağrısı yapılan ve 2002 yılı Mayıs ayında toplanan “Türkiye Bilişim Şûrası” bu amaca dönük olarak atılan son ve en ciddi adımdır.

Ecevit şûra davet yazısında “Ülkemizin Bilgi Toplumu’na dönüştürülebilmesi ve bilişim teknolojilerini hem kullanan hem de dünya ölçeğinde üreten bir konuma gelmesi için gerekli stratejilerin belirlenmesi amacıyla” toplantının düzenlendiğini ifade etmektedir.

Demokratik Sol Parti olarak hedefimiz “**Bilgi Toplumu**”dur. “**e-Türkiye**” projesini yaşama geçirmektir.

Bilgi Toplumu, bilgiye önem veren, bilgiyi kullanan ve en önemlisi bilgiyi üretebilen toplumdur.

Bilgi toplumlarında, “bilgi, insan ve teknoloji” arasında, daha iyiyi hedefleyen ve sürekli gelişen bir ilişki söz konusudur.

İnsan ve teknoloji arasındaki köprü, bilgidir. Bu yüzden ön plana çıkmış, çağa adını vermiştir.

Sanayi toplumlarında, makinelere, fabrikalara sahip olmak önemliyken, artık bilgiye sahip olmak önemli hâle gelmiştir.

Burada önemli bir soru akla gelebilir:

Teknolojinin getirdiği ve her an geliştirdiği olanaklarla, bilgiye sahip olmak çok kolaylaştığına göre, bilginin yaratacđı g, bireyden bireye veya toplumdaki topluma nasıl farklılıklar yaratabilir?

Yanıt: bilginin yorumlanmasıdır, bilginin üretimidir.

Sadece başkalarının ürettiği bilgiyi ve teknolojiyi kullanmak, onlara mahkm olmak demektir.

Bilgi, yeni düşünceler oluşturabilmeli, yaratıcılığı harekete geirebilmelidir.

Yaratıcı insanlar, yaratıcı toplumlar, problemlerini, bilgi ve deneyimlerinin ışığında daha iyi analiz eder ve daha etkin çözümler üretirler.

Atatürk 'n, "Hayatta en hakiki mşit ilimdir" sözü ve o yüce insanın ağı aşma hedefi, bilgi toplumu aşamasında genç kuşaklara örnek olmaktadır.

Eğitim ve İnsangücü

Demokrat Sol Parti'nin tek başına iktidarında, eğitim sistemimizde, bilgi toplumuna uygun bireylerin yetiştirilmesine dönük değişiklikler yapılacaktır.

Genç ve dinamik nüfusumuzun bir avantaj faktörüne dönüşmesi, çocuklarımızın ve her yaştaki vatandaşlarımızın okul öncesi, okul sırası ve okul sonrasında sürekli eğitilmesiyle sağlanabilir.

Demokratik Sol Parti olarak eğitimdeki temel amacımız, düşünen, sorgulayan, yaratıcı, girişimci, yeni-

likçi, dünyaya açık, bilgiye-teknolojiye ve sanata ilgi duyan bireyler yetiştirmektir.

Ülkemizin tüm kaynaklarını seferber ederek, bilgili insan gücü yetiştirmek, en önemli önceliğimizdir.

Demokratik Sol Parti'nin eğitim konusundaki genel yaklaşımları seçim bildirgemizin eğitim bölümünde yer almaktadır.

AR-GE

Yaratıcılığın toplumlardaki kaynağı kolektif zekâdır.

Kolektif zekâyâ sahip toplumlar, teknoloji geliştirmeyi "yeniliği hedefleyen AR-GE" yaklaşımı ile başarmaktadır.

Kısaca AR-GE olarak adlandırılan Araştırma-Geliştirme, bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak ya da mevcut olanları geliştirmek amacı ile yapılan düzenli çalışmaları ifade eder.

AR-GE'ye yatırım yapmış ve belirli mesafeler katetmiş olan İsrail ve İrlanda gibi ülkeler gelir ve refah düzeylerinde ciddi artışlar elde etmişlerdir.

Türkiye bu konuda gerekli olan adımları zamanında atamamıştır.

Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'dan AR-GE'ye ayrılan pay Türkiye'de yüzde 0.63, Avrupa Birliği'nde ise yüzde 1,92'dir.

Bu farkı kapatmak ve AR-GE'ye daha fazla önem vermek kararlılığıyla, Genel Başkanımız Bülent Ecevit'in başkanlığındaki 57. Hükümet, Avrupa Birliği'nin, Araştırma Geliştirme 6. Çerçeve Programı'na katılım kararı almıştır.

Avrupa Birliği'nin 2003 yılı başında proje çağrılarını yapacağı girişim, Türkiye'nin bilim ve teknoloji geliştirme-si yönünden bir dönüm noktası oluşturmaktadır.

Toplam bütçesi 16,3 milyar Euro olan programda sanayi, KOBİ'ler ve üniversiteler, teknoloji projeleri geliştirip, bu projeyi en az iki ülke ile paylaşarak program-dan destek alabileceklerdir.

Demokratik Sol Parti, ulusal AR-GE önceliklerini belirleyerek ülkemize üstünlük sağlayacak teknolojilerin geliştirilmesi yolunda atılımlar yapmaya ve AR-GE kültürünü toplumun her alanına yaymaya kararlıdır.

Yazılım

Yazılım, bilgi toplumunun altyapısını oluşturan temel endüstrilerden birisidir.

Bilgi toplumunun her etkinliği bir yazılımın sağladığı otomasyon ve iletişim sayesinde gerçekleştiğinden, bu çağın en önemli sektörlerinden biri olan yazılıma, Demokratik Sol Parti özel bir önem vermekte ve ülkemizin bu konuda söz sahibi olmasını amaçlamaktadır.

Yazılım, ülkemizin kalkınmasında bir altyapı olarak dolaylı, dışsıtım potansiyeliyle de doğrudan önemli bir rol oynamaya adaydır.

Türkiye, genç ve dinamik insan gücü potansiyeliyle ve bulunduğu coğrafi konum itibarıyla uluslararası yazılım pazarından pay alabilme şansına sahip bulunmaktadır.

DSP iktidarında, yazılım üretimi, AR-GE kapsamında stratejik bir alan olarak belirlenecek ve ülke çapında desteklenecektir.

Bu amaç çerçevesinde;

- Ülke çapında yazılım geliştirme, satın alma ve pazarlama konularında danışma ve uzmanlık kurulları oluşturularak standartlaşma ve teknolojik anlamda yönlendirme sağlanacaktır.
- Etkin bir denetim mekanizmasıyla yazılım üreten şirketlere vergi kolaylıkları getirilecektir.
- Bir yazılım ürününün geliştirilmesinde işçilik maliyeti, kullanılan yüksek nitelikli personelden dolayı diğer giderlere oranla daha yüksektir. Bu nedenle doğrudan istihdama yönelik teşvikler sağlanacaktır.
- Türkiye’de yazılım iç pazarı geliştirilecektir. Bu nedenle yerli yazılım alımı özendirilecektir.
- Yazılım mühendisi ve programcı eğitimine hız verilecek, ara eleman eğitime başlanacaktır.
- Yazılım telif hakları ile ilgili mevzuat yeniden düzenlenerek yürürlüğe konacaktır.

- Türkiye'nin bulunduğu bölgenin bilgi teknolojisi merkezi olmasını sağlamak amacıyla yabancı yazılım ve bilişim kuruluşlarının ülkemize yatırım yapmaları özendirilecektir.

Üniversite-Sanayi İşbirliği, Teknokentler

Üniversiteler ve araştırma kurumları ile üretim sektörlerini işbirliğine yöneltmek ülke sanayisinin uluslararası rekabet edebilir ve dışarıya yönelik bir yapıya kavuşturulması Demokratik Sol Parti'nin temel hedefleri arasındadır.

Gelişmiş ülkelerin sanayileri, teknolojik bilgi üretmek, üretilen ve üretim yöntemlerinde yenilik geliştirmek, ürün kalitesini veya standardını yükseltmek, verimliliği artırmak, üretim maliyetlerini düşürmek ve böylece rekabet üstünlüğü yaratabilmek için üniversitelerin bilim gücünden yoğun olarak yararlanmaktadır.

Ülkemizde de bu sinerjiyi yaratmak üzere Genel Başkanımız Bülent Ecevit'in Başbakanlığındaki 57. Hükümet geçtiğimiz yıl Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Yasası'nı çıkarmıştır.

Teknoparkların, AR-GE'nin ve yazılım üretiminin desteklenmesi amacıyla çıkartılan yasa, Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin kuruluşu, işleyişi, yönetim ve denetimine ilişkin hükümler içermektedir.

Köy-kentlerin mimarı olan Genel Başkanımız Bülent Ecevit, Türkiye'nin bu konudaki ilk örneği olan ODTÜ Teknokent'i de geçtiğimiz yıl hizmete açmıştır.

"Köy-kentten Teknokente" sloganımız Genel Başkanımızın ve Demokratik Sol Parti'nin tarımından

sanayiye ve bilgi toplumuna uzanan geniş bir perspektifteki etkinliğini ve kararlılığını simgelemektedir.

DSP iktidarında, teknolojik bilgiyi ticarileştirmek, küçük ve orta ölçekli işletmelerin yeni ve ileri teknolojilere uyumunu sağlamak ve teknoloji yoğun alanlarda yatırım olanakları yaratmak üzere üniversite-sanayi işbirliğini arttıracak ve özendirecek yeni düzenlemeler yapılacaktır.

Girişimcilik ve Risk Sermayesi

Bilgiye ve zekâya dayalı yeni ekonomide girişimcilik belirgin bir biçimde öne çıkmaktadır.

Bilişim teknolojilerinin en hızlı geliştiği ve dünyayı etkilediği ABD’de bu gelişim girişimci genç insanların kurduğu küçük firmalar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Silikon Vadisi adı verilen bölgede faaliyet gösteren onbinlerce küçük şirket, dünyamızın çehresini değiştiren çok önemli teknolojiler geliştirmiş ve ABD ekonomik mucizesinin itici gücünü oluşturmuşlardır.

ABD’yi örnek alarak bu konuya ağırlık veren ülkeler ciddi başarılar elde etmişlerdir. Örneğin Tayvan’da ve İsrail’de devlet destekli girişimcilik ile dünya çapında firmalar kurulmuştur. İsrail ayrıca enkübatör (kuluçka) firma geliştirme fikrinin de yaratıcısı ve ilk uygulayıcısı olmuştur. Bu konuda geç kalan Japonya ve Avrupa Birliği ülkeleri aradaki farkı kapatmak için yeni projeler üretmektedir.

Türk insanında güçlü bir girişimci özelliği vardır. İnsanlarımızı doğru yönlendirerek ve destekleyerek bu

potansiyeli ekonomik başarılarla dönüştürebileceğimize inanıyoruz.

Girişimciliğin en büyük desteği risk sermayesi ve risk sermayesinin kârını realize edebilmesine olanak sağlayan borsalardır.

Demokratik Sol Parti'nin tek başına iktidarında, girişimciliği geliştirmek için atılacak adımlar şunlardır:

- Proje sahipleriyle sermaye sahiplerini bir araya getiren ortamlar geliştirilecektir. Kuluçka firmalarının kurulması devlet tarafından özendirilecektir.
- Risk sermayesi yatırımları teşvik edilecektir.
- Patent, lisans ve fikir mülkiyeti haklarını güvence altına alan yasal düzenlemeler gerçekleştirilecektir.
- Girişimci ve vasıflı kişilere iş olanakları yaratmak, teknoloji transferine yardımcı olmak ve yüksek teknoloji sağlamak üzere yabancı sermayenin ülkeye girişini özendirecek önlemler alınacaktır.

İletişim Altyapısı, İnternet

Ulusal Program'da katılmayı taahhüt ettiğimiz “**e-Avrupa girişimi**”, üye ülkeleri, dolayısıyla Avrupa'yı dünyadaki en dinamik ve rekabet gücü yüksek pazar haline getirmeyi amaçlamaktadır.

Projenin gerçekleşmesi için, İnternet temel alınmakta, yeni ekonomik düzen için gereken altyapının kurulması planlanmaktadır.

“e-Avrupa Girişimi”nin üç ana hedefi bulunmaktadır:

- Daha ucuz, daha hızlı ve daha güvenli İnternet
- İnsan kaynağına yatırım
- ve İnternet kullanımını özendirmek.

Bu hedefler ülkemiz için de birebir geçerlidir ve “e-Türkiye” projemizin temelini oluşturmaktadır.

Dünyayla bütünleşmek ve rekabet üstünlüğü elde etmek için güçlü bir internet ve iletişim altyapısını oluşturmak zorundayız.

Unutulmamalıdır ki, ülkemizin kalkınması ve işsizliğin azaltılmasında büyük katkısı olacak yabancı sermayenin de Türkiye’ye gelmek için aradığı temel koşullar arasında, iletişim altyapısının önemli bir yeri vardır.

Demokratik Sol Parti; ülkemizde, bireylerin ve kurumların etkin bir biçimde ve makul fiyatlarla kullandığı, hizmet ve içeriklerin adil olarak sunulduğu bir İletişim ve Bilgi Altyapısı’nın ivedilikle kurulmasını hedeflemektedir.

Bu hedef doğrultusunda Demokratik Sol Parti;

- İnternet teknolojisinin ülkenin her köşesine yayılmasına ağırlık verecektir. Elektrik - yol - su hizmetlerinde olduğu gibi devletin her haneye internet erişim olanağı sağlaması e-Türkiye projemizin nihai adımlarından biridir.

- Telekomünikasyon sektörünü her türlü tekelden arındırarak rekabetçi bir işleyişin gerçekleşmesini ve hizmetlerin herkese ulaşan biçimde ve herkesin ödeyebileceği bedeller karşılığında verilmesini sağlayacaktır.
- Hizmetlerin zenginleşmesini ve çeşitlendirilmesini sağlamak üzere servis ve içerik sağlayıcı işletmeleri teşvik edecektir.
- Haberleşmeden alınan vergileri makul bir seviyeye indirecektir.
- Geri kalmış olduğumuz geniş bant hizmetler alanında gerekli altyapı çalışmalarını hızla gerçekleştirecektir.

e-Devlet

Demokratik Sol Parti olarak :

Hedefimiz, ulaşılabilir ve saydam bir kamu yönetimidir.

Hedefimiz, yönetim sürecinde demokratik ilkelerin ve yurttaşların katılımının en üst düzeyde sağlanmasıdır.

Hedefimiz, kamu yönetiminde verimliliğin ve kalitenin yükseltilmesidir.

Ve hedefimiz, yönetsel kararlarda “gizlilik” değil “açıklık” ilkesinin benimsenmesidir.

Böylelikle halkımızın uzun yıllardır karşı karşıya kaldığı “hak kaybı”nın önüne geçilebilir ve kötü yönetimlere karşı halkımız daha etkin bir biçimde korunabilir.

Yönetimin bu değişiklikleri gerçekleştirmesi ve uyması ancak etkili bir denetimle güvence altına alınabilir.

Hak ve özgürlüklerini kullanma konusunda şikâyetçi olan vatandaşlarımızın, hiçbir sınırlama olmadan başvuracakları bağımsız denetim organlarına gereksinim vardır. Bu yolla yönetim üzerinde katılımcı ve demokratik bir denetim sağlanabilir.

Vatandaşlarının isteklerine duyarlı ve onlara en iyi hizmeti amaçlayan devletler, değişen gereksinim ve koşullara göre kendilerini yenileyebilen bir yapıya yönelirler.

Ekonomik, sosyal ve siyasal gelişmeler doğrultusunda biçim değişikliğine olanak tanıyan bir esnekliğe sahip olan bu yapı, teknoloji temellidir ve yepyeni bir kavramın odak merkezidir.

Bu kavram “**elektronik devlet**”, “**kısaca e-devlet**”tir.

e-devlet; devletin vatandaşlarına karşı yerine getirmekle yükümlü olduğu görev ve hizmetler ile vatandaşların devlete karşı olan görev ve hizmetlerinin karşılıklı olarak elektronik iletişim ve işlem ortamlarında kesintisiz ve güvenli olarak yürütölmesidir.

Devletin temel işlevi vatandaşa hizmettir.

Demokratik Sol Parti, bu hizmeti daha verimli bir biçimde yerine getirmenin, devletimizin en önde gelen hedefi olduğuna inanmaktadır.

Çünkü, halkımız hizmet aldıkları kurumların, daha doğru, daha hızlı, daha saydam ve daha ucuz bir biçimde çalışmasını arzulamaktadır.

Vatandaşların diledikleri yerden diledikleri anda diledikleri hizmete veya bilgiye ulaşabilmesi, devlet-vatandaş ilişkisini farklı bir boyuta taşımakta ve **“devletine hizmet eden vatandaş”** yerine, **“vatandaşına hizmet eden devlet”** kavramını ortaya çıkarmaktadır.

Demokratik Sol Parti bu kavramların tam olarak yerleşmesi ve e-Devlet dönüşümünün gerçekleşmesi için;

- Toplumda bilişim kültürünün yaygınlaşmasını sağlayacak, e-Devlet'in teknolojiyle sınırlı bir atılım değil, “değişim süreçleri”ni benimsemiş bir yönetim anlayışı olduğunun, hem tüm devlet kademeleri hem de tüm toplum katmanlarınca benimsenmesi için çalışacaktır.
- Kamu yönetim süreçlerini, e-Devlet yaklaşımı ile yeniden yapılandıracak ve bu çerçevede verimliliği esas alacaktır.
- Kamudaki bilişim yapılanmalarını dünya standartlarına göre yeniden ele alacak, kamuda çalışan bilişim personelinin nitelikli olabilmesini sağlamak için; istihdam, özlük hakları, terfi ve hizmet içi eğitim mekanizmalarını yeniden düzenleyecektir.

- Devletin şu anda kullandığı bilişim altyapısının, daha verimli, paylaşımcı ve uyumlu çalışmasına öncelik verecek, kamu hizmetlerinde tekrarın önlenmesi için, e-Devlet portalının kuruluşunu hızlandıracaktır.
- Veri standartlarını oluşturacak ve e-Devlet'i tetikleyici öncelikli projelerin hayata geçirilmesini sağlayacaktır.
- e-Devlet için gerekli mevzuat değişikliklerini acilen gerçekleştirecektir.

e-devlet, vatandaşlara eşit, adil, hızlı, güvenilir ve saydam hizmet üretmenin yoludur.

e-devlet, vatandaşa hizmette teknolojiyi kullanan, yeniliğe açık, toplumsal verimliliği hedefleyen devlettir.

Demokratik Sol Parti, halkımıza bu değişimi iyi anlatarak, e-Devlet mekanizması için gereksinim duyulan altyapıyı oluşturmaya, devlet fonksiyonlarını yerine getirenleri gerekli bilgilerle donatmaya ve sunduğu hizmetleri bilişim ortamına aktarmış bir devlet yapısına ulaşmaya kesin olarak kararlıdır.

Hukuk

Bilgi toplumuna dönüşüm süreci, geleneksel idarî yapıların şekil değiştirmesine yol açtığı gibi, uygulanagelen hukuk kurallarının da bu yeni etkileşime uyarlanmasını zorunlu hâle getirmektedir.

Böylelikle bilgi toplumundaki ilişkileri düzenleyecek olan hukukî altyapıda yeni ve köklü değişiklikler içeren yasal düzenlemelerin yapılması ve varolan yasal düzenlemelerin de yeniden gözden geçirilmesi gereği ortaya çıkmıştır.

Hukuksal alanda birçok yasaya başarıyla imza atmış olan Demokratik Sol Parti yeniden iktidara geldiğinde bu alanda da yapacağı çalışmaları saydam ve paylaşımcı bir süreçten geçirecek ve aşağıdaki konulara önem verecektir:

- Yapılacak yasal düzenlemelerde, teknolojinin gelişmesini engelleyici sonuçlar doğuracak unsurlar bulunmamasına, bilginin evrensel yayılımını sağlayan bilişim teknolojilerinin öneminin ve katılımcı yapısının ön planda tutulmasına, düşünce ve anlatım özgürlüğünün korunmasına özen gösterilecektir.
- Uluslararası kuruluşlarca geliştirilen ve üzerinde geniş çaplı uzlaşma sağlanan düzenlemeler ve sözleşmeler, ulusal çıkarlarımız ve koşullarımız gözetilerek ele alınacaktır.
- Bilişim ve Internet konularında çalışacak ihtisas mahkemelerinin kurulması gündeme getirilecektir.
- Bilişim teknolojilerinin hukuka yansımaları ile ilgili olarak eğitimden etkin bir araç olarak yararlanılacak, yargı sürecinin aşamalarında yer alan kişilere konuyla ilgili özel eğitimler verilecektir.

Bu ilkeler doğrultusunda Demokratik Sol Parti, aşağıdaki yasal düzenlemelerin gerçekleştirilmesine öncelik tanıyacaktır:

- Kişisel verilerin korunması ve gizliliğinin sağlanması,
- Vatandaşların kamuya ait bilgilere erişim hakkının ve ulusal güvenlikle ilgili hassas bilgilerin uluslararası standartlarda ve çağdaş dünyanın gereklerine uygun olarak sınıflandırılmasının sağlanması,
- “e-İmza”ya hukuksal geçerlilik sağlanması, elektronik kayıtlara kanıtlama gücü verilmesi ve gerekli kurumsal yapının (onay makamı) oluşturulması,
- İnternet servis sağlayıcılarının sorumluluklarının düzenlenmesi,
- Tüketici haklarının korunması,
- Fikri hakların korunması,
- Bilişim teknolojileri alanına özgü suç ve cezalara yönelik yasal düzenlemeler yapılması,
- e-Devlet yapısına özgü düzenlemelerin gerçekleştirilmesi.

e-Ekonomi

21. yüzyılı karşılarken dünyada geçerli olan kavramlar demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü ve pazar ekonomisidir.

Bilgi teknolojilerinin gelişmesi, ekonominin küresel bir kimlik kazanması, iletişim ve özellikle internet uygulamalarının süratle yaygınlaşması, bu kavramların önemini ve etkilerini arttırmakta, dünyamız, kendini hızla geliştiren ve yenileyen bir oluşuma sahne olmaktadır.

Ürün ve hizmetlerin üretim, pazarlama ve tüketiminde yeni süreçlerin tanımladığı bu oluşuma “Bilgi Ekonomisi”, “Yeni Ekonomi” ya da kısaca e-Ekonomi adı verilmektedir.

Bilgi Toplumu olmayı hedef olarak kabul eden bir Türkiye, yeni ekonomiyi anlamak ve tüm kurallarıyla uygulayabilir hâle gelmek zorundadır.

Demokratik Sol Parti, “e-Ekonomi”ye geçme çabalarımızın, eski ekonomimizin sorunları olan enflasyon, verimsizlik ve kamu kesimindeki hantallıkla mücadelemizde, doğrudan katkı sağlayan itici bir güç oluşturacağına inanmaktadır.

Eski ve yeni ekonomi arasındaki en belirgin fark, bilgi ve iletişimin önemi ve kullanım biçiminde ortaya çıkmaktadır.

Eski ekonomide işi yöneten ve sonuçlandıran kurumsal sistemlerde sadece iş süreçleri ve ilişki süreçleri bulunur. Ürün ve hizmete yönelik olarak üreticiden tüketi-

ciye tek yönlü bir iletişim söz konusudur. Tüketici talepleri ve tercihleri birincil öneme sahip değildir.

Eski ekonomide sürecin bir parçası olan iletişim, yeni ekonomide sürecin bizzat kendisidir. Bunu sağlayan ise yeni ekonomide bilginin, başlıbaşına bir üretim faktörü haline gelmiş olmasıdır.

Bilgi en önemli değer haline geldiğine göre, bilginin üretim, iletim, paylaşım ve denetiminde çok yönlü kanallara gereksinim duyulacağı açıktır. Ve bilgiden katma değer yaratabilmek, iletişimin başarısına bağlıdır.

e-Ekonomi'nin temel aktörlerini: kamu, özel sektör, hizmet sağlayıcılar, sivil toplum kuruluşları, eğitim kurumları, yerel yönetimler ve elektronik iş koşullarını düzenlemekle yükümlü kurumlar oluşturmaktadır. Bu kurumların hepsinin de bu yeni ortamın gelişmesi ve etkin kılınması açısından ortak sorumlulukları, görev ve işlevleri bulunmaktadır.

e-Ekonomi'nin yapılanmasında bütün birey ve şirketlerin "evrensel hizmet ilkesi" kapsamında bilgiye daha hızlı, daha güvenli ve daha ucuz bir bedel üzerinden erişebilirliğini sağlamak ve bunun için gerekli yatırımların yapılmasına uygun ortam yaratmanın devletin görevi olduğu inancıyla, Demokratik Sol Parti iktidarı, e-Ekonomi'nin yaşama geçmesi için;

- Teknoloji seçiminde, küresel rekabete ve pazarlamaya uygun ürün geliştirmede KOBİ'lere destek vermek üzere "e-Ekonomi Danışma Merkezleri" oluşturacaktır.

- “e-Ticaret”in gelişmesi ve kayıt dışı ekonominin kayıt altına alınmasına yönelik olarak, “e-İmza” ile elektronik ödeme ve kredi işleme yetkisini düzenleyen yasaları çıkaracaktır.
- ABD ile Türkiye arasında görüşmeleri süren “Nitelikli Endüstriyel Bölge” anlaşmaları ve benzer uluslararası anlaşmalara, bilişim teknolojileri ve e-Ekonomi etkinliklerinin dahil edilmesi için yoğun çaba harcayacaktır.
- Genç ve eğitilmiş nüfusumuzun e-Ekonomi’de aktif hâle getirileceği ve e-Ekonomi’nin araç ve olanaklarının toplumun bütün kesimlerine –geri kalmış bölgeler dahil- eşit düzeyde sunulacağı projeler üretecektir.

Bilişim Kültürü, “e-Kültür”

“Bilgi Topluma Dönüşme” hedefine sadece bilişim teknolojilerine yatırım yaparak ulaşamayacağımızı bilmeliyiz.

Bireylerin ve kurumların hem birbirleriyle hem de devletle olan ilişkilerinde yeni bir yaklaşımı özümsemeleri gerekir.

Bilgi ve teknolojiye dayalı bu yaklaşım bilişim kültürünü oluşturur.

Bu kültüre ve disipline hem bireylerin, hem şirketlerin, hem de devletlerin sahip olması gerekir.

Bilişim kültürüne sahip olan bireyler; bilgiye, bilime ve teknolojiye bağlılık ve saygı duyarlar. Zihinsel üretimi yüksek olan bu insanlar, araştırmacı, girişimci ve yaratıcıdır.

Bilişim kültürüne sahip olan şirketler; iş süreçlerini elektronik ortama aktarabilmiş, iş yapma yaklaşımlarını değiştirmiş, gelir-kâr-maliyet hedefleri arasından verimliliği ön plana çıkarabilmiş kurumlardır. Bilgi ve iletişim ağırlıklı bu dönüşüm "Yeni Ekonomi", "Bilgi Ekonomisi" ya da kısaca e-Ekonomi dediğimiz ekonomik düzenin bir gereğidir.

Bilişim kültürüne sahip devlet ise vatandaşa hizmette teknolojiyi kullanan, yeniliğe açık, toplumsal verimliliği hedefleyen devlettir.

Bu üç kesimin birden dönüşüm süreçlerine katılmasıyla, "**Bilgi Toplumu**" olmayı başarabilen ülkeler, dünya üzerindeki güçlerini ve etkilerini artırmaya devam edeceklerdir.

Demokratik Sol Parti yeni iktidar döneminde de, e-Kültür'ün tüm toplumumuza egemen olması için yürüttüğü çalışmalarına kararlılıkla devam edecektir.

Sayısal Bölünme

Dünya büyük bir hızla değişiyor. Uzaklık, zaman ve sınır kavramları iletişim devrimi ile yepyeni boyutlar kazanıyor.

Değişik uluslardan, değişik dinlerden, değişik yaşlarda, değişik cinsiyetlerde ve değişik mesleklerdeki

insanlar, bilişim teknolojileri ve internet aracılığıyla dünyamızı elektronik bir topluma doğru götürüyorlar.

Becerileri, yetenekleri ve olanakları giderek artan bu ayrıcalıklı toplumla, diğerleri arasında ciddi bir fark ortaya çıkıyor.

Sayısal bölünme ya da sayısal uçurum dediğimiz bu ayrım, çağımızda yeni bir sınıf çatışması yaratacağı benziyor.

Bilgi teknolojilerine sahip olanlar ve olmayanlar...

OECD, sayısal bölünmenin hızı, yayılması ve alınabilecek önlemler ile ilgili çalışmalar başlatmış durumdadır.

Türkiye olarak biz de hem dünya ölçeğinde diğer ülkelerle, hem de kendi ülkemizdeki birey ve kurumlarla ilgili olarak, sayısal bölünme üzerinde ciddiyeyle durmalıyız.

Bilişim Reformu

Yukarıda da açıkladığımız gibi Demokratik Sol Parti olarak hedefimiz Bilgi Toplumu'dur.

Bu hedef, altyapı, eğitim, insan kaynakları ve teknoloji gereksinimlerinin gözönünde tutulacağı ve gerekli tüm yasal düzenlemelerin bir bütün olarak ele alınacağı bir "Bilişim Reformu"yla gerçekleştirilebilir.

Bilişim Reformu, içinde dört adet doğru geçen çok önemli bir beklentinin ifadesidir.

“Doğru kişi, doğru bilgiye, doğru zamanda, doğru maliyetle ulaşsın.”

“Bilişim Reformu”muzun özeti budur.

Toplumsal ve Siyasal Gelişme

Hukuk ve yargı

Yaptıklarımız, Sessiz Devrim bölümünde açıklandığı üzere, 21. Yasama Dönemi’nde beş yıl için planlanan çalışmalardan büyük bir bölümü tamamlanmış, bir bölümü ise 3 Kasım 2002 günü yapılacak milletvekili erken genel seçimi nedeniyle tamamlanamamıştır.

Demokratik Sol Parti’nin amacı başta Türk Ticaret Yasası ile İcra ve İflas Yasası olmak üzere, ekonomik ve sosyal yaşamı düzenleyen tüm yasaları yeni gereksinimlere uygun olarak çağdaşlaştırmaktır. Bu bağlamda medeni hukuk reformu tamamlanmış olacaktır.

Yargının her türlü siyasal etki alanının dışında çalışması, yargı bağımsızlığının tek koşuludur.

Yargı bağımsızlığının sağlanması için öncelikle, “Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu”nun yapısı ve işleyişinin değiştirilmesine çalışılacak; Adalet Bakanlığına bağlı olarak çalışan Teftiş Kurulu bu yüksek kurula bağlanacak; hâkim ve savcıların mesleğe kabul edilmesi; atama ve nakledilmeleri, meslek içi eğitimleri, yükselmeleri, idarî denetimleri, disiplin işleri ve görevden uzaklaştırma işlemleri bu kurul tarafından yapılacak, yargı mensupları Adalet Bakanının vesayetinden kurtarılacaktır.

Milletvekili erken genel seçimi nedeniyle sonuçlandıramadığımız hukuk reformu çalışmalarını önümüzdeki dönemde süratle tamamlamak istiyoruz. Temel yasaların 21. yüzyıl Türkiye'sinin gereksinmelerine ve çağdaş görüşlere uygun olarak yenilenmesi çalışmaları sonuçlandırılacak; bu arada yeni Borçlar Kanunu , Türk Ticaret Kanunu, Türk Ceza Kanunu, Ceza ve Tedbirlerin İnfazına İlişkin Kanun Tasarısı öncelikle yasalaştırılacaktır.

Daha önce Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulan, bir bölümü ilgili komisyonların, bir bölümü Genel Kurul'un gündeminde bulunan, ancak milletvekili erken genel seçimi nedeniyle kadük olan tasarılar, 22. Yasama Dönemi'nde Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 77. Maddesi'ne göre yenilenecektir. Bunlar arasında hâkim ve Cumhuriyet savcılarımıza hizmet içi eğitim vermek amacıyla hazırlanan Türkiye Adalet Akademisi Kanunu Tasarısı; idare ile kişi arasında çıkacak uyuşmazlıkların yargı yoluna başvurmaksızın uzlaşma ile çözülmesine olanak sağlamak üzere hazırlanan Kamu Denetçiliği Kanunu Tasarısı; Anayasa'nın 38. Maddesi'nde yapılan değişiklik doğrultusunda karşılıksız çek dolayısıyla hapis cezası uygulamasına son verecek, ancak ödeme aracı olarak çeke olan güveni koruyacak Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı da vardır.

Çağdaş bilim ve teknolojinin getirdiği olanakların güvenli bir biçimde ve insan haklarına uygun kullanılması, çeşitli yeni düzenlemeler yapılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu çerçevede örneğin Elektronik İmza ve Kişisel Verilerin Korunması Kanunları ile ilgili hazırlık çalışmaları sür'atle sonuçlandırılacaktır.

Ekonomik kriz dönemlerinde karşılaşılan ödeme sorunlarını borçlu ve alacaklıların karşılıklı yararlarını den-

geleyerek çözmelerine, yaşama yeteneği olan işletmelerin yeniden yapılandırılmasına olanak vermek amacıyla Ödeme Güçlüğü İçinde Bulunan Ticarî İşletmeler Hakkında Kanun Tasarısı ile ilgili hazırlık çalışmaları da tamamlanacaktır.

Davaların kısa sürede sonuçlanmaması, gecikmiş adalete, gecikmiş adalet de adaletsizliğe yol açmaktadır. Hukuk, Ceza ve İdari Yargılama usûllerinde yapılacak değişikliklerle davaların kısa sürede sonuçlanması sağlanacaktır. Özellikle malî piyasalarla (bankacılık ve sermaye piyasası) ve diğer konularla ilgili uzmanlık mahkemelerinin kurulması, bir kısım ticarî davaların hakemde görülmesi ve bir kısım yarı idarî, yarı yargısal işlerin mahkemelerin görevlerinin dışına çıkarılması ile yargının iş yükü azaltılacaktır.

Milletvekili erken genel seçimi kararı alındıktan kısa bir süre önce Bakanlar Kurulu'na sunulan "Usul Yasaları Paketi", 22. Yasama Dönemi'nde gecikmeksizin sonuçlandırılacaktır. Pakette yer alan tasarılar yasalaştığında yargının sür'atli işleyişini sağlayacak yeni düzenlemeler yürürlüğe girecek; kanun yolları arasında istinafa yer veren düzenlemeler doğrultusunda adlî yargıda istinaf kademesi olarak ilk aşamada iki yıl içinde 15 ilde bölge adliye mahkemeleri kurulacaktır.

Yeni Türk Medenî Kanunu'nun aile hukukunda getirdiği yeni düzenlemelerin, özellikle yeni yasal mal rejimi olarak edinilmiş mallara katılma rejiminin başarıyla uygulanması için Aile Mahkemeleri Kanunu Tasarısı da 22. Yasama Dönemi'nde yenilenerek öncelikle yasalaştırılacaktır.

Yasaların çağdaş bir anlayışla uygulanmasını sağlamak amacıyla hâkim ve Cumhuriyet savcılarımıza

hizmet içi eğitim verecek Türkiye Adalet Akademisi en kısa zamanda kurulacaktır.

Idare ile birey arasındaki uyuşmazlıkların yargı yoluna gitmeden çözümüne olanak sağlayacak demokratik bir seçenek ve bu görevi yaparken idarenin hukuka ve insan haklarına uygun çalışmasını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetleyecek bir kurum olarak Kamu Denetçiliği Kurumu da kısa zamanda oluşturulacaktır.

Adli olayların uzmanlaşmış kolluk güçlerince kovuşturulmasını sağlamak üzere, Cumhuriyet başsavcılarının emrinde "Adli Kolluk" kurulacaktır.

Adli Tıp Kurumu teşkilatının olaylara en yakın yerde hizmet verebilmesi için yurt ölçeğinde yaygınlaştırılmasına devam edilecek. Adli Tıp Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı yenilenerek yasalaştırılacaktır.

Adalet hizmetlerinin yargının saygınlığına uygun mekânlarda yürütülmesi için çağdaş teknolojinin bütün olanaklarıyla donatılmış yeni adliye binaları yapımına devam edilecektir.

Yargıda e-Devlet'i yaşama geçirecek Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP), 2004 yılı sonunda tamamlanacak; böylece adalet hizmetlerinde sür'at ve verimlilik, en yüksek ölçüde gerçekleştirilecektir.

Cezaevlerinde sağlanan huzur ortamı, kararlılıkla sürdürülecek; fiziki planda elverişli cezaevlerinde oda sistemine geçiş çalışmaları kısa zamanda tamamlanacak; çoğu kent içinde kalmış eski tip küçük cezaevleri kapatılacak, onların yerine hükümlü ve tutukluların kişiliklerini geliştirmelerine ve ortak yaşam alanlarında yararlı etkinlik-

lere katılmalarına olanak verecek orta güvenli bölge cezaevleri yapılacaktır.

Hükümlülerin infaz sonrasında onurlu ve üretken bireyler olarak toplumla yeniden bütünleşmelerine olanak sağlamak üzere, cezaevlerinde bulundukları süre içinde çalışmaya ve meslekî eğitime yönelmelerini özendirici önlemler alınacak; bu çerçevede çalışan hükümlülerin sosyal güvenlik sistemine girmelerine olanak sağlayacak yasal düzenleme yapılacaktır.

Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezleri Kanunu uyarınca cezaevleri personeline meslek öncesi ve hizmet içi eğitim vermek üzere Ankara’da kurulan Eğitim Merkezi yanında 4 ilde daha bölge eğitim merkezleri kurulacaktır.

Çok zor koşullar altında görev yapan infaz ve koruma memurlarının özlük haklarında en kısa zamanda gerekli iyileştirme yapılacak, ayrıca bu meslekteki yıpranmayı emeklilikleri bakımından dikkate alan yasal düzenleme getirilecektir.

Kamunun yeniden yapılandırılması,

“e-Devlet”

Demokratik Sol Parti olarak, kamu yönetim biçiminin değişmesi ve yeniden yapılandırılmasını ülkemiz için yaşamsal öneme sahip bir proje olarak görüyoruz. Kamu yönetiminde ilkelerin, kuralların, işleyişin ve denetimin yeniden belirlendiği ve insan kaynaklarını da içine alan tümleşik ve köklü bir değişim, DSP’nin Bilgi Toplumu Hedefi’nin temel adımlarından biridir.

İçinde bulunduğumuz küreselleşme süreci ve bilişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler, toplumsal ve bireysel beklentileri nitelik ve nicelik olarak arttırmaktadır. Beklentilerin ve gereksinimlerin verimli ve etkin bir biçimde karşılanabilmesi için, Kamu yönetiminin hem merkezî, hem de yerel düzeyde yeniden yapılanması zorunlu hâle gelmiş bulunmaktadır.

Yeniden yapılanma adımları arasında; kamu kuruluşlarının amaçları, görevleri, iş süreçleri, insan kaynakları, örgüt yapıları, mali kaynakları ve yurttaşlarla olan ilişkilerindeki iyileştirme çabaları en başta gelenlerdir. Mevcut yapı, halkımızın beklentilerini karşılamakta yetersiz kalmaktadır.

Kamu kurumlarında zaman zaman karşılaşılan verimsizlik, israf ve yetkilerin kötüye kullanılması, halkımızın bu kurumlara ve devlete olan güvenini sarsmaktadır. Ayrıca bürokratik işlemlerin karmaşıklığı ve sayısının çok olması kamu kurumlarının etkin çalışmasını önlemekte, emek ve zaman kaybına neden olmaktadır.

Demokratik Sol Parti, nitelikli kamu hizmeti sunumu için vatandaş memnuniyetini esas almaktadır. DSP iktidarında bu amaç doğrultusunda kamu kurumları performans yönetimi, toplam kalite yönetimi gibi çeşitli çağdaş yönetim teknikleri kullanılacaktır.

Kamu hizmetlerinin verimli bir biçimde yerine getirilmesi için kamu personelinin nitelik olarak geliştirilmesinin yanı sıra mali ve sosyal hak ve yardımların adaletli bir biçimde ele alındığı bir personel rejimine de gereksinim vardır. Bu çerçevede norm kadrolara ve objektif seçme kriterlerine dayalı bir istihdam politikasının izlenmesi, eşit işe eşit ücret ilkesine dayalı bir sisteme geçilmesi ve sendikal hakların geliştirilmesi esastır.

DSP, hükümet görevi sırasında bu konuda önemli adımlar atmıştır ve tek başına iktidar olduğunda ise tam sonuç alacağı uygulamaları ivedilikle yaşama geçirecektir.

Bu konudaki yaklaşımlarımız seçim bildirgemizin Bilgi Toplumu bölümünde e-Devlet başlığı altında açıklanmaktadır.

Demokratik Sol Parti kamu yönetiminde “**iyi yönetim**” (good governance) kavramını yerleştirmeyi çağdaş devlet anlayışının gereği saymaktadır.

Kamu yönetiminde iyi yönetim, kamusal kararların karardan etkileneceklerin ve sivil toplum örgütlerinin katılımıyla sağlanacaktır. Böylece dayatmacı ve tek yönlü karar oluşumuna olanak verilmeyecektir.

Öte yandan yönetsel işlemlerin yargı dışı bağımsız denetim organlarınca da denetiminin yolu açılacak Ombudsman'lık (kamu denetçisi) kurumu ile yurttaş ve devlet arasındaki çatışmaların en aza indirgenmesi sağlanacaktır.

Bakanlıkların azaltılması

Geçmiş yıllarda, yetkileri Başbakanlıkta toplama arzusunun bir sonucu olarak, sayıları çok artırılmış bulunan devlet bakanlıkları yüzünden, Bakanlar Kurulu'nda devlet bakanlıklarının sayısı hizmet bakanlıklarını aşmıştır. Bakanlar Kurulunun gereksiz yere büyümesi, karar alma sürecinin yavaşlamasına neden olmuştur.

Bu bakımdan 56. Cumhuriyet Hükümeti'nin oluşumunda da yapıldığı gibi, DSP iktidarında halen devlet bakanlıklarına verilmiş görevlerden hangilerinin hizmet bakanlığına dönüştürüleceği saptanıp, bunlarla ilgili kuru-

luş yasaları en kısa zamanda çıkarılacak ve devlet bakanlıklarının sayısı, hizmet bakanlıklarının en çok üçte birini geçmeyecek biçimde azaltılacaktır.

Bunun yanında, Başbakanlığa bağlı makamlar, genel müdürlükler ve sair birimler işlevsel bir değerlendirmeye alınacak, bu birimler de, ya hizmet bakanlıklarına dönüştürülecek ya da mevcut hizmet bakanlıkları bünyesine alınacaktır.

Başbakanlığa bağlı kurum ve kurullar da aşırı ölçüde artırılmıştır. Bunların sayısı asgariye indirilecektir.

Halen çeşitli yasalarda birçok konunun Bakanlar Kurulu'na karara bağlanması öngörülmüştür. DSP yeniden iktidara geldiğinde bu konular yeniden değerlendirilerek, sadece birden çok bakanlığı ya da genel hükümet politikasını ilgilendiren kararlar Bakanlar Kurulu'nun yetkisinde bırakılacak; diğerleri ilgili bakanlığa veya kuruluşa devredilecektir.

Eğitim

Demokratik Sol Parti'nin tek başına iktidarında, bilgi toplumunun temel taşı olan insan gücü her şeyin önüne çıkarılacaktır. Çünkü artık ülkelerin zenginlikleri para ile ya da doğal kaynaklarının zenginliği ile değil, bilgi ve insan kaynaklarının zenginliği ile ölçülmektedir. İnsan gücü yetiştirmenin tek yolu da eğitim ve öğretimdir.

Eğitimin amacı, bireyleri çağın ve ülkenin gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatmaktır. Eğitim sisteminden beklenen, kalkınmanın gerektirdiği sayı ve nitelikteki insan gücünü, bireylerin ilgi, yetenek ve kapasitesini en verimli biçimde değerlendirerek yetiştirmesidir.

Bilgi çağında öğrencilerden beklenen, öğretmenin aktardığı bilgilerle yetinmek yerine, teknolojinin sağladığı olanaklarla kendi yetenekleri doğrultusunda düşünsel gücünü ve yaratıcılığını kullanarak bilgi üretmesidir.

Ana okullarından üniversitelere kadar tüm eğitim ve öğretim hayatımızda yerini almış olan İnternet, diğer birçok sektörde olduğu gibi, eğitim-öğretim sektörünü de derinden etkilemekte ve öğrenim biçimimizi değiştirmektedir.

İnternetin sağladığı çoklu ortam ve etkileşimli eğitim olanakları öğrencilerin daha önce hiç tanışık olmadıkları deneyimler edinmelerini sağlamaktadır.

Demokratik Sol Parti, İnterneti ve bilişim teknolojilerini eğitimde yaygın ve etkin bir biçimde kullanarak, **uzaktan eğitim, sürekli eğitim, yaşam boyu eğitim** gibi kavramların geniş bir halk kesimine ulaşmasını sağlayacaktır.

Demokratik Sol Parti'nin tam iktidarında, gençlik ve eğitim sorunlarına özel bir önem ve ağırlık verilecektir. DSP eğitimde yalnız fırsat eşitliğini değil, olanak eşitliğini de sağlayacaktır. Ve demokrasi kültürünün temellerini yüksek öğretim kurumları dahil okullarda oluşturacaktır.

Demokratik Sol Parti'nin tam iktidarında ; toplumumuzun düşünme, öğrenme ve iletişim alışkanlıkları geleceğin ihtiyaçlarına göre değiştirilecek, toplumumuzun tüm kesitlerinde yaratıcı, esnek ve yenilikçi düşünce tarzı oluşturulacak, bireylerimizin yaşam boyu eğitimi sağlanacak, okullarımız kendi aralarında ve çevrelerindeki dünya ile bağlantılandırılacak, çağdaş eğitim yöntemleri kullanılarak, eğitimde etkinliği ve verimliliği artıracak politika ve stratejiler üretilecektir. Bunun için ülkemizin tüm kaynakları seferber edilerek, bilgili insan gücü yetiştirmek en büyük önceliğimiz olacaktır.

Demokratik Sol Parti, eğitimi, toplumsal gelişmenin ve ekonomik kalkınmanın en önemli aracı olarak görmektedir. Çünkü, dünya ekonomisinde hızlı teknolojik değişimin rekabet gücünü belirleyen en önemli etken olması, üreten nitelikli insanları eğitecek kurumların önemini arttırmıştır.

DSP tek başına iktidara geldiğinde, başlatılan 'Eğitim Reformu'nu 21. yüzyılın değişen koşullarına göre sürdürecektir. Bu kapsamda, bir yandan yaratıcı insanların yetiştirileceği kurumların oluşmasına çalışılırken, diğer yandan da teknolojiyi üretime uygulayacak nitelikli iş gücünü hazırlayan eğitim kurumlarının iyileştirilerek yaygınlaşması sağlanacaktır.

Gelecek kuşaklarımız, bilginin hızla yenilendiği ve erişildiği bir dünyaya hazırlanacak. bunun için okullarda bilgi öğreten eğitim modelinden bilgiye erişimi ve kullanmayı öğreten eğitim modellerine geçiş yapılacaktır. Bilişim teknolojileri ile, öğrencilerin standart müfredatların çok ötesinde, bağımsız öğrenme yetilerini ve öğretmenlerin öğrencilerini ölçme-değerlendirme sistemlerini geliştirmek mümkün olacaktır.

Bu amaçla, gerek Milli Eğitim Bakanlığı'nda, gerekse üniversiteler de dahil olmak üzere tüm okullarımızdaki idarî ve malî yapılanma AB normlarına göre düzenlenecek. Milli Eğitim Bakanlığı'nda ve okullarımızdaki idarî ve malî yapının etkinliğini ve verimliliğini artırmak için bilişim teknolojilerinden yararlanılacaktır.

Eğitim planlamasında, kalkınma hedefleriyle eğitilmiş insan gücü hedefleri arasında uyum sağlanacak ve geleceğin iş alanları ile gereksinimleri düşünülerek, öğretimin ilk aşamalarından itibaren meslek yönlendirmesine gidilecektir.

Sekiz yıllık eğitimden mezun olan tüm bireyler, bilişim işçisi olarak kullanabilecekleri bilgilerle donatılacak, bunun için, bilişim teknolojilerinin bütün derslere entegre olması sağlanacaktır.

Türkiye’de bilgisayar destekli eğitim ve bilgisayar eğitiminin daha geniş alanda ve yaygın olarak kullanımını sağlamak ve kolaylaştırmak gerekmektedir. Bunun için çoklu ortam destekli iletişim ağı yapılandırılacak ve yaygınlaştırılacaktır.

Öğrenci, öğretmen ve eğitime ilgi duyan herkesin internet üzerinden yararlanabileceği etkileşimli eğitim portalları oluşturulacaktır. Eğitim portalı üzerinden verilebilecek hizmetler kapsamında, uzaktan eğitim ayrıca önem kazanmaktadır. Uzaktan eğitim ile, bir yandan öğrencilere öğretim amaçlı hizmet verilirken, diğer yandan da öğretmenlere hizmet içi eğitim olanakları sağlanacaktır.

Öğrencilerin iyi eğitilmesi için, **“yönetici-öğretmen-veli işbirliği”** etkin biçimde sağlanacaktır. Böylece katılımcı ve demokratik bir eğitim ortamı oluşturulacaktır.

Böyle bir anlayışın sonucunda; özgür düşünceli, demokratik davranışlı, araştırmacı, yaratıcı, yapıcı ve üretken öğrencilerin yetişmesi sağlanacaktır.

Özet olarak;

- Eğitim sisteminin her kademesinde her yurttaşın ve her öğrencinin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda eğitim hizmetlerinden, sosyal adalet ilkesine uygun olarak fırsat ve olanak eşitliği içinde yararlanması sağlanacaktır.

- Okul öncesi eğitimi yaygınlaştırılacak, okullaşma oranı AB ve OECD ülkeleri düzeyine çıkarılacak ve her çocuğun okul öncesi eğitim almış olarak zorunlu eğitime devam etmesi sağlanacaktır.
- Zorunlu eğitimde tüm çağ nüfusu okullaştırılacak, sınıf mevcutlarında, AB standartlarına uygun olarak denge sağlanacaktır.
- Eğitim sistemi, **eğitim - insan gücü - istihdam** ilişkisini dikkate alan bir sistem bütünlüğü içerisinde yeniden yapılandırılacaktır. İstihdam ihtiyacı ile üniversitelerde eğitime alınacak öğrenci sayısı arasında denge kurulacaktır. Meslekî teknik eğitim yoluyla **ara insan gücü** yetiştirilecektir.
- Yaygın eğitim, meslek edinmek, mesleğinde gelişmek, meslek değiştirmek isteyen herkese yaşam boyu eğitim olanağı sunacak biçimde yapılandırılacaktır. Uzaktan eğitim-örgün eğitim-halk eğitimi arasında işlevsel bağ kurulacaktır. Sürekli eğitim, hedef kitle toplumun tümünü kapsayacak biçimde genişletilecektir.
- Eğitimin her kademesinde teknolojinin sağladığı olanaklardan, özellikle internet ve bilişim teknolojilerinden azami ölçüde yararlanılarak, eğitimde niteliğin yükseltilmesini sağlanacaktır.

- Okul öncesi eğitimi yaygınlaştırılacak ve okullaşma oranı yükseltilecektir.
- Özellikle göç alan büyük şehirler öncelikli olmak üzere derslik yapımı sürdürülerek, derslik başına düşen öğrenci sayısı AB standartlarına uygun hâle getirilecek; bütün okullarda bilgi teknolojisi sınıfları kurulacaktır.
- Ortaöğretim meslekî ve teknik eğitim ağırlıklı olarak yeniden yapılandırılacak, öğrencilerin % 65'inin meslekî teknik ortaöğretimde, % 35'inin genel ortaöğretim kurumlarında okullaşmaları hedeflenecektir.
- Meslekî ve teknik ortaöğretim kurumlarından mezun olanlardan isteyenlerin tamamının, meslek yüksek okullarına sınavsız geçişleri sağlanacaktır.
- Okul çeşitliliği yerine çok program, tek yönetim ilkesi uygulanacaktır.
- Ortaöğretimden yükseköğretime geçiş sistemini geliştirme çalışmaları sürdürülerek, yükseköğretimin önündeki öğrenci yığılmaları azaltmak için gerekli önlemler alınmaya çalışılacaktır.
- Sürekli eğitim yoluyla herkesin ve toplumun gelişmesi desteklenecektir.
- Özel eğitime önem verilerek bu yolla üstün zekâlı ve engelli çocukların eğitimleri, buna ilişkin

rehberlik ve danışma hizmetleri geliştirilerek yaygınlaştırılacaktır.

Cağdaş Türk gençliği

Yeni bir yüzyılın başında düşünen, bilgi üreten, sorumluluk duygusu gelişmiş, yeni fikirlere açık, araştırmacı, topluma ve kalkınma sürecine katkı sağlayabilen, özgüvenli ve paylaşımcılığı benimsemiş, zihinsel üretimi yüksek bir gençlik yetiştirilmesi temel amaçlarımızdandır.

Bu amaç doğrultusunda çocuklarımızın ve gençlerimizin düşünme, öğrenme ve iletişim alışkanlıklarını geleceğin gereksinimlerine yanıt verecek biçimde değiştirebilmek; yaratıcı, girişimci, esnek, yenilikçi ve sorgulayıcı bir düşünce tarzı geliştirebilmek için bilişim teknolojilerinden yararlanmak “e-Türkiye” projemizin önemli bir hedefidir.

Gençlerimizin serbest zamanlarının en iyi biçimde değerlendirilmesi ve toplumca aranan niteliklere sahip yetiştirilmeleri konusunda üniversitelerimiz ile özel sektör ve hükümet arasında işbirliği sağlanacak, istihdam sorunlarının çözümüne yönelik her türlü çalışmalar ve projeler desteklenecektir.

Yerel yönetimlerin ve özel sektörün gençlere yönelik kültür, sanat, spor, zekâ oyunları, satranç, folklor, okuma ve araştırma alışkanlığı kazandırıcı etkinlikler düzenlemeleri özendirilecektir.

Gençlerimizin zararlı alışkanlıklardan korunması ve onların suça itilmelerini önleyici çalışmalara önem ve öncelik verilecektir.

Başarıyla sürdürölmekte olan uluslararası gençlik değişim programlarının daha çok ölkö ve daha çok gencin katılımıyla yapılması için gerekli teşvik önlemleri alınacaktır.

Üniversite gençliğinin yurttaşlık bilinci içerisinde toplumsal kalkınmamıza katkı adına başlatılan Toplumsal Kalkınmada Gençlik Projelerimizin uygulamaları olumlu sonuç vermiştir. Bu projemizin yaygınlaştırılması çalışmalarına önümüzdeki dönemde de önem ve öncelik verilecektir.

Dar gelirli aile çocuklarının eğitim giderlerine devlet katkısının artırılması yolunda ileri adımlar atılmıştır. Bu konuda en çarpıcı örnek Erken Çocuk Gelişimi Projesi'yle çocuklar arasında fırsat eşitliğinin sağlanmasıdır.

İhtiyaç duyulan yörelerimize çocuklarımızın gelişmeleri için "Süt İçirilmesi Projesi" uygulamaya geçirilmiştir.

Çocuk ve Gençlik Merkezlerinin işlerliği ve sayısı genişletilecektir. Okullu olan veya olmayan bütün gençlerin yararlanması için kurulacak olan bu merkezler, gençleri biraraya getiren ve yaşadıkları yöreleri sahiplenmelerini amaçlayan etkinlik düzenlemelerini sağlayacaktır.

Yarınlarımızın güvencesi Cumhuriyetimizin teminatı olan gençlerimizin Atatürk ilke ve devrimleri ışığında serbest zamanlarını en iyi biçimde değerlendirmelerine olanak sağlayan ve ilk kez hükümetimiz döneminde sivil bir toplum örgütü ve Avrupa Konseyi Kararlarına da uygun olarak önem verdiğimiz gençlik kulüplerinin kuruluşları ile büyüyüp gelişmeleri için gerekli destek ve yardım sağlanacaktır.

Gençlerimizin sorunlarının, istek ve gereksinimlerinin belirlenmesi ve bunların karşılanması için yapılması gereken çalışmalarla ilgili olarak gençliğe hizmet götüren kurum ve kuruluşları ile gençlerin katılacağı Gençlik Şûrası toplanacaktır.

Spor

Demokratik Sol Parti olarak sporu sosyal yapının vazgeçilmez bir olgusu olarak görüyoruz. Bu anlamda sporun yurttaşlarımızca bir yaşam biçimi olarak benimsenmesi için gerekli önlemler alınacaktır.

Devlet spor hizmetlerinde öncelikle yönlendirici ve denetleyici olmalıdır. Özel ve yerel yönetimlerin spora daha fazla kaynak ayırması ve sporun içinde yer alması teşvik edilecektir.

Teknolojideki hızlı gelişme insan bedeninin daha az kullanılması sonucunu ortaya çıkarmıştır. Yurttaşlarımızın spora daha fazla zaman ayırması sağlanacak ve sağlıklı toplumu oluşturabilmek için spora daha fazla kaynak ayrılacaktır.

Olimpiyat oyunları düzenleme hedefimiz devletimizin vazgeçilmez politikasıdır. Olimpiyat oyunlarının İstanbul'da düzenlenmesi ülkemiz turizmine, tanıtımına ve kalkınmasına büyük yarar sağlayacaktır. Bu amaçla Olimpiyat Oyunları'nı düzenleme çalışmaları, ilgili kuruluşlarla işbirliği içinde daha aktif biçimde sürdürülecektir.

Yerel yönetimlerin her yaştan insanımıza spor yapacağı alanları tahsis etmesi bu alanlarda semt spor tesisleri, rekreasyon alanlarının yapımı için şehir imar planlarında yer ayrılması gerekli görülmektedir. Şehir imar planlarında yer alan Gençlik ve Spor Tesislerinin pro-

jelerinin uluslararası standartlara uygun olmaması kaynak israfı ve milli servet kaybına yol açmaktadır. Bu amaçla yerel yönetimlere ait Gençlik ve Spor projeleri Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nce onaylandıktan sonra uygulanması öncelikli olarak ele alınacaktır.

Gelişmiş ülkelerde olduğu gibi sporun etkisinden ve gücünden azami oranda yararlanılacaktır.

Ülkemizde sponsorluğun yerleşmesi ve geliştirilmesi desteklenecektir. Sponsorluk hizmetlerinin kapsam alanı genişletilecek, spor kulüplerinin spor faaliyetlerini de sponsorluk kapsamına alacak biçimde gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

Temel spor dalları olan atletizm, yüzme, jimnastik branşları ile 3 tarafı denizle çevrili ülkemizde su sporlarına, çocuklarımızın erken yaşta başlatılması sağlanacak, yaygınlaştırılacak ve bu branşların ulusal ve uluslararası yarışma ve organizasyonlarının daha fazla yapılmasına öncelik verilecektir.

2005 yılında Dünya Üniversite Oyunları İzmir'de yapılacaktır. Hazırlıkların aksatılmadan sürdürülmesi için İzmir Büyükşehir Belediyesi ile üniversitelerimizin ve Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün işbirliği sağlanacaktır.

Spor kulüplerinin birer spor eğitimi kurumu ve spor okulu gibi hizmet üretebilmeleri, finans kaynaklarının artırılması ve idarî ve malî yönden güçlü hâle gelmelerini sağlamak için dernekler statüsünden çıkarılarak yasal bir düzenleme yapılmasını kaçınılmaz bir zorunluluk olarak görüyoruz.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün günümüzün ihtiyaçlarına ve uluslararası spor yapılarına uygun olarak yeniden yapılandırılması gerekli görülmektedir. Bu nedenle Gençlik ve Spor Teşkilatı'nın yapısal değişimine olanak sağlayacak mevzuat düzenlemesi gerçekleştirilecektir.

Uluslararası spor kuruluşlarında ülkemizden daha fazla temsilcinin yer alması için maddî ve manevî destek verilecektir.

Avrupa Birliği'ne girme hedefi içinde olan ülkemizde Gençlik ve Spor Teşkilatı yapısı ve uygulamaları Avrupa Birliği standartlarına uygun hâle getirilecektir. Uluslararası spor kuruluşları ve sporda ileri gitmiş ülkelerle ilişkiler geliştirilecek ve bu kuruluşlar ile ülkelerdeki gelişmelerin zaman geçirilmeden ülkemize adaptasyonu sağlanacaktır.

8 yıllık zorunlu temel eğitim Türk Milli Eğitimi için devrim niteliğindeki düzenleme olmuştur. 8 yıllık temel eğitim spor eğitiminde de yeniden yapılanma gereksinimini zorunlu hâle getirmiştir. Bu nedenle, Beden Eğitimi ve Spor derslerinin saati ile ders dışı spor etkinliklerinin süreleri artırılacaktır.

İçinde bulunduğumuz bilgi çağında bireylerin beden eğitimlerinin yanısıra beyin eğitimleri de çok büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle çocuklarımızın ve gençlerimizin internetle ve bilgisayarla erken tanışmaları, satranç ve diğer beyin sporları ve zekâ oyunlarına ilgi duymaları ana hedeflerimiz arasındadır.

Ülkemizin nüfusunun yüzde 10'unu engelli yurttaşlarımız oluşturmaktadır. Spor tesislerinde engellilerin spor yapmasına, tesislere kolayca girip çıkabilmelerine ve toplumla ilişkilerini geliştirmeleriyle ilgili hizmet ve düzenlemeler yapılacaktır. Engelli sporcu-

ların eğitimine ulusal ve uluslararası düzeyde faaliyetlerine her türlü maddî ve manevî destek verilecektir.

Ankara'da kurulan Türkiye Doping Kontrol Merkezi Uluslararası Olimpiyat Komitesi tarafından akredite edilmiştir. Dünya Standartlarında araç ve cihazlarla donatılmış olan bu merkezin Doğu Avrupa, Ortadoğu ve Balkan Ülkelerine hizmet verecek biçimde çalışması desteklenecek, dünya çapında saygın bir merkez olması sağlanacaktır.

Uluslararası federasyonların Doğu Avrupa, Ortadoğu ve Balkanlara yönelik eğitim merkezleri ve eğitim faaliyetleri için ülkemizin bölgesel uluslararası merkez olarak seçilmesine çaba gösterilecektir.

Spor tesislerinin yapımında ve yatırım programlarının hazırlanmasında yörenin iklim şartları, nüfus yoğunluğu, toplumsal talep ve ekonomik koşullar esas alınacaktır.

Kültür ve sanat

Toplumumuzun geleneksel değerlerini koruyarak çağdaş Batı'nın kültürel değerlerinden yararlanmak, Demokratik Sol felsefenin temel kültürel ilkesidir.

Aynı ilke doğrultusunda; toplumun kültürel yaşamına herkesin eşit ve özgürce katılımının sağlanması önemsediğimiz bir konudur. Müziğimiz, halk danslarımız, el sanatlarımız, yazınımız ve yöresel, bölgesel, ulusal tüm değerlerimize sahip çıkmak, ulusal kültür politikamızın temelini oluşturmaktadır.

Kültür ve tabiat varlıklarımızın korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması için halkımızın bilinçlendirilmesi çok önemli bir konudur. Aynı biçimde, müzelerimizin ve ören yerlerimizin sadece yabancı turistlere değil kendi halkımıza da tanıtılması ve gösterilmesi için gerekli önlemleri alma kararlılığındayız.

Bölgesel veya yerel olarak hazırlanmış küçük kültür kitapçıkları ile insanlarımıza yaşadıkları bölgelerin kültürel değerlerini tanıma olanağı sunmak istiyoruz.

Kütüphaneleri ülkemizin her köşesine yaygınlaştırmak ana amacımızdır. Kültür Bakanlığımız ile Milli Eğitim Bakanlığımız arasında imzalanmış olan bir protokol ile kapalı kütüphanelerimizin okurlarımızın kullanımına sunulacak olması bu yönde atılmış önemli bir adımdır.

Ulusal sinemamızın özgünlüğünü korumasının yanı sıra çağdaş uygulamalardan da yararlanması için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Kültür turizmine özel önem verilecektir. Bu amaçla diğer bakanlıklarla ve meslek gruplarıyla yoğun iletişim içine girilecektir.

Yazın ve sanat alanında ülkemizin değerleri desteklenecek, evrensel değerlerin halkımıza tanıtımı sağlanacaktır. Bu amaçla, özgün yapıtlar, gelişmiş teknolojiler kullanılarak başta çocuklarımız olmak üzere tüm toplum birimlerine ulaştırılacaktır.

Kültürel değerlerin iyi algılanması ve yaşam boyu benimsenmesi için en önemli yaş çocukluk yaşıdır. Bu amaçla çocuk odaklı çalışmalarda, Kültür Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın yakın işbirliğine girmesi

sağlanacaktır. Halk müziği, halk dansları, el sanatları gibi geleneksel değerlerimizin çocuklarımıza öğretilmesi ve onlar tarafından yaşatılması amaçlanacaktır.

Türkçemizin yabancı dillerin etkisinden korunması ve var olan kirlenmenin giderilmesi için çalışmalar yapılacak, radyo ve televizyonlar ile işbirliği sağlanarak, Türkçemizin yanlış kullanımı önlenmeye çalışılacaktır.

İnsan hakları içinde özel bir yer tutan fikir ve sanat eserlerinin korunması ile telif konusunda **emekten yana** olunacak ve eser yaratanların kullananlar tarafından sömürülmelerinin önüne geçilecektir.

Ülkemiz uygarlıklar, kültürler ve dinler açısından tam bir mozaik olduğundan bütün bu evrensel değerlerin korunması için gerekli gayret sarfedilecektir. Tarihî değeri olan ibadet yerleri ve binalar restore edilecektir.

Güzel sanatların benimsetilmesi ve var olan değerlerin halkımızın beğenisine sunulması için yeni galeriler, sergiler açılacak, kurslar düzenlenecektir.

Bir eğitim kurumu niteliğinde olan tiyatrolar, ülkemizin her köşesine yaygınlaştırılacaktır. Opera, bale ve klasik müziğimizin halkımıza sevdirmesi için çalışmalar yapılacaktır.

Döner sermaye gelirlerinin akılcı ve eşit kullanımı için gerekli adımlar atılacaktır. Ören yerleri ve müzelerimizin korunması için önlemler alınırken halkımızın buralara kolay ve ucuz girebilmesi için çalışmalar yapılacaktır.

Özgün Türk mus'ikisi kültürü ile çok sesli evrensel müzik kültürünün birbiriyle çelişmeksizin geliştirilmesine özen gösterilecektir.

Halkımızı, kültür ve sanat etkinliklerinin edilgen izleyicisi durumundan çıkarılarak, yapıcı ve katılımcı duruma getirilmesine çalışılacaktır.

Demokratik Sol ve Alevilik-Bektaşilik

Demokratik Sol Parti, din ve inanç grupları ayrımcılığına karşıdır. Ama bu karşı oluşu, inanç farklılıklarını yadsıdığı anlamını taşımaz. Tam tersine, farklılıkları kabul eder. Ancak farklılıkların çatışma ya da ayrışmalara yol açmaması ve farklılıkları koruyarak kalıcı kardeşliğin pekişmesi için de gereken önemi ve özeni gösterir.

Alevilik ya da Alevi-Bektaşiliğin, ülkemiz insanları arasında çok özel bir yeri vardır.

Demokratik Sol Parti Genel Başkanı Bülent Ecevit'in, 2002 yılı Hacıbektaş etkinliklerinde yaptığı konuşmada vurguladığı gibi, Alevi-Bektaşiliğin, başka bir ifadeyle Anadolu Aleviliği'nin önderi olan Hacı Bektaş Veli ile onun çağdaşı olan erenlerin yaşadıkları ve düşüncelerini açıkladıkları dönem, Anadolu topraklarında aydınlanma çağı idi. Onların getirdikleri ışık, Orta Asya'dan Orta Avrupa'ya kadar dünyanın büyük bir kesimini aydınlatmıştır. Bugün de aydınlatmaya devam etmektedir.

Alevilik-Bektaşilik, İslâm'a insanlık sevgisi ve özgürlük anlayışını katmıştır. Daha Medenî Kanun'un alınmasından yüzyıllar önce Anadolu topraklarında kadın-erkek eşitliğini sağlamıştır.

Hacı Bektaş Veli ve çağdaşı erenler, gerçek anlamda felsefeyi Türk bilincine getirmiştir. Hümanizmayı Türk

topraklarında Türk kültürüne yerleştiren de yine öncelikle Bektaşî-Alevilerdir. Alevilik-Bektaşilik, Türkiye’de laikliğe ve demokrasiye de öncülük etmiştir.

Yine Ecevit’in vurguladığı gibi, Alevilik-Bektaşilik tarikatçılığın da, mezheplerin de ötesinde bir **"inanç ve kültür birikimi"**dir.

Demokratik Sol Parti’nin katıldığı veya kurduğu hükümetlerde, Alevi-Bektaşî yurttaşlarımızın gereksinimlerini karşılamada bazı somut adımlar atılmıştır.

Örneğin beş ciltlik Alevi-Bektaşî Şiirleri Ansiklopedisi yayınlanmıştır.

Ankara Gazi Üniversitesi’nde Alevi-Bektaşî Kültürü Araştırma Merkezi’nin kurulmasına katkıda bulunulmuştur.

Horasan’dan Anadolu’ya erenlerin yaşamını konu alan 13 bölümlük dizi film hazırlanmıştır. Dizi, TRT’de yayınlanmış, ayrıca yurtdışı yayın kuruluşlarına da verilerek Alevi-Bektaşiliğin dünya çapında tanıtımı sağlanmıştır.

Hacıbektaş’ta Hacı Bektaş Kültür Merkezi ve Hacı Bektaş Anıtı açılmıştır.

Ayrıca Alevi-Bektaşî vakıf ve derneklerinin düzenlediği çeşitli etkinliklere verilen katkı artırılmıştır. Alevi-Bektaşî deyişleri, türküleri ve bu kültürle ilgili diğer programlara devlet radyo ve televizyonlarında yer verilmesi yaygınlaştırılmıştır.

Ancak bunlar, kuşkusuz ki yeterli değildir.

Bu nedenle Demokratik Sol Parti;

- Nevşehir'de Hacıbektaş adıyla bir üniversite açılması için başlattığı girişimini sürdürecektir.
- Hacı Bektaş Veli Dergâhı'na yapılan paralı ziyaretlerin bedelsiz ya da sembolik bir bedelle gerçekleştirilebilmesi için çalışacaktır.
- Aleviler için Hacıbektaş'tan sonra ikinci büyük inanç ve kültür merkezi olan Banaz'daki Pir Sultan Abdal etkinlikleri ile öteki bölgelerdeki etkinliklerin daha organize olması için devlet desteğini artıracaktır.
- Bu bağlamda, Alevi-Bektaşî kuruluşlarına Bütçe'den ayrılan ödeneklerin yükseltilmesini ve cemevleri yapımında devlet tarafından arsa desteğinin verilmesini sağlayacaktır.
- Alevi-Bektaşîler'in kültür ve inanç merkezleri olan cemevlerinden elektrik ve su gibi günlük gereksinimlerin bedelsiz sağlanması için yasal düzenlemeler yapacaktır.
- Ayrımcılığın önlenmesi için Alevi-Bektaşîliğin de okullarda öğretilmesine ve bu kültürün anlatımında önemli bir enstrüman olan "bağlama"nın da ders kapsamına alınmasına olanak tanıyacaktır.
- Devlet radyo ve televizyonlarında Alevilik-Bektaşîlik de dahil tüm inanç gruplarına kendileri-

ni tanıtabilmeleri için eşit süre sağlanması için gereken düzenlemeleri yapacaktır.

Aleviler'in Diyanet'te temsil edilmesi, Demokratik Sol Parti'nin öncelikli hedefleri arasındaydı. Ancak, Alevi-Bektaşî önderleri arasında uzlaşî sağlanamaması, bu konuda adım atmamızı önlemiştir.

Demokratik Sol Parti, yukarıda özetlenen ve Alevi-Bektaşîlerin ortak özlmlerini içeren çözümleri gerçekleştirmeye kararlıdır.

Atatürk'ün yolunda çağdas kadınlarımız

DSP, büyük önder Atatürk'ün Türk kadınına verdiği değeri, Atatürk ilkelerinin bir sonucu olarak partisinin yönetim kademelerinde yaşama geçirdiği gibi TBMM'de ve yerel yönetimlerde de yaşama geçirmiştir.

DSP'nin kurucu genel başkanı Sayın Rahşan Ecevit, yasakların kalktığı günden itibaren de partinin genel başkan yardımcısı sıfatı ile bu görevi bu güne kadar sürdürmüştür. Siyasetçi bir kadın olması nedeniyle de açık ve örtülü olarak haksız ve en acımasız eleştirilere bugüne kadar göğüs germiştir.

Her kademedede kadına önem veren DSP'de, üç genel başkan yardımcısından, birisi kadındır. Ayrıca iki genel sekreter yardımcısından birisi de yine kadındır. Partimizin en üst organı olan parti meclisimizde 5 kadın üye bulunmaktadır.

Kurulduğu günden bu yana, özellikle de 1999 milletvekili ve yerel seçiminlerde seçilebilecek yerlerden en çok kadın adayı gösteren parti DSP'dir. Seçim sonuçlarında

TBMM’de 12 kadın milletvekili ile en çok sayıda kadın üye ile temsil edilen parti de DSP’dir.

Ecevit’in başkanlığındaki 57. Hükümet, ikisi devlet bakanı, diğeri de Adalet Bakanı olmak üzere Cumhuriyet tarihinde 3 kadın ile temsil edilen ilk ve tek kabinedir.

Bu dönemde Başbakanlık Müsteşarı, Devlet Personel Başkanlığı gibi devletin en üst kademelerinde ilk kadın yöneticiler yönetime getirilmiş, kadın yöneticilerin yükselmesi önündeki engeller kaldırılmıştır. Bu dönemde bilim, eğitim, sanat ve spor gibi her dalda kadınlarımız Cumhuriyet tarihinin en önemli ilklerini ve başarılarını gerçekleştirmiştir.

Bu başarılar ve geline aşama yeterli değildir.

Bir ülkede doğurganlık oranı eğitim düzeyi arttıkça azalmaktadır. Bu bakımdan kadınların öğrenimine ayrılacak her ek kaynak, gelecek kuşakların da sağlıklı büyüme, kendine iş ve aş sağlama konusundaki güvencesi olacaktır.

Kadın nüfusumuzun önemli bir bölümü okur-yazar değildir. Güneydoğu Anadolu’nun kırsal alanında yaşayan kadınlarımızın büyük çoğunluğu ise daha Türkçe’yi bile öğrenememiştir. Bu nedenle, DSP iktidarı yetişkin kadınların okur-yazar duruma gelmeleri için belli özel programları hızla ve yaygın bir biçimde uygulamaya koyacak, bu programları meslek, sanat ve ev ekonomisi eğitimiyle bütünleştirecektir. Toplum merkezlerimiz aracılığı ile özendirici etkinliklerle önemli ölçüde vatandaşımıza okuma-yazma eğitimi sağlanmıştır.

Erken çocuk gelişimi projesiyle de çocuklar arasındaki fırsat eşitliğinin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Eğitimi kent kadınıının ekonomik ve sosyal alanlardaki katkısını çok daha fazla çağdaş düzeye çıkaracak projelerin hızla uygulamaya konulması gerekmektedir. Bu çerçevede öğrenimli kadınların, çeşitli sosyal hizmet alanlarında gönüllü veya ücret karşılığı çalışmaları için gerekli koşullar hazırlanarak girişimler başlatılmış ve olumlu sonuçlara ulaşılmıştır.

Kadın girişimcilere ve gençlere yönelik, fon kaynaklı krediler oluşturulacaktır. İş kuracak kadınlara ve gençlere proje, makine, ekipman, ham madde ve bilişim teknolojileri desteği sağlanacaktır.

Bilgi toplumu hedefimiz doğrultusunda kadınlarımıza ve gençlerimize bilgi üretimi alanında yeni iş ve gelir olanakları yaratılacak, bilgisayar ve internet gibi çağdaş teknolojilerle bireylerimizin evde çalışarak dışarıya hizmet vermeleri sağlanacaktır. Bu yöntemlerle ülkemizdeki yazılım ve içerik üretiminin önemli miktarlarda artması ve uluslararası piyasalarda da rekabet edebilmesi özendirilecektir.

Engelliler Bakanlığı kurulacak

Sosyal devlet, sosyal refah hizmetlerine önem ve ağırlık veren devlettir. Bunun için, ulusun bir bütün hâlinde sağlık, esenlik ve refahının sağlanması ve düzenli yaşama koşullarına sahip olmayan, korunma ve desteklenme gereksinimi olan çocuk, genç, yaşlı, özürlü kişilere ayrı ayrı, aile birliği içinde veya gruplar hâlinde belli hizmet ve olanakların sunulması esastır.

DSP olarak, sosyal sorunların yakından ve yerinde saptanmasını, çözümlerin merkezî ve yerel kaynak ve olanakların en etkin biçimde kullantılarak yerinde ve süratle

1

retilmesine özel önem vermekteyiz. Bu amaçla, Sosyal Hizmetler ve ocuk Esirgeme Kurumu ile belediyeler arasında sıkı ve etkin bir koordinasyon ve işbirliğini esas alan "Belediyelerde Sosyal Hizmet Uygulamalarının Geliştirilmesi ve Teşvik Edilmesine İlişkin Model"imizi uygulamaya koyacağız.

Ülkemizde görme, işitme, ortopedik ve zihinsel engellilerin yetenek ve becerilerini geliştirici kamuya ait eğitim kurumları ve programları gereksinimi karşılamaktan çok uzaktır. Bu konudaki eksikliği kapatmak için gerekli düzenlemeler yapılacak ve kaynak ayrılacaktır. Geçtiğimiz son 3 yıldıki uygulamalarımıza ve yapılmakta olan ayni - nakdi yardımlara devam edilecektir.

DSP, anılan yurttaşlarımızın toplumsal yaşama tam katılabilmelerini önleyen tüm engelleri kaldırmaya kararlıdır. Onların haklarını gözetmek, sorunları ile ilgilenmek, izlemek ve sonuçlandırmak üzere bir **Engelliler Bakanlığı** kurulacaktır. Bu bakanlık, yerel teşkilatı aracılığı ile sorunların Ankara'ya taşınmadan yerinde çözüme kavuşturulmasını güvence altına alacaktır.

Ülkemizde görme, işitme, ortopedik ve zihinsel engellilerin yetenek ve becerilerini geliştirici kamuya ait eğitim kurumları ve programları gereksinimi karşılamaktan son derece uzaktır. DSP iktidarı, bu konudaki eksikliği kapatmak için gerekli düzenlemeleri yapacak ve kaynakları ayıracaktır.

ğrenim kurumlarında veya uygulanan programlarda beceri kazandırılan engellilerin işe yerleştirilerek kendi yaşamlarını kazanmalarını güvence altına alan düzenlemeler kurumsallaştırılacaktır. İşyerlerinde belirli sayıda engelli istihdamını güvence altına alan yasal düzenlemeler uygulamaya konulacaktır. DSP şimdiden bu yönde adımlar atmıştır.

Yakın akraba evliliklerinin doğacak çocuklar üzerindeki risklerini anlatan özel programların, görsel yayın organları ve okullar kanalıyla tüm yurttaşlara ulaştırılması için gerekli düzenlemeler yapılacaktır. Engelli çocuk doğumlarına yol açan diğer etkenler konusunda da anne ve babaları eğitici programlar çoğaltılarak hazırlanacaktır.

Ülkemizdeki protez endüstrisi geliştirilecek ve protezlerin ucuz olarak, gereksinim duyanlara ulaştırılması için vergi kolaylıkları ve ucuz kredi olanakları dahil gerekli tüm önlemler alınacaktır. Sosyal güvenlik kurumlarının proteze verdikleri parasal katkılar yükseltilecek, muhtaç durumdakilere bedelsiz protez sağlanacaktır.

Tüm sosyal ve kültürel etkinliklerde ve ulaşım araçlarında engellilere özel indirim sağlanacaktır.

Sürekli bakıma muhtaç durumdaki engelliler, hastalar veya yaşlılar için yeterli sayıda huzur ve bakım evleri kurulacak, bu alanda bireylerin, derneklerin ve vakıfların katkıları özendirilecektir.

Kamuya ait işyerlerinde engellilerin işlemlerini kolaylıkla yapabilecekleri düzenlemeler yapılacak ve gereken durumlarda bu amaçla özel ekipler oluşturulacaktır.

Şehiriçi yollarda, yeni yapılacak kamuya ait hizmet, sanat-kültür yapılarında ve spor tesislerinde engelliler için her türlü kolaylığın bulunması ve ayrıca mevcut yapılara da en kısa sürede bu olanakların kazandırılması yasal zorunluluk haline getirilecektir.

Engelli yurttaşlarımızla ilgili olarak yapılacak tüm düzenlemelerin ve belirlenecek politikaların temelde tüm insanlar için yapılacaklardan farklı olmadığı göz önünde tutularak;

- Sosyal güvenlik sisteminden engellilerin eşit koşullarla yararlanmalarının sağlanması,
- Vergi sisteminin engellilerin istihdamını, işverenleri ve engellilere yönelik olarak hizmet veren sivil toplum örgütlerini teşvik edecek biçimde düzenlenmesi,
- Sosyal yardım kaynaklarının bir araya getirilerek, yapılacak sosyal yardımların günün koşullarına uygun bir gelir düzeyine yükseltilmesi ile sosyal destek haline getirilmesi, ortopedik ve diğer yardımcı araç ve gereçlerin sağlanmasında, üretiminde ve dağıtımında engel durumuna uygun, rehabilite edici ve ulaşılabilir bir sistemin oluşturulması

sağlanacaktır.

Sağlık politikamız

Anayasamızın 56. Maddesi'nde sağlık, devletimizin yerine getirmekle yükümlü olduğu temel sosyal görevlerden birisi olarak tanımlanmıştır. Bu çerçevede Demokratik Sol Parti'nin, temelini Anayasamızdan alan sağlık politikasının ana ilkeleri şunlardır:

- Tüm vatandaşlarımız sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir.
- Devlet, herkesin hayatını sağlıklı olarak sürdürebilmesinin ön koşulu olarak, tüm vatandaşlarını sağlık güvencesi kapsamına almakla yükümlüdür.
- Devlet, kamu ve özel kesimdeki sağlık hizmet

altyapı olanaklarını dikkate alarak, sağlık hizmetlerini tek elden planlamakla yükümlüdür.

- Devlet, vatandaşlarımıza kaliteli, yaygın ve ulaşılabilir bir sağlık hizmeti sunulmasını sağlamak ve denetlemekle yükümlüdür.

Bu ana ilkeler çerçevesinde sağlık finansmanı alanında; mevcut sağlık güvenlik kuruluşları güçlendirilerek, sağlık güvencesi tüm vatandaşlarımıza yaygınlaştırılacaktır. Sağlık güvenlik kuruluşlarının aktüeryal dengeleri ve finansman yapıları güçlendirilecektir. Sağlık güvenlik kuruluşlarının yönetim yapıları zerkleştirilecektir.

Mevcut sağlık güvenlik kuruluşları arasındaki güvence farklılıkları asgari düzeye indirilecektir. Sağlık güvencesinin yaygınlaştırılmasında prim ödeme esasına dayalı sosyal sigortacılık yaklaşımı izlenecektir, ödeme gücü yetersiz olan yurttaşlarımızın durumuna göre primin bir bölümü veya tümü devlet tarafından karşılanaacaktır. Bu sistem içinde, her bir yurttaşımızın vatandaşlık kaydı ile ilişkilendirilmiş, doğumu ile başlayan bir **sağlık güvence kaydı** oluşturulmuş olacaktır.

Sağlık hizmet sunumu, birinci ve daha ileri basamak sağlık hizmetleri olarak, iki temel yapıda ele alınarak geliştirilecektir. Koruyucu sağlık ve birincil tedavi hizmetlerini içeren birinci basamak sağlık hizmetleri kamu eliyle örgütlenecek ve sunulacaktır.

Birinci basamak sağlık hizmetleri, tüm vatandaşlarımızın doğrudan, ücret ödemeksizin, kolaylıkla ulaşabileceği biçimde ülke sathında dengeli olarak yaygınlaştırılacak ve güçlendirilecektir.

Basamaklandırılmış sağlık hizmetini etkin bir biçimde uygulamaya geçirebilmek için ödeme mekanizmaları ile özendirilmiş sevk sistemi uygulaması desteklenecektir. Sosyalleştirilmiş birinci basamak sağlık hizmetlerinin temelini oluşturan sağlık ocağı ve sağlık evi örgütlenmesi korunacak ve bu kuruluşların altyapı olanakları günümüz tanı ve tedavi gereksinimleri doğrultusunda güçlendirilecektir.

Birinci basamak sağlık hizmet kuruluşlarının yaygınlaştırılmasında “köy-kent” yaklaşımı temel alınacaktır.

Başta birinci basamak hekimliği olmak üzere, birinci basamakta görev yapan tüm disiplinlerde ülkemiz koşullarına uygun birinci basamak sağlık meslekleri kurumsallaştırılacaktır.

Ana ve çocuk sağlığı, çevre sağlığı, bulaşıcı hastalıklar, bağışıklama, acil sağlık hizmetleri, ruh sağlığı programları öncelikli olmak üzere sağlığı geliştirici ve koruyucu hizmetlere ağırlık verilecektir. Böylece, basamaklandırılmış sağlık hizmetleri felsefesine uygun olarak, vatandaşlarımızın sağlık sorunlarının önemli bir kısmı yerinde ve maliyet etkin bir yöntemle çözümlenmiş olacaktır.

İleri basamak sağlık hizmet kuruluşları olan hastaneler hizmet bölgeleri dikkate alınarak ilçe, il ve bölge hastaneleri olarak yapılandırılacaktır.

Yönetim yapıları özerkleştirilirken kamu hastanelerinin, özel hastaneler ile devlet denetimindeki hizmet sunum ortamında rekabete dayalı olarak dengeli ve uyumlu çalışmaları özendirilecektir.

Özel hastanelerde olduğu gibi, kamu hastanelerinin de malî ve idarî özerklik aracılığı ile kendi yönetsel kararları ile ayakları üzerinde durabilen birer sosyal işletme olması sağlanacaktır. Güçlendirilen sevk sistemi ve sağlık güvenlik kuruluşlarının hastanelerle gerçekleştireceği sözleşmeler aracılığı ile tüm hastanelerin kaliteli hizmet sunması sağlanacaktır.

Sağlık güvencesine kavuşturulmuş tüm vatandaşlarımızın hastanelerdeki tedavi giderleri ilgili sağlık güvenlik kuruluşu tarafından doğrudan karşılanarak, hekim ve hasta arasındaki para alışverişi ortadan kaldırılmış ve sağlık para ile doğrudan satın alınabilen bir meta aracı olmaktan çıkarılmış olacaktır.

Sağlık hizmetleri yönetimindeki çok başlılık ortadan kaldırılarak, sağlık hizmetlerinin tek elden planlaması ve denetimi sağlanacaktır. Sektörde finansman ve hizmet sunumu işlevleri birbirinden ayrılacaktır. Sağlık güvenlik kuruluşları hizmetin finansmanından sorumlu olurken, sektörde tek elden yönetilen tüm sağlık kuruluşları hizmetin sunumundan sorumlu olacaklardır.

Günümüz koşulları ve gereksinimlerine uygun olarak sağlık mevzuatı güncelleştirilecek ve sadeleştirilecektir. Özellikle sağlığın geliştirilmesi ve korunması alanında ilgili sağlık kuruluşlarının yanı sıra diğer kuruluşların görev ve sorumlulukları açık olarak tanımlanırken, vatandaşlarımızın sağlık alanındaki hakları yasal güvence altına alınacaktır.

Tüm vatandaşlarımıza günümüz gereksinimlerine uygun kaliteli ve güvenilir bir sağlık hizmeti sunabilmek amacıyla, sağlık meslekleri ve bu mesleklere ait yetki ve sorumluluklar yeniden tanımlanacaktır.

Sağlık mesleklerinin yeniden yapılandırılmasında sağlık hizmetlerinin bir ekip hizmeti olduğu ilkesi tümüyle yaşama geçirilecektir. Birinci basamak sağlık hizmetleri alanında görev yapan disiplinlerin geliştirilmesine ve bağımsızlaştırılmasına öncelik verilecektir.

Sağlık çalışanlarının meslekî hak ve sorumlulukları yasal güvence altına alınacaktır. Sağlık meslek birliklerinin geliştirilmesi ve sektörde arzu edilen rolü üstlenmeleri yasal düzenlemeler ile desteklenecektir. Böylece, devletin sağlık alanındaki düzenleyici görevi ilgili sivil toplum kuruluşları ile daha etkin bir biçimde paylaşılabilir ve devlet yönetimi saydamlaştırılacaktır. Aynı zamanda, sağlık meslekleri alanında iç denetim mekanizmaları etkin biçimde yaşama geçirilmiş olacaktır.

Çalışma yaşamı

Çalışma yaşamına ilişkin olarak başlatılan reform niteliğindeki düzenlemelere kararlı bir biçimde devam edilecek, mevzuat İLO ve AB norm ve standartları başta olmak üzere uluslararası kurallara uyumlu hâle getirilecektir.

Son yıllarda tüm dünyada ve ülkemizde de çok ileri ölçülere varan işsizlik sorununu çözmek amacıyla, üretken yatırımlar hızlandırılırken, ayrıca istihdama ağırlık veren yatırım projeleri oluşturulacaktır. Gizli işsizliğe yol açmak koşuluyla, işsizlere iş bulmak ve yeni iş alanları oluşturmak devletin önde gelen görevleri arasında yer alacaktır.

1980'den sonra işçi haklarına getirilen ve hükümet olduğumuz dönemlerde etkin mücadelemiz sonucu bir kısmı kaldırılan kısıntıların tamamı kaldırılacaktır.

Hak grevi yasalaştırılacak, yasalarla veya toplu sözleşmelerle elde edilen hakların çiğnenmesi önlenecektir.

Kamu görevlilerine de yaptırımli toplu sözleşme hakları tanınacak, toplu görüşmede varılacak uzlaşma metninin uygulanmasını sağlayıcı yöntemler geliştirilecektir.

Tarım işçilerinin sosyal haklarındaki eksiklikler giderilecektir. Mevsimlik geçici işçilerin sorunları ise katıldığımız veya kurduğumuz hükümetler döneminde büyük ölçüde çözülmüştür.

Kaçak yabancı işçi çalıştırılmasına karşı etkili önlemler alınacaktır.

Kayıt dışı ekonomi alanındaki emek sömürüsüne son verilecektir. İşgücü piyasasının gereksinim duyduğu esneklik ve kolaylıklar sağlanarak yeni çalışma biçimleri düzenlenecektir.

Ekonomik ve sosyal politikalarda ve kararlarda uzlaşma ve demokratik katılım sağlamak, değişik toplum kesimlerinin yararlarını hakça bir düzen içinde bağdaştırmak üzere, işçi, işveren, çiftçi, esnaf ve sanatkâr kuruluşlarının etkin katılımıyla oluşturulan ve yasal düzenlemeye kavuşturduğumuz “Ekonomik ve Sosyal Konsey” daha etkin çalıştırılacaktır. Katılımcı sosyal diyalog ve çoklu danışma mekanizmaları güçlendirilecek ve desteklenecektir.

Tüm işyerlerinde gerekli sağlık ve güvenlik önlemleri özenle ve ödünsüz uygulanacaktır. Bu önlemlere uymadıkları için çalışmaları durdurulan işyerlerinde işveren, işçi ücretlerini ve sigorta primlerini kısıntısız ve kesintisiz ödemekle yükümlü olacaktır.

İşverenin ödeme aczi içine düşmesi durumunda işçi haklarının korunması için “**garanti fonu**” tesisi için yasal düzenleme yapılacaktır.

Yeraltında veya tehlikeli işlerde çalışanların sağlığı ve güvenliği için, sendikaların ve işverenlerin de katılımıyla, özel önlemler alınacaktır. Bu işyerlerinin yoğun olduğu yerlerde, meslek hastalıklarında uzman hastaneler kurulacaktır.

Çocuklar, kadınlar ve özürllüler başta olmak üzere, çalışma yaşamında özel ilgiye muhtaç gruplarla ilgili gerekli kolaylığı sağlayan yasal düzenlemeler getirilecektir.

Çıraklık eğitimi aşamasındakilerin ve çırak olarak çalışan çocukların ve 18 yaşın altındaki gençlerin, ağır ve tehlikeli işlerde ve bu işlerden başka alışkanlık yapan kimyasal madde kullanımına ilişkin işlerde de çalışmalarını önlemek üzere özel bir denetim düzeni geliştirilecektir.

Çocuk işçiliğın önlenmesine ilişkin yasal düzenlemeler mutlaka yapılacaktır. 15 yaşın altındaki çocukların çalıştırılmaları kesinlikle yasaklanacak, 15- 18 yaş arasındaki çocukların ise çalışabileceğı hafif işler ve sektörlerle ilişkin düzenlemeler yapılacaktır.

Tarım ve orman işçileri ile ilgili olarak ayrı bir iş yasası çıkarılmasına yönelik yasal düzenleme yapılacaktır.

Kamu istihdamındaki karmaşayı ve ücret adaletsizliğini giderecek devlet personel rejimi reformu gerçekleştirilecektir.

e-Devlet projesi ile iş gücü piyasası ve çalışma yaşamı veri tabanı güçlendirilecek, ulusal veri tabanı ile ilişkili veri üreticisi kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarına destek verilecektir.

Kentleşme-Yerel yönetimler

1999 Yerel Seçimleri sonrasında, DSP'nin iktidar olduğu yerel yönetimlerin demokratik ve etkin çalışmaları, DSP iktidarında yerel yönetimlerin nasıl bir kimlik kazanacaklarının birer göstergesi niteliğindedir. DSP'li yerel yönetimler, sadece mevcut olanaklara sahip olduğunda bile ne büyük yerel yönetim ve kentleşme başarılarına imza atabileceklerini göstermişler, kronikleşmiş yolsuzluğa son vermişler, bir yandan hemşhriilerin yönetime demokratik katılmalarını sağlarken, diğer yandan hizmetlerde etkinliği ve verimliliği arttırmayı başaramışlardır.

Demokratik Yerel Yönetim Hareketi'ni ülkemizde ilk defa gündeme getiren ve tüm olumsuz koşullara karşın başarılı örneklerle hareketin birçok kentte yaygınlaşmasını sağlayan "demokratik sol" gelenek, dün ve bugün olduğu gibi, yarın da insan hak ve özgürlüklerine dayalı, çağdaş, çoğulcu ve katılımcı demokrasiyi yerel yönetimlerde en başarılı biçimde uygulamaya hazırdır.

Temel değerler olarak "özgürlük, eşitlik ve refah"ı kabul eden demokratik yerel yönetim ile, ulusal düzeyde kardeşlik, barış ve dayanışma da kolaylıkla sağlanabilir.

DSP, yerel yönetimi, "yerel topluluk üyelerinin ortak ihtiyaçlarını karşılamak, ekonomik ve kültürel zenginliğine ve refahına ilişkin yerel hizmetleri görmek üzere kurulan; bu hizmetleri, genel yetki ile, kendi sorumluluğu altında ve yerel topluluğun yararları doğrultusunda yerine getiren; hiçbir ayırım gözetmeden insanı yerel demokrasinin temeli kabul eden; işleyişinde açıklığı, saydamlığı, insan haklarını, çoğulcu ve katılımcı demokrasi ilkelerini yaşama geçiren; yetkilerin yerel topluluğa en yakın yönetim birimince kul-

lanıldığı, kamu tüzel kişiliğine sahip, özerk ve demokratik bir yönetim" olarak görmektedir.

Bu tanım, diğer bir deyişle, mevcut merkeziyetçi yapılardan uzaklaşılması, yetkilerin daha büyük bir bölümünün yerel yönetime aktarılması ve yerel yönetimin daha özerk kılınması anlamına da gelmektedir.

Hem demokrasi hem de etkinlik/verimlilik arayışı içinde olduğumuz bu çağda, yerel yönetimi güçlendirmek kaçınılmaz bir gerektir. Çünkü, yurttaşların yaşama koşulları ile ilgili kararların alınmasına katılmaları ve toplumsal gelişmenin hızlandırılması konusunda bilgi ve yeteneklerini seferber edebilmeleri, demokrasinin özünü oluşturur. Bunun ise ancak yurttaşlara en yakın yönetim kademesi olan yerel yönetimlerde gerçekleştirebileceği tüm demokratik ülkelerde ve uluslararası demokratik toplumda kabul gördüğü açıktır.

Türkiye’de yerel yönetimi güçlendirebilmek, çağdaş bir yönetim yapısına kavuşturabilmek, kapsamlı ve bütünsel gündeme sahip bir yerel yönetim reformunu uygulamaya sokmak temel amaçtır. Böylece, bir yandan, "demokratik" yönetim birimi olmanın gerektirdiği yerel yönetimin genel konumu ve yerel demokrasinin geliştirilmesine ilişkin düzenlemelere; diğer yandan, "etkin/verimli" hizmet birimi olmanın zorunlu kıldığı yerel hizmetlerin, insan gücünün, mali kaynakların, örgütsel yapıların geliştirilmesine yer verilecektir.

Ülke düzeyinde olduğu gibi, yerel düzeyde de gerçek demokrasi, vatandaşın kendini güçlü hissettiği, yöneticilerinden açık ve doğru bilgi alabildiği, kendilerine doğrudan hesap sorabildiği ve yöresine sahiplenebildiği bir demokrasidir. Bunu gerçekleştirecek olan da Demokratik Sol Parti’li iktidarlardır.

Doğal denge ve çevre politikası

DSP doğa ve çevre ile barışık olmayan, bu değerleri korumayan bir toplumun gelişmesinin ve büyümesinin sürekliliğinin olmayacağını bilincinde olan bir partidir.

Bu nedenle sınai politikalarını geliştirirken , tarım politikalarını yürürlüğe koyarken ve yerleşme ve kentleşme politikaları hazırlarken doğal denge ve çevrenin korunmasını, doğal özelliklerin yitirilmemesini ön planda tutmaktadır.

DSP doğal sermayemizin diğer sermayeler kadar önemli olduğunu, özellikle turizm potansiyelimizin değerlendirilmesinde bu sermayeden sonuna kadar yararlanmanın gerekliliğini açıkça ortaya koymakta buna yönelik projeler geliştirmektedir. Bacasız sanayimizin hammaddesi doğal zenginliklerimizdir.

Sınırlı su kaynaklarına sahip bulunan ülkemizde bu kaynakların korunması ve en verimli biçimde değerlendirilmesi temel hedefimizdir.

DSP başta tuz gölü olmak üzere hoyratça kirletilen göl ve nehirlerimizin kurtarılmasını gelecek dönemin öncelikli hedefi haline getirmektedir.

Bu işlerin gerçekleştirilmesi için uluslararası kuruluşlardan finansman desteği sağlanması yoluna gidilirken bir yandan da bu giderlere yararlananların katılmasına ilişkin düzenlemeler yapılacaktır.

Tüm kentlerimizde ve sınai işletmelerimizde arıtma tesislerinin kurulması sağlanarak, arıtmadan ya da doğada doğal yöntemlerle yok olacak biçimde ayrıştırmadan hiçbir atık doğaya bırakılmayacaktır.

Kentlerimizdeki atık suların arıtılarak yeniden kullanılması , dönüştürülmesi olanaklı atıkların dönüştürülerek kullanılması özendirilecektir.

DSP doğa ve çevrenin korunmasının yurttaşlarımızdaki çevre bilincinin geliştirilmesi ile süreklilik kazanacağı gerçeğinden hareketle bu konuda ana okullarından başlayan bir eğitim kampanyasının hazırlıklarını sürdürmektedir.

DSP doğal sermayemiz olan doğa ve çevrenin korunması yanında geliştirilmesi ve zenginleştirilmesini de hedeflemektedir. Bu amaçla DSP tarafından geçmiş yıllarda uygulamaya konulan kamu arazilerinin ağaçlandırılmak koşulu ile uzun süreli olarak kişi ve kurumlara kiralanması uygulaması, finansman destekli olarak sürdürülecek, özellikle erozyona karşı mücadelede ağaçlandırma “sınai nitelikli bitkilendirme” uygulaması da eklenerek yaygınlaştırılacaktır.

DSP'nin e-Türkiye projesinin içerisinde yer alan “coğrafi bilgi sistemi” ülkemizin doğal ve çevre zenginliklerinin izlenmesi ve korunmasında etkin bir yöntem oluşturacak, özellikle devletin hüküm ve tasarrufu altındaki alanların doğayı koruyacak biçimde değerlendirilmesine olanak tanıyacaktır.

Ulusal ormancılık politikası

Orman içinde ve bitişiğinde bulunan yaklaşık 20 bin köyde 7-8 milyon orman köylüsü yaşamakta ve bu vatandaşlarımız milli gelirden en az payı almaktadır.

Ormancılık çalışmaları ile bir yandan ormanların ve doğal hayatın korunması, geliştirilmesi, genişletilmesi ve ülke topraklarının erozyondan korunması sağlanırken, öte yandan orman köylüsüne istihdam ve gelir olanağı yaratılmaktadır.

57. Hükümet göreve başladığında ormanda çalışan işçilerin ücretleri ile orman kooperatiflerinin hakedişleri zamanında ödenememekteydi.

2000 yılında yapılan yasal düzenlemeler sonucunda orman işçileri ve orman köylüleri ücretlerini ve hakedişlerini zamanında almaya başladıkları gibi aldıkları paylar da önemli ölçüde artırılmıştır.

Orman Yasası'nın tanıdığı diğer avantajlarla her yıl orman köylüsüne yapılan sübvansiyon miktarı yaklaşık 40 trilyon liraya ulaşmaktadır.

2001 yılında orman köylülerine orman üretimine katılımları karşılığında da yaklaşık 233 trilyon lira ödendi.

Orman İşletmeleri bütçesinin yaklaşık %40'ı her yıl orman köylüsüne aktarılmaktadır.

Ağaçlandırma, erozyon kontrolü ve av- yaban hayatı sahalarının idaremize ait bekçiler yanında köy tüzel kişiliklerine de korutturulması uygulaması başlatılmış ve bu yolla köy bütçesine ek gelir olanağı yaratılmıştır.

Orman köylüsü orman idaresince üretilen mal ve hizmetlerden indirimli olarak yararlanmaya devam edecektir.

2002 yılında kamu kurum ve kuruluşlarının ürettikleri mal ve hizmetlerden indirimli olarak yararlanmayı yasaklayan yasal bir düzenleme yapılmıştır. Ancak çıkartılan bir Bakanlar Kurulu Kararı ile orman köylülerinin bu düzenlemeden olumsuz biçimde etkilenmeleri önlenmiş ve avantajlı konumlarını sürdürmeleri sağlanmıştır.

57. Hükümet'in göreve başladığı 1999 yılında orman işletmeleri döner sermayesi 40 trilyon lira zarar etmişti.

Alınan yasal önlemler ve tasarrufa özel önem veren etkin yönetim sayesinde kriz yılları olmalarına karşın 2000 ve 2001 yılları kârla kapatılabilmektedir.

Orman köylümüzün gelir düzeyinin yükseltilmesi gerektiğinin bilincinde olan Hükümetimiz elde ettiği geliri köylümüzle paylaşmasını bilmektedir. Nitekim 2002 yılında orman işletmelerindeki iyiye gidiş dolayısıyla orman köylüsü ve kooperatiflerine yapılan ödemelere -Temmuz 2002 sonu itibariyle- yaşanan yüzde 14 dolayındaki enflasyona karşılık yüzde 42 oranında artış verilmiştir.

Orman köylümüze ve kurdukları kooperatiflere ORKÖY aracılığı ile kullandırılan bütçenin toplamı 57. Hükümet göreve başladığında 900 milyar lira tutarındaydı. Bu tutar 15 kat artırılarak köylümüze daha fazla kredi verilmesi olanağı sağlanmıştır.

Birden çok orman köyünün ortağı olduğu kalkınma kooperatiflerine kullandırılan kredilerle büyük kapasite-lerde soğuk hava depoları, mandıralar, orman ürünleri işleme tesisleri vb tesisler yaptırılmıştır. Orman Bakanlığı'nca gelir getirici tesislerin yapıldığı bu köyler, götürülecek diğer bazı alt yapı tesisleri ile birer "köy-kent" olabilecek durumdadır.

Gelibolu Yarımadası Tarihî Milli Parkı'nın yönetimi için özel yasa çıkartılmış, yıllardır uzun devreli gelişme planları yapılmayan milli parkların planları birer birer tamamlanmaya başlanmış ve ormaniçi dinlenme yerleri-mizin sayısı artırılmış, nitelikleri geliştirilmiştir.

1999-2001 yıllarını kapsayan dönemde 161.033 hektar alanda ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışması yapılmıştır.

368 milyon adet fidan üretimi gerçekleştirilmiştir.

Büyük kentlerimizin çevresinde oluşturulan yeşil kuşak alanlarından 3.678 hektar alanda ağaçlandırma çalışması yapılmıştır.

Zeytinciliğin geliştirilmesi ve bozuk orman alanlarının ıslahı için bu alanların köy tüzel kişiliklerine tahsisi uygulaması başlatılmış ve Zeytin İhracatçıları Birliği ve Tarihî ile işbirliği protokolleri imzalanmıştır.

Bilim ve fen bakımından orman niteliğini kaybettiği gerekçesi ile geçmişte orman sınırları dışına çıkartılan yerlerden halen eylemli orman olan yerler olduğu, gerçekte orman köylüsü olmayan ve naylon köylü olarak gösterilen bazı kişilerin buraları ele geçirmeye çalıştığı yolunda ihbarlar alınması üzerine, uygulama durdurulmuş ve müfettiş incelemesine aldırılmıştır.

Günümüzde orman köylüsünün varlığından söz edilmesinin mümkün olmadığı İstanbul'da yaptırılan incelemede, eylemli orman olduğu halde geçmiş dönemlerde orman sınırları dışına çıkartılan yerler olduğu belirlenmiştir.

İstanbul'da orman niteliğini yitirdiği için orman sınırları dışına çıkartılan 20 bin hektar alandan 2 bin hektarının halen eylemli orman olduğu tespit edilerek, yağma edilmesine izin verilmemiş ve yeniden orman rejimine alınması sağlanmıştır.

Ormanların işgâline ilişkin yıllardır uygulanmayan yargı kararları uygulanmış ve kaçak yapılar yıktırılmıştır. Sadece İstanbul'da kesin yargı kararı verilmiş olan yaklaşık 400 villa ve bina yıktırılmış ve yerleri ağaçlandırılmıştır.

Hukuka saygılı bu kararlı tutum, yeni işgâllerin ortaya çıkmasının önlenmesinde son derece önemli olmuştur.

Orman yangınları ile mücadelede kullanılan arazöz, dozer, grayder vb makine ve teknik donanımın geliştirilmesine önem verilmiş ve Cumhuriyet tarihimizin en büyük makine ve ekipman alımları bu dönemde gerçekleştirilmiştir.

Demokratik Sol Parti olarak yeniden iktidara geldiğimizde yapacaklarımız:

Bütün dünyada Orman Bakanlığı'nın ayrı bir bakanlık şeklinde örgütlenmediği görülmektedir. Seçimden sonra bakanlıkların sayısının azaltılması gerektiğini düşündüğümüzden ve bunu her fırsatta ifade ettiğimizden, seçimden sonra yaygın olarak uygulanan yönetim şekli de göz önünde bulundurularak Orman ve Çevre bakanlıkları birleştirilecektir.

57. Hükümet döneminde hazırlanıp TBMM Genel Kurulu gündemine kadar getirilmiş olan ve 1937 tarihli Kara Avcılığı Kanunu'nu yürürlükten kaldıran, ancak erken seçim dolayısıyla kadük olan tasarı öncelikle yasalaştırılacaktır.

Orman Bakanlığı'nda hazırlanan Orman Yasası'nda değişiklik yapan tasarı ile kızılğaç yetiştiriciliğinin özendirilmesi amaçlanmaktaydı. Bu tasarı da yeniden ele alınacak ve yasalaştırılmasına çalışılacaktır.

Bilindiği üzere kızılğaç Karadeniz yöresinde hızlı gelişen, önceleri yakacak, bugün orman sanayii odunu olarak kullanılmaya başlayan, bölgenin tek geçim kaynağı fındığa alternatif olma durumunda olan bir ağaç türüdür. Kızılğaç, her tür toprakta yetiştiğinden ve hızlı büyüdüğünden râkım arttıkça fındıkta üretim verimi azaldığı halde, kızılğaçta râkım yükselmesinin verimin azalmasına etkili olmadığı görülmekte, fındıktan daha kârlı bir ürün halini aldığı anlaşılmaktadır.

Bilim ve fen bakımından orman niteliğini kaybettiği için orman sınırları dışına çıkartılan yerlerle ilgili olarak, bu yerlerin orman köylülerine ve orman köylüsü olmayan üçüncü kişilere satışı ya da tahsisi konusunda, Anayasa Mahkemesi'nin gerekçeli kararı yayımlandıktan sonra bu gerekçe ve Anayasa doğrultusunda yeni uygun düzenleme yapılacaktır.

20,7 milyon hektarlık ormanlık alandan yıllardır kadastro çalışması tamamlanamayan 5 milyon hektarlık kısmının kadastro çalışması bu yasama döneminde tamamlanacak ve ormanla vatandaşların arazisi arasındaki sınır çizilmiş olacaktır.

Deprem ve doğal afetlere karşı toplumun hazırlaması

Ülkemiz deprem kuşağında yer alan, deprem ve benzeri afetlere her zaman açık olan bir coğrafyada yer almaktadır.

Kentlerimizin bu tür afetlere dayanıklı bir biçimde yapılandırılmaması, afet anında harekete geçecek toplumsal örgütlenmelerin hazırlanmaması ve eğitilmemesinin maliyetleri çok ağır olmaktadır.

Ülkemiz 1999 yılında yaşanan iki büyük depremle bu bedeli bir kez daha ağır bir biçimde ödemiştir.

Son doğal felaketlerde ülkemizin devleti ve yurttaşlarıyla topyekun bir seferberlik anlayışıyla davranması, sorunların giderilmesinde etkili olmuştur.

Bununla birlikte ülkemizin afet, özel olarak da deprem olasılıklarına karşı hazırlık çalışmalarını, afet sonrası kurtarma ve yardım yöntemlerinin de ayrıntısı ile planlaması gerekmektedir.

DSP kentlerimizde yerel yönetimlerin afetlerin olmadan önce ve olduktan sonra yönetilebilmesi “**afet yönetim merkezleri**”nin kurulmasına ve bu merkezlerin doğal afetlerden korunma konusunda yoğun eğitim faaliyetlerinde bulunması ve örgütlenmeler gerçekleştirmesine büyük önem vermektedir.

Bu merkezler kent ve kentliyi doğal afetlere karşı hazırlarken bir yandan da yerleşim birimlerinin yeniden düzenlenmesi, afet alanlarının boşaltılması ve rehabilitasyonu gibi çalışmaları da gerçekleştirecektir.

Merkezî yönetim ise yerel yönetimlerin bu işlevleri yerine getirip getirmediğini etkin olarak denetleyecek, özellikle imar uygulamalarında disiplinin sağlanmasını gerçekleştirecektir.

Temiz Toplum Temiz Siyaset (Siyasal Etik)

Demokratik Sol Parti'ye göre, devlet yönetiminde kaliteyi olumlu etkileyecek unsurların başında, siyasette ve yönetimde ahlâk kurallarına saygı ve uyum gelmektedir. Bu nedenle siyasetçiler, aile bireylerini veya yakınlarını devlet olanaklarından yararlandırma eğilimlerinden artık kesinlikle vazgeçmelidir.

Siyasette kirlenme ya da siyasal yozlaşma, toplumsal yaşamda her zaman varolmasına karşın, bütün ülkelerde son yıllarda ön plana çıkmış bir olgudur. Siyasette ve kamu yönetiminde kirlenme veya diğer bir deyişle yozlaşma ya da

yolsuzluk yalnızca ülkemizin bir sorunu değildir. Hızlı ekonomik değişim ve onun yarattığı dalgalanmalar, toplumda gelir ve güç dağılımındaki eşitsizlik ve dengesizlikler, kamu yönetiminde gizlilik ve tabular bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de yolsuzluklara yol açan başlıca etmenler olarak görülmektedir.

Demokratik Sol Parti , siyasette ve yönetimde ahlâk kurallarına saygı ve uyumu, saydamlığı, kamu yönetiminde kaliteyi olumlu etkileyecek unsurların başında görmektedir. Bu nedenle, Demokratik Sol Parti, siyasette ve kamu yönetiminde kirlenmeye neden olan etmenleri kaldırarak, kamu yönetiminde saydamlığı sağlayacak, etkin ve verimli bir yönetim anlayışını egemen kılacaktır.

DSP, bu konuda 21. Dönem Parlamentomuzda üzerine düşen görevi yerine getirmiş, çıkar amaçlı suç örgütleri kanunu başta olmak üzere birçok yasanın çıkarılmasına öncülük etmiştir.

Demokratik Sol Parti, siyasal ve yönetsel yolsuzluklara karşı geçmişte olduğu gibi gelecekte de etkin mücadele verecek ve bu konuda yasal düzenlemeleri yapacaktır.

Siyasal partilerin ve parti yöneticilerinin gelir-giderlerinin denetlenmesi, finansmanı, siyasi ahlâk alanındaki en hassas konulardan birisini oluşturmaktadır. Siyasette yozlaşmanın önlenmesi için alınması gerekli önlemlerden biri de siyasetin pahalı bir uğraş olmaktan çıkarılması ve siyasal partilerin, parti yöneticilerinin parasal kaynaklarının ve seçim gibi her türlü harcamalarının denetlenmesidir. DSP bu alanda da gerekli yasal düzenlemeleri yapacaktır.

Yasama dokunulmazlığı, günümüzde tüm temsili demokrasilerde yasama organı üyelerine kamu yararı açısından tanınmış mutlak bir ayrıcalıktır. Bu ayrıcalık, suç

işlediği öne sürülen milletvekillerinin görevleri süresince Meclis kararı olmadıkça yakalanamamaları, sorguya çekilememeleri, tutuklanamamaları ve yargılanamamalarını kapsamaktadır. Milletvekillerinin bazı haksız ve asılsız suç isnatlarıyla Meclis çalışmalarına katılmaktan alıkonulmalarını için gerekli olan bu dokunulmazlığın kapsamı ve istisnaları ülkeden ülkeye değişmektedir. Ancak, genellikle suçun işlendiği konusunda duraksamaya yer bırakmayan suçüstü hali ile belirli bazı cürümlerin bu dokunulmazlık kapsamı dışında bırakıldığı görülmektedir.

Anayasa'daki düzenleme biçimine göre yasama dokunulmazlığı, adi suçlarla ilgili iddialar bakımından dahi milletvekilleri hakkında soruşturma açılmasına olanak vermemektedir. Kamu vicdanını rahatsız eden bu duruma son vermek ve milletvekillerinin gereksiz bir koruma zırhına bürünmelerini önlemek için, DSP'ye göre, Anayasa'nın 83. ve 100. maddelerinde gerekli değişiklikler yapılarak, milletvekilleri ve bakanların dokunulmazlıkları sınırlandırılmalıdır. Anayasa'nın 76. Maddesi'nde yer alan ve zaten milletvekilliğine seçilmeye engel olarak belirtilen suç isnatları dolayısıyla soruşturma açılması ve yargılama yapılmasının yasama dokunulmazlığı dışına çıkarılması, DSP'nin savunageldiği bir görüştür.

DSP, 21. Dönem'de Anayasa'da bu konularda değişiklik yapılması için etkin çaba göstermişse de parlamentonun parçalı yapısı nedeniyle bu konularda yeterli değişiklik gerçekleştirilememiştir.

DSP, çağımızın gereklerine uygun böyle bir değişikliği, asılsız suçlamalarla töhmet altında kalan milletvekillerinin yargı önünde aklanmasına fırsat verilmesi ve milletvekili saygınlığının yükseltilmesi açısından da yararlı görmektedir.

Ekonomi

DSP'nin Çağdas Ekonomi Programı

DSP'yi İktidara taşıyan ekonomik ortam:

Türkiye 1990'lı yılların ortalarına doğru önemli bir bunalıma sürüklenmekteydi. Ülkemizin karşı karşıya kaldığı sorunlar bilinenlerden daha ağır ve daha da ağırlaşma eğiliminde olan sorunlardı.

Üstelik sorunların bir kısmı da dünya ekonomik bunalımı ile daha da ağırlaşmıştı. Özellikle Uzak Doğu'da başlayıp Rusya ve Güney Amerika ülkelerini ağır biçimde etkileyen, gelişmiş ülkelerde de etkilerini artırarak sürdüren finansal kriz ülkemizi de derinden etkilemişti.

Ülkemiz daha önce de ekonomik bunalımlara sürüklenmiş, bunalımdan çıkmak için atılan her adım her seferinde toplumda adaletsizliğin çoğalmasına, girişimcilerin ekonomik yaşamdan dışlanmasına, çekilen acıların daha da şiddetlenmesine neden olmuştu.

Özellikle son on yılda istikrarlı ve sürdürülebilir bir ekonomik büyüme sağlayamayan ülkemiz, dünyada benzer nitelikteki ülkelere göre geriye düşmüş, enflasyonu dizginleyememiş, işsizliğin artmasına neden olmuş, gelir dağılımı daha da adaletsiz bir duruma gelmişti.

Ulusal tasarrufların başlıca değerlendirilme biçimi, devlete borç verme ve aşırı düzeyde yüksek reel faiz geliri elde etme biçimine dönüşmüş, bunun sonucunda ülkenin üretici kapasitesini harekete geçirmek, dışsatımı geliştirmek olanağı kalmamıştı.

İç tasarruf olanakları ile sanayisini güçlendirme umudunu kaybeden Türkiye umudunu yabancı sermayeye bağlamış ancak, sıcak para spekülâtorlerinin alanı olmanın dışında doğrudan yabancı sermaye yatırımı çekememişti.

Borçla finanse edilen devlet bütçesi esnekliğini kaybetmiş, kamu gelirlerinin neredeyse tamamı faiz giderlerine ödenir hâle gelmişti.

Bunun sonucunda devlet, borçlanma ve borç çevirmede zorlanmaya başlamış, borçların çevrilebilmesinde uluslararası kuruluşlardan destek sağlamak zorunlu hâle gelmişti.

Bunlara ek olarak ülkemiz, yüzyılın en büyük iki depremi yanında sel ve kuraklık gibi başka felaketlerle karşılaşmış, tüm bunların maliyeti de karşılanması gereken bedeli ağırlaştırmıştı.

Ancak halkımız bu ağır sorunların çözüme kavuşturulacağından hiç kaygı duymadı. Çünkü DSP'nin üzerine düşen işlevi başarıyla yerine getireceğine güveniyordu.

Nitekim DSP'nin başında bulunduğu hükümetin olağanüstü gayreti ve sağlanan destekle ülke ekonomisi kısa sürede istikrara yöneldi.

DSP'nin ekonomik hedefi:

Hakça ekonomik büyüme ve kalıcı istikrar

DSP'nin Türkiye ekonomisi için vazgeçilmez hedefi; oldukça ağır bedeller ödenme pahasına gerçekleştirilmeye çalışılan, istikrarı kalıcı kılmak ve yaratılan ulusal tasarru-
fun hakça yatırıma yönlendirilmesini sağlamaktır.

Bunu gerçekleştirecek potansiyel ülkemizde vardır.

Tüm bu sıkıntılara karşın halkımız yaratıcı niteliklerini ortaya koyuyor. Özellikle Türkiye'nin genç, girişimci ve risk alabilen nüfusu büyük bir performans sergiliyor. Ülkenin stratejik konumu ve olanaklarından da yararlanarak küreselleşmenin sağladığı tüm olanakları sonuna kadar zorluyor.

Bu nitelikteki girişimcilerin önündeki kurumsal ve yönetsel engellerin kaldırılması hâlinde ülkemizin uluslararası ticaretten alacağı payın büyük oranda artacağı görülüyor.

Zaten dışa açılmanın tüm risklerine karşın girişimcilerimiz dünyada başarıyla yarışıyor, umut veren girişimcilik örnekleri sergileyebiliyor.

Demokratik Sol Parti , her siyasî partinin dile getirdiği ancak bir türlü gerçekleştiremediği bu konuda halkımıza önümüzdeki dönemde “girişimcilerin önündeki tüm kurumsal ve yönetsel engelleri kaldırmayı” taahhüt ediyor.

Bu dönemde atılan bazı önemli adımların geliştirilerek nasıl sürdürüleceği konusunda hazırladığı programı ayrı bir doküman olarak kamuoyuna açıklamaya söz veriyor.

Ulusal Kaynakları Harekete geçirmek için: Katılımlı Ulusal Stratejik Plan (KUSP)

DSP'nin ekonomik gelişme ve büyüme programının temeli ulusal kaynaklarımızı harekete geçirerek ülkemizin üretici kapasitesinin tam olarak kullanılmasını sağlamaktır.

DSP ulusal kapasitemizin etkin kullanılmasına yönelik çalışmalarını, büyüme ve kalkınma stratejilerini “katılımlı ulusal stratejik plan” anlayışı çerçevesinde gerçekleştirecektir.

DSP'nin stratejik planı ülkenin sorunlarına ve halkın özelemlerine göre, toplumun tüm kesimlerinin katılımıyla, ortak akılla ve bağımsız düşünceyle oluşturulan bir plandır.

Bu stratejik plan ile kamunun olanakları ile özel kesimin dinamizmi bir araya getirilecektir. Böylece bir türlü üretim faktörü haline dönüştürülemeyen kamusal olanakların kullanım yöntemleri ortaya konulacaktır. Bu plan geleneksel merkezi emredici plan yerine ülkenin ve toplumun yönelebileceği kalkınma ve gelişme doğrultularını ana çizgileri ile ortaya koyacaktır. Yatırım yapacakların yararlanacakları olanaklar tüm ayrıntıları ile bu planda yer alacaktır.

DSP büyüme stratejilerini, Türkiye'nin 1980 sonrası uyguladığı büyüme modellerinin doğurduğu sonuçları değerlendirerek belirlemektedir.

Türkiye 1980 sonrası dönemlerde tüketime dayalı büyüme modelleri uygulamaya koydu. Modelin finansmanını da önemli ölçüde dış borçlanmaya dayandırdı. İç talebe, ağırlıklı olarak da tüketime dayalı, borçla finanse edilen bu modeller belli oranlarda büyümeyi sağladıysa da işsizliği artırırken gelir dağılımı adaletsizliklerini derinleştirdi.

Bu stratejinin uzun süreli olmayacağının anlaşılması üzerine iç piyasadan da borçlanması yoluna gidildiyse de kaynakların yetersiz olması nedeniyle bu konuda süreklilik sağlanamadı.

Bunun üzerine 1989 yılında her türlü sermaye hareketi serbestleştirilerek, ağırlıklı olarak kamunun dışardan alınan borçlarla altyapı yatırımlarına girişmesi sağlandı. Bu yatırımların patlattığı talep ile hareketlenen tüketime dayalı

büyüme ekonomide belirli bir rahatlatma yarattı. 1991 yılında Irak krizi nedeniyle çıkan sermaye ekonomide ciddi bir yavaşlamaya neden olarak, dış borçla finanse edilen büyüme modellerinin nelere neden olabileceğinin sinyallerini verdi. Ancak bu tarihten sonra gelen hükümetler bu sinyali anlamak ve gerekli önlemleri almak yerine, tersine kamu dengesizliğini daha da artırma pahasına borçlanmaya dayalı harcamalarını sürdürdü ve ekonomi sermaye hareketleriyle tetiklenebilecek krizlere çok daha açık bir hâle getirildi. Ani sermaye çıkışları ekonomiyi krize sokabiliyordu.

Dış kaynağın bulunmadığı dönemlerde kamunun talebi iç kaynaklara yönelmekte, bu baskı faizlerin yükselmesine neden olmaktaydı. Yükselen faiz oranları ile yatırım ve üretim yapmak ekonomik olmadığı için kamunun kaynak gereksinimini karşılamak adına özel yatırımlar ertelenmekteydi. Büyüme ise genellikle rant ve faiz gelirlerinde ortaya çıkmaktaydı.

Bu deneyimler dışardan borçlanarak büyüme sağlamanın sürekli olamayacağını, dışsatımı artırmanın ve işsizliği azaltmanın olanaklı olamayacağını açıkça ortaya koymaktadır.

DSP sürdürülebilir bir büyüme için çağın dışı açılma gereklerine uygun olarak iç tasarruf yetersizliğini dış tasarruflarla gidermenin gereğini kabul etmektedir.

Bu nedenle ulusal stratejik planın önemli bir boyutu, iç tasarruf açığını kapatacak yabancı sermaye girişini özendiren önlemler olacaktır.

Temel amacı yabancı sabit sermaye yatırımlarını ülkemize çekmek olan bu plan ülkemizin mukayeseli olarak diğer ülkelere göre üstünlüklerinin bulunduğu alanlarda

yatırım ortamının altyapısını oluşturulmakta, bu yatırımların gereksinim duyduğu insan gücünün de derhal yetiştirilmesi için çalışmaların ve uygulamaların başlatılmasını öngörmektedir.

Bu çalışma ve uygulamalar ile yetenekli, genç ancak atıl insan gücümüzün uluslararası yatırımcıların aradığı "nitelikli" iş gücüne dönüşmesi sağlanacaktır.

Sabit sermaye yatırımlarını ülkeye çekebilmenin temel koşulu, benzer ülkelerin sundukları olanakların aynı maliyetlerle sunulabilmesidir. Benzer olanakların sunulması hâlinde, gerek jeopolitik konumu, gerek Orta Asya ve Kafkas ülkeleri ile olan ilişkilerinden ötürü ülkemiz bir çekim merkezi olacaktır.

Bu planda, haksız rekabet yaratarak ülkemize doğrudan yabancı yatırımların gelmesini engelleyen, yolsuzluklarla, kayıt dışı ekonomiyle ve bürokrasi ile mücadele önemli bir yer tutmaktadır.

DSP yabancı sabit sermaye yatırımlarını, sağlanabilecek tüm olanaklarla desteklerken, ülkemiz ekonomisini bir kumarhane ekonomisine dönüştürmeyi amaçlayan sıcak para hareketlerinin sınırlandırılması için de gereken önlemleri almayı planlamaktadır.

Sıcak para spekülasyonlarının önüne geçmeyi amaçlayan bu önlemler sermaye hareketlerini yasaklamak ya da sınırlandırmak şeklinde gerçekleşmeyecek, kısa vadeli kazanç peşindeki bu sermayeye farklı malî yükümlülükler getirilerek gerçekleştirilecektir.

Ulusal stratejik plan ve küresellesme

DSP'nin katılımlı ulusal stratejik planı, dünyanın sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçtiği gerçeğini göz önünde bulundurarak, Türkiye ekonomisinin de dünyanın yaşadığı bu geçiş doğrultusunda yönlendirilmesini sağlayacak biçimde hazırlanmaktadır.

Stratejik plan;

- Ülkemizin dünya ekonomik ve siyasal sistemine entegre olmasının,
- AB üyeliğini bilinçli bir biçimde sağlayarak birlik içinde sağlıklı bir konum elde etmesinin,
- Ülkemizin bölgesel ekonomik ve siyasal merkez olma işlevinin kurumlaştırılmasının

stratejilerini de içermektedir.

Katılımlı ulusal stratejik plan “küreselleşme” gerçeklerini de göz ardı etmemektedir. Stratejik plan; küreselleşmenin sağladığı bilgi, teknoloji, iletişim ve sermaye akışkanlığı ile ülkelerin ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmelerini kolaylaştırıcı niteliklerinden sonuna kadar yararlanmayı sağlarken, yine küreselleşmenin buyurgan içeriği, eşitsizliği artırıcı, çevreyi tahrip edici, ulusal sanayileri yok edici ve işsizlik yaratıcı etkilerini de önlemeyi amaçlamaktadır.

Stratejik plan küreselleşmenin olumsuz etkilerinden sakınmak için bağımsız bir ulusal iradenin oluşturulmasının araçlarını ortaya koymaktadır. Bu ulusal irade

küreselleşmenin yanıltıcı ve sömürgeleştirici etkilerinden ülkeyi sakınacak, çağın bilimsel ve teknolojik değişim dalgasını ülkenin gelişmişlik düzeyini yükseltmekte kullanılacaktır.

Bu plan aynı zamanda uluslararası sermaye hareketlerinin ve dünya ticaret sisteminin gelişmekte olan ülkelerin de yararına olacak biçimde değiştirilmesine katkıda bulunacaktır.

Sınaileşme politikaları ve bölgesel kalkınma

Katılımlı ulusal stratejik planın temel işlevi kuşkusuz ülkemizin sınaileşme politikalarını ve yatırımların bölgesel dağılımını da ortaya koymaktır.

Gelişmeyi ve sınaileşmeyi tüm yurda dengeli bir biçimde ve hızla yaygınlaştırmanın yolu ülkenin her noktasını ulaşılabilir kılmak ve taşıma maliyetlerini yatırımı caydırıcı ve rekabet gücünü önleyici bir unsur olmaktan çıkarmaktır.

Üretim ve tüketim bölgelerini birbirlerine bağlayacak “çift hatlı ve hız trenlerine elverişli demiryolu projeleri” önemini hâlâ korumaktadır.

Bu sayede sınai yatırımların ülkeye dengeli bir biçimde ve taşıma maliyeti endişesi olmaksızın dağılımı sağlanabilecektir. Bu ulaşım projeleri sayesinde yatırımların ulaşım olanakları olan bölgelerde yoğunlaşması ve o yüzden öteki bölgelerin yoksullaşarak gitgide boşalması önleneyecektir. Yurt düzeyinde dengeli kalkınma sağlanacaktır.

Böylece, sürekli ihmal edilen, sanayi politikalarının bölgesel planlama boyutunun yol açtığı büyük kentlere göç

azalacak, sağlıksız kentleşme ve bölgesel gelir dağılımındaki eşitsizlikler giderilecektir.

Ülkemizin bölgeleri arasındaki dengesizliğin oluşmasında, soğuk savaş döneminin kuzey, kuzeybatı ve kuzeydoğru komşularımızla ticareti kısıtlayan sistem farklılıklarının ve önyargıların da azımsanamayacak etkileri olmuştur.

Ayrıca güneydeki ve doğudaki bazı komşularımızın Cumhuriyetimizi hedef alan tutumları da bu ülkelerle olan ticaret ve ekonomik işbirliği olanaklarını son derece sınırlı tutmuştur.

1990'lardan itibaren komşularımızın dünyaya ve bölgesel konulara bakış açılarının önemli değışimler göstermesi, stratejik planda yer verilen, "dış pazar bağlantılı bölgesel gelişme programı" için ciddi bir fırsat sunmuştur.

DSP kurulduğu günden beri bölge merkezli dış politika yaklaşımı tezini savunarak bulunduğumuz coğrafyanın, bölgesel kalkınma için bir "sorunlar coğrafyası"ndan "fırsatlar coğrafyası"na dönüştürülebileceğine olan inancını savunagelmıştır. Sonuçta bölgemiz DSP'nin öngördüğü konuma ulaşmıştır. DSP iktidarı, komşu ülkelerle yatırımların karşılıklı olarak özendirilmesi ve korunması, çifte vergilemenin önlenmesi anlaşmaları imzalayarak ve geçmişte imzalanmış olanları uygulamaya koyarak ve sınır ticaretini geliştirerek dışsatım potansiyeline dayalı bölgesel kalkınmanın hukuksal alt yapısını tamamlamıştır.

Finans piyasaları

DSP gelişmiş bir ekonomik sistemin bankacılık yanında olgun bir sermaye piyasasına ve etkin bir sigortacılık sistemine sahip olması gerektiğine inanmaktadır.

Ekonominin sağlıklı işlemesi, finansal piyasaların gerekli alanlara uzun vadeli, düşük maliyetli kaynak yaratması ile olanaklıdır. Finans piyasası ekonomik projeleri destekleyemeyen, işletme kredisi gereksinimlerini karşılayamayan bir ülkenin büyümesi olanaksızdır.

DSP'nin öncelikli hedefi bu piyasaların sağlıklı işlemesidir. Risklerin zamanında kontrolü ile finans şirketlerinin yapılarına olumsuz etkilerinin nlenmesine özel bir önem verilirken finans şirketlerinin by müşterilerinin sağlıklı bir muhasebe ve risk kontrolü disiplinine kavuşturulması sağlanmaya çalışılmıştır.

Bununla birlikte ülkemizin sermaye piyasası henüz istenilen düzeye ulaşamamıştır. Özel kesim şirketlerinin halka açılma oranları çok düşük düzeylerde kalmış, sermayenin tabana yayılması sağlanamamıştır.

DSP küçük tasarruf sahiplerinin birikimlerinin spekülasyonlarla yok olmaması için borsalarımızın ağdaş araç ve kurallarla desteklenmesi kararlılığını sürdürecektir.

DSP özellikle küçük tasarruf sahiplerinin finans piyasalarındaki yatırımlarından doğan haklarını korumak için reel sektöre olan güveni güçlendirmek amacıyla sermaye piyasası kuruluna yeni görevler yükleyecek, böylece halka açık şirketlerin teamüllere aykırı ve israf düzeyindeki harcamalarının da önüne geçecektir.

DSP birçok yurttaşımızın inançlarından ötürü tasarruflarını yasal korumaya sahip olmayan alanlarda, hatta tanımlanmamış ekonomik faaliyet biçiminde sürdürdüğünün de bilincindedir.

Gerek yurtdışında yaşayan yurttaşlarımız, gerek yurtiçindeki yurttaşlarımız tamamen güvene dayanan ilişkilerle

tasarruflarını kişi ve kuruluşlara vererek onlardan kâr payı almayı amaçlamaktadırlar.

Ancak bu güven ilişkisi birçok nedenle bozulmakta, birçok yurttaşımız tasarruflarını kaybederek mağdur olmaktadır. Yasalarla yeterince düzenlenmemiş bir alanda faaliyet gösterdikleri için de devlet bu yurttaşlarının zarar görmelerini önleme olanağı bulamamaktadır.

Bu durum samimi inançlı yurttaşlarımızın bu konularının sık sık kötüye kullanılmasına, bazı fırsatçılarca istismar edilmesine ve haksız çıkar sağlamlarına yol açmaktadır.

Bugün bu sorunlarına çözüm bekleyen onbinlerce yurttaşımız, “Bu sorununuzu ancak biz çözeriz” diyen ve bu konuda hiçbir birikimi olmayan insanlarca avutulmaktadır. Mağduriyetlerine çözüm bekleyenler ise umutla bu insanları izlemektedir.

DSP gerçeklere sırt çevirmek yerine bu soruna da çağdaş devlet sorumluluğı ile çözüm getirecektir. Mağduriyetleri her an artabilecek bu “sessiz ortakların” hakları, batı ülkelerinde benzer hakları güvence altına alan sistemlere benzer bir sistemle korunacaktır.

DSP sigorta yasasının çıkarılmasını sağlayacaktır. Böylece sigorta piyasasının çağdaş bir yapıya kavuşturularak ve halkımızın refahı için sigorta tekniklerinin daha fazla kullanılmasını sağlayarak finans piyasasındaki bu eksikliği de giderecektir. Kişilerin toplumda bir arada yaşarken başkalarına verebilecekleri zararları karşılayacak zorunlu sigortalar geliştirilecek ve zarar görenlerin zararları kısa zamanda giderilebilecektir.

Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Yasası'nın çağdaştırılması konusunda gereken düzenlemeler yapılarak finans sektörünün daha da güvenceli şekilde çalışması sağlanacaktır.

İstihdam yaratma ve istihdam ilkeleri

DSP doğal olmayan bir istihdamı gerçekleştirmeyecek, kamuda gereksiz ve üretken olmayan işler yaratarak istihdam oluşturma kolaycılığına kalkışmayacaktır.

Buna karşılık işsizlikle kurumsal bir mücadele başlatılacak, katılımlı ulusal stratejik plan ilkeleri çerçevesinde gereksinim duyulan nitelikli işgücünün ekonominin gereksinimlerine göre yetiştirilmesi sağlanacaktır.

Tüm işletmelerin yarattığı yeni ve ek istihdam vergi ve diğer yöntemlerle teşvik edilecek, istihdamın üzerindeki gereksiz yükler kaldırılacaktır.

DSP kamu çalışanlarının istihdamında maaş ve ücretleri düşük tutarak istikrar sağlanacağı savının geçerliliğini yitirdiği inancı taşımaktadır. Memur maaşları ile işçi ücretlerini düşük tutarak istikrarı sürekli kılmak mümkün değildir. Çalışanların verimliliğini artırmak ve emeğin gerçek bedelinin ödenmesini sağlamak temel hedeftir.

İstihdam yaratmada temel ilkelerden birisi de genç girişimcilere kendi işlerini kuracak olanakların yaratılmasıdır. Bu amaçla her yıl bütçesine Halk Bankası'na projeye dayanarak kullanılmak üzere ödenek konulacaktır.

Kamu malîyesi ve kamunun finansmanı

DSP'nin kuruluşundan beri savuna geldiği kamu harcamalarının sağlıklı gelir kaynakları ile finanse edilmesi ilkesinden sapmaların ülkeye neye mal olabileceği yaşanan ekonomik krizlerle somut olarak görülmüştür.

Uygulanan ekonomi politikaları ile kamunun mali dengesi yeniden kurulmaya ve borç ödeme kapasitesinin devamlılığı sağlanmaya çalışılmıştır.

DSP ağır bedeller ödenerek sağlanmaya çalışılan bu dengenin iktidar dönemlerinde yeniden bozulmayacağını taahhüt etmektedir. Mevcut borç stokunun döndürülmesi konusunda duraksama yaratacak, piyasaların güvenliğini sarsacak bütçe dengesizliklerine izin verilmeyecektir.

DSP maliye politikalarını, ekonominin yeniden büyümeye geçmesi aşamasında yatırımların teşviki ve yönlendirilmesinde bir araç olarak kullanmayı ve üreten ekonomiyi geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Üreten ekonomide ise herkes ödeme gücüne göre vergi ödeyecek, vergi oranları kesinlikle ekonomik faaliyetleri engelleyici olmayan düşük düzeylere indirilecektir.

DSP vergi sistemini çağdaşlaştıran, vergileri ekonomik faaliyetlerin engelleyicisi olmaktan çıkaran, elde edilmeyen gelirden vergi almayan, vergi oranlarını düşüren yasal düzenlemelerin öncülüğünü geçmişte de yaptı.

Değişik nedenlerle ertelenen bu düzenlemelerin yürürlüğe konulması, esnaftan salma esasına göre vergi almaya olanak veren “hayat standardı” esasının kaldırılması, vergi oranlarının düşürülmesi sağlanacaktır.

Geçmişte, konusu suç teşkil etmeyen ancak kayıt dışı faaliyetlerle oluşmuş varlıkların hiçbir korku duymadan sanayi sermayesi haline dönüşmesini, yatırımlara yönelmesini, yatırımlara yönelirken de ek yükümlülüklerle karşılaşmamasını sadece DSP sağlayabilir.

Sadece belli kişi ve gruplara değil ayrımı gözetmeksizin tüm halkımıza hizmet vermeyi ilke edinen DSP, toplumun tüm kesimlerini geçmişle hesaplaşmadan geleceği güvence altına alacak yasal düzenlemelere kavuşturacaktır.

Değişik nedenlerle atıl tutulan sermayenin, hiçbir ayrım gözetmeksizin sanayi sermayesine dönüşmesi, getirilecek teşviklerden istihdam yaratan her yatırımın ayrımsız yararlandırılması temel hedefimizdir.

Ülkemizde gerçekleştirilen vergi düzenlemelerine karşı oluşan toplumsal direnç, verginin nerelerde harcandığının kamuoyuna anlatılamamasından da ileri gelmektedir.

DSP gelecek dönemde hakça vergi düzenlemelerini gerçek bir harcama reformu ile eş zamanlı olarak yürürlüğe koymayı taahhüt etmektedir. Ayrıca kamunun vergiyi nerelerde kullandığını kamuoyuna açıklayacaktır.

Uygulanacak maliye politikaları ile kamunun tasarruf açığını gidermek, mevcut borç stoğunu sürdürülebilir seviyelere çekilmesi sağlandıktan sonra yaratılan kaynağı stratejik planın öngördüğü alanlarda kullanmak temel hedef olmaktadır.

Yeni Ekonomi

Bilişim Teknolojileri ve Internet, bütün dünyada ekonomik faaliyetlerin yürütüldüğü ortamı değiştirmiş, daha rekabetçi ve yeniliklere açık bir ekonomik ortamın ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu çerçeve de iş ve işçi tanımları, işveren çalışan ilişkileri, üretim ve pazar ortamları bu yeni gelişmelerden derinden etkilenmekte ve değişmektedir.

Bu teknolojileri etkin bir biçimde kullanarak e-İşletme'ye dönüşebilen ve e-Ekonomi'nin isterlerine genellikle uyum sağlayabilen kuruluşlar uluslararası pazarlarda rekabet üstünlüğü kazanmışlardır.

Demokratik Sol Parti'nin bu konudaki görüş ve nerileri bildirgenin "Bilgi Toplumu" bölümünde "e-Ekonomi" başlığı altında yer almaktadır.

Tarım

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması aşamasında Cumhuriyetin kurumları, ağdaş bir ulus devlet ve sağlıklı bir toplum yaratmak üzere bütüncül bir sistem içerisinde oluşturulmuştur.

Bu sistemde yaratılmaya çalışan önemli projelerden biri de yoksul köylüden ifti yaratma projesiydi. Bu proje piyasa düzenleyici kurumlar, tarıma finansman sağlayan kurumlar, tarıma yenilikler getirmeyi amaçlayan destekleyici kurumlarla yrtlmştir.

Yoksul köylüden ifti yaratma projesi fiyatlarla oynayarak çeşitli kesimlerden tarıma transferler yapılmasını içeren politikalar değildi.

Temel amaç hem üretime açılacak alanları çoğaltmak hem de birim alanda elde edilen üretimin miktarını artırmaktır.

Bu değişim sürecini gerçekleştirmek, tarımda çalışan emeğin kalitesini yükseltmeyi, ekilebilir alanların miktarını ve kalitesini yükseltmeyi gerektiriyordu. Daha önceleri kendi gereksinimleri için üretim yapanların piyasalar için üretim yapması bunun için de piyasaların oluşması ve çalışmasını sağlamak gerekiyordu.

Yoksul köylüden çiftçi yaratmak için oluşturulan kurumlar ülkemizin gelişmesinde büyük işlevler gördüler. Günümüzde ise bazıları işlevlerini tamamladılar, bazıları da ekonomik ve sosyal gelişmelere göre kendisini geliştirdiler ya da biçim değiştirdiler.

Demokratik Sol Parti yoksul köylüden çiftçi yaratan Cumhuriyet projelerinin çağdaş dünyaya uyum sağlayarak ve gelişerek uygulanmasına çaba gösterdi. Köyde yaşayan yurttaşlarımızın yaşam standartlarını yükseltecek “köy-kent” projesi ile de Cumhuriyet projelerine yeni bir katkı sağladı ve dünyaya örnek oldu.

Cumhuriyetin kurumlarına sahip çıkmak, kabuk değiştirmeye başlamış bir ulusal ve uluslararası ekonomik sistemde geçmişe özlem duymak anlamını taşımaz.

Cumhuriyetin kurumlarına sahip çıkmak, zengin ülkelerden kaynak aktarma özlemi ile her türlü kararı uluslararası sermayeye bırakmayı da gerektirmez.

Cumhuriyetin kurumlarını korumak öncelikle ülkenin atıl durumda duran zenginliklerini harekete geçirerek ekonominin hizmetine sokmakla olur.

Şimdi DSP yoksul köylüden çiftçi yaratan Cumhuriyet projesini çağın gereği olarak aşılıyor ve çiftçilikten “endüstriyel tarım işletmeleri”ne geçiş projesini yaşama geçirmeye hazırlanıyor.

Bu proje çiftçilerin toprak mülkiyetleri korunurken “ölçek ekonomisine uygun” işletmelerin kurulmasını, bu işletmelerde ileri teknoloji kullanılmasını, büyük miktarlarda üretilen ürünlerin sanai işletmelerde işlenilmesini ve ülke gereksinimlerinin yanı sıra tüm dünyaya ihraç edilmesini amaçlıyor.

Ölçek ekonomisine uygun yaratılacak işletmelerde teknik eleman istihdamı, sanai işletmelerde ise işgücü istihdamı ile de işsizlik sorununa da çözüm üretiyor.

Bugün ülkemizde ölçek ekonomisine uygun olarak yaratılacak tarım işletmelerinin gereksinim duyduğu ziraat mühendisi ve veteriner sayısının 157 000 olacağı hesaplanmaktadır.

Oysa şu anda ülkemizde 46 000 ziraat mühendisi işsiz ya da alanlarının dışında çalışmaktadır.

Bu projenin yaşama geçirilmesiyle şu anda umutsuz bir biçimde eğitimini sürdüren tüm ziraat mühendisi ve veteriner hekim adaylarına iş olanağı sağlanacak; ayrıca, yüzbinlerce gizli ya da açık işsize istihdam olanağı yaratılacaktır.

Bu projenin yaşama geçirilmesi için gereken yasal ve teknik çalışmaların altyapısı hazırlanmış bulunmaktadır.

DSP tutarlılığını her zaman olduğu gibi sürdürmekte ve geçmiş seçim bildirgelerinde yapmış olduğu taahhütlerinin arkasında durmaktadır.. Ziraat Bankasının tarımsal kooperatiflerin bankası yapılacağı şeklindeki taahhüdü.

endüstriyel tarım işletmelerinin gereksinim duyduğu finansmanın sağlanması görevi de bu bankaya verilerek sürdürülmektedir.

Finansman gereksinimi karşılanmadan tarımın gelişmesi ve değişimi olanaklı olamayacağından kuruluş amacı tarımın finansmanını sağlamak olan Ziraat Bankası'nın tarımın ve tarım işletmelerinin gereksinimlerini karşılayacak biçimde çağdaş bir banka olarak işlevlerini sürdürmeye devam etmesi sağlanacaktır.

DSP tarımsal politikalarının sürdürülmesinde ülkenin gıda güvenliğinin sağlanmasını öncelikli hedef olarak koruyacaktır. Özelliği olan alanlarda küçük işletmelerde emek yoğun olarak sürdürülecek tarımsal faaliyetlerin desteklenmesi ve bu alanda faaliyet gösteren çiftçilerin yaşamlarını sürdürebilecekleri bir gelir düzeyine kavuşması sağlanacaktır. Bu tür işletmelerin teknoloji kullanmaları teşvik edilecek, teknoloji kullanan çiftçiler kredilerle desteklenecektir.

Aynı zamanda tarım sigortası gerçekleştirilecektir.

Türk tütünü gibi ülkemize özgü ve dünya piyasalarında söz sahibi olmamıza olanak tanıyan bu tür ürünlerin üretimi kesinlikle desteklenecek, dünya tüketimindeki payının artması için çalışılacaktır.

Bugün dünyada kimyasal gübre, ilaç ve hormon kullanılmadan yetiştirilen doğal tarımsal ürünler (organik tarım) piyasası hızla genişlemektedir. Ülkemiz bu tür doğal ürünlerin yetiştirilmesi açısından bir açık hava serası niteliklerini taşımaktadır. Doğal tarımsal ürünler piyasasında önemli bir Pazar payına ulaşmak için bu tür üretim yapacak tarımsal işletmelere ve çiftçilere teknoloji ve finansman

desteği sağlanacak, ürün güvenliğinin sürdürölmesi için de uluslararası güvene sahip kalite kontrol örgütlerinin faaliyetine olanak tanınacaktır.

Özellikle bu konularda üniversiteler ile yoğun bir işbirliğinin zemini oluşturulacaktır.

Kırsal kalkınma politikamızın temeli; "Nüfusumuzun % 40'ının yaşadığı kırsal alanın imarı, köy ile kent arasındaki gelişmişlik farkının azaltılması, kentler gelişirken köylerin de kentleştirilmesi yoluyla, kırsal yaşam kalitesinin yükseltilmesi" dir.

Köylerde yaşayan insanların sosyal gereksinimlerinin karşılanması, tarımsal ürünlerin zamanında pazarlanması, işletme giderleri ile zaman kullanımında tasarruf sağlanması açısından ulusal ekonominin kırsal damarlarını oluşturan köy yollarında standartlar yükseltilecek ve sürekli ulaşımaya açık tutulacaktır. Tamamlanmış olan köyyollarının işletme ve bakım-onarımları köylerin ortaklaşa kurdukları örgütlere devredilecektir.

1997 yılı sonrası, 30 yılda yapılan şebekeli içmesuyu tesisi kadar kapalı şebekeli tesis yapılarak yurttaşlarımızın hizmetine sunulmuştur. Su kaynaklarının yeterliliği ölçüsünde, içmesuyu hizmeti oranı %100'e ulaştırılacak ve yurttaşlarımız kapalı sistem içmesuyuna kavuşturulacaktır.

Çölleşme tehdidi altında yaşayan ülkemizde, son yıllarda yaşanan kuraklık gerçeği de gözönüne alınarak, su depolama tesisleri yapımı, arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetleri, ülke düzeyinde toprak etüt ve haritalama çalışmaları, erozyonla mücadele ve havza ıslahı çalışmaları, basınçlı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılmasına ağırlık verilecektir.

Demokratik Sol Parti olarak ilkemiz, sosyal altyapısını tamamlamış, kırsal alanda geliri yükselmiş, refah düzeyi artmış, örgütlü bir toplum durumuna gelmiş, doğal kaynakların ve çevrenin korunması bilincine varmış bir köy toplumunun oluşturulmasıdır.

Bu ilkedan hareketle; çiftçilerimizin mülkünde ve yönetiminde bulunan toprakların korunması, üretken kullanılması, her türlü tarımsal altyapı ile donatılması ve kırsal ekonominin güçlendirilmesi yolundaki çabalarımız devam edecektir.

Köy-kentlerde çağdas hayvancılık modelleri

Köykentlerdeki hayvancılık faaliyetlerinin dağınıklıktan kurtarılması ve hizmette etkinliğin eşgüdüm içerisinde sağlanabilmesi her şeyden önce yöreye özgü işletme modellerinin geliştirilmesine bağılıdır.

Bu bağlamda planlanan “Organize Hayvancılık Bölgesi (OHAB)” modelinde devletin her türlü alt yapısını hazırlayıp köylünün hizmetine sunduğu OHAB adı verilen belli bir köy-kent yöresinde süt sığırı, besi sığırı yetiştiriciliği ve damızlık üretimi gibi branşlarda uzmanlaşmış, kaba ve kesif yemini kendisi üreten, karşılıklı ürün transferi bakımından birbiriyle sıkı sıkıya ilişkili, entegre “Küçük Orta Boy Aile Hayvancılık İşletmeleri (KOHİ)” nin köy-kent civar köylerinde kurulup suni tohumlama ve hayvan sağlığı hizmetlerinin ise merkezi köyden yürütülmesi öngörülmektedir.

Adı geçen hayvancılık modellerinin köy-kentlere uyarlanması sadece üretimi çoğaltıp köylülerimizin gelirini yükseltmekle kalmayacak, daha da önemlisi istihdam olanaklarını büyük ölçüde arttıracaktır.

Enerji ve yeraltı kaynakları

Enerji

Kalkınmış ve gelişmiş bir ülke olmanın temel göstergelerinden biri de o ülkede üretilen ve tüketilen enerji miktarıdır. Ekonomik gelişmemizi güvence altına alabilmemiz sürekli ve güvenli enerji sağlayabilmemize bağlıdır.

Ülkemiz elektrik enerjisi talebinin sürekli, güvenilir, kaliteli ve ekonomik bir biçimde karşılanabilmesi için elektrik enerjisi üretim, iletim ve dağıtım planlarının sürekli ve güncel olarak yapılması ve bu planlara titizlikle uyulması gerekmektedir.

Ekonomimizi büyütmek, yaşam standartlarımızı geliştirmek ve ülkemizin rekabet gücünü arttırmak için gerekli enerjiyi en az finansmanla, en az çevresel ve sosyal maliyetle ve sürekli olarak temin etmeye olanak sağlayacak ulusal bir enerji politikası DSP tarafından yaşama geçirilecektir.

Bu politikanın dayandığı temel konular şunlardır:

- Ülkemizde toplam ve fert başına düşen enerji tüketimi kalkınmaya paralel olarak artırılmalıdır.
- Enerji tüketiminde artış sağlanırken, israflar ve kayıplar azaltılmalı ayrıca daha az enerjiyle daha fazla hasıla sağlamaya yönelik teknolojiler kullanılmalıdır. Enerjinin etkin kullanımı olarak tanımlanabilecek bu hedef, refah düzeyinden ödün vermeden, kalite ve performansı düşürmeden bir mal veya hizmet elde etmek için gerekli olan enerji miktarının azaltılmasına dayanmaktadır.

- Enerji tüketim artışıyla birlikte çevre kirlenmesi daha ciddi bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Aramadan üretime kadar sektör faaliyetlerinin tüm aşamalarında, çevre faktörü dikkate alınmalı, enerji-ekonomi-çevre üçlüsünün optimizasyonunu sağlayacak çevre-dostu teknolojiler geliştirilmeli ve uygulanmalıdır.
- Güneş, rüzgâr, jeotermal enerjileri gibi yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları kullanımı artırılmalı ve bu alandaki teknoloji yeteneği yükseltilmelidir. Konuyla ilgili AR-GE, etüt ve proje çalışmalarına titizlikle devam edilmelidir.
- Ülkemizin ihtiyacı olan enerjinin, yerli kaynaklarımızdan karşılanması öncelikli hedef olmalıdır. Sanayinin ihtiyacı olan ucuz enerji üretiminin sağlanması, bu enerjinin sürekli ve güvenilir olması açısından yerli kaynaklarımızın kullanılması kaçınılmaz bir gerekliliktir. Elektrik enerjisi arz-talep dengesinin sorunsuz sürdürülebilmesi için ulusal maden kaynaklarımıza öncelik veren, rasyonel bir enerji politikası oluşturulacaktır.
- Bu arada son yıllarda enerji üretiminde payı giderek artan doğalgaz kullanım oranı Türkiye'nin lehine değildir. 60 – 70 yıl sonra dünya doğalgaz rezervlerinin tükeneceği de ayrı bir gerçektir. Enerji üretiminde linyit ve taşkömürü kaynaklarımızın ağırlıklı olarak kullanımı hem stratejik hem de ekonomik açıdan gereklidir ve bu kaynakların kullanımı sağlanacaktır. Yeni akışkan yatak teknolojisi ile kömür enerjiye çevrilirken çevre açısından bir kirlenmeye neden olunmamaktadır.

- Ülkemizde kullanılabilecek yoğun bir jeotermal kaynak bulunduğu da bir gerçektir. Jeotermal enerji kullanımı artırılacak ve bu konuda yasal bir altyapı oluşturulacaktır.
- Enerji ve doğal kaynaklarla ilgili sektörlerin özelleştirilmesi için dünya koşulları ve ulusal çıkarlar dikkate alınarak düzenleyici, kolaylaştırıcı ve serbest rekabet ortamını sağlayan bir yapı oluşturulmalıdır. Yatırım projelerine özel sektörün ilgi duyması hedeflenmeli, devlet özel sektörün yeterli olamayacağı alanlarda yatırım yapmalıdır.

Türkiye enerji üretiminde doğal potansiyelini yeterince kullanamamakta, bugün enterkonnekte sistemde değerlendirebileceği hidroelektrik enerji potansiyelinin ancak üçte birini kullanmaktadır. Önemli bir bölümü Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yoğunlaşmış olan ve bölgesel olarak değerlendirilebilecek nitelikteki küçük ölçekli hidroelektrik santrallerinin devreye sokulması sağlanacaktır. Girişimcilerin veya kooperatiflerin akar sular üzerinde düşük güçlü hidroelektrik santral kurma girişimleri kredi, teknik yardım ve ulusal şebekeye bağlanma güvencesi verilerek özendirilecektir.

Bunun yanında ülkemizde güneş ve rüzgâr enerjisinden de yeterince yararlanılmamakta, enerji saklama kapasiteleri yüksek olan tuz gölleri ise bütünüyle gözardı edilmektedir. DSP bu konularda gerekli araştırma ve yatırım çalışmalarına ağırlık verecek, enerji tasarrufuna yönelik önlemlere de önem ve öncelik verilecektir.

Bu arada çevre koruma ve ülkemiz kaynaklarını kullanabilme yönlerinden yenilebilir enerji denilen, su, güneş, rüzgâr, deniz ve jeotermal enerji türlerinin de desteklenmesi

ve daha çok üretim yapılabilir bir hâle getirilmesi de büyük önem taşımaktadır.

DSP iktidarında, kömür yataklarımızın verimliliklerini etkin bir biçimde yükseltebilmek için gerekli yatırımlar desteklenecektir. Ulusal ekonominin petrol ve doğal gaz gereksiniminin istikrarlı fiyatlarla ve kesintisiz bir biçimde sağlanabilmesi için, yurtiçi aramalara ayrılan kaynaklar artırılacak ve ulusal kuruluşların bu alandaki girişimleri politik ve parasal olarak desteklenecektir.

Yeraltı kaynaklarımızın değerlendirilmesi ve madencilik sektörümüzün geliştirilmesi

Ülkemiz doğal kaynaklar açısından zengin sayılabilecek bir durumda olmasına karşın madenciliğimizin Gayri Safi Milli Hasıla içindeki payı giderek düşmektedir. Oysa yapıldığı bölgelere altyapı hizmetleri ve yan sektörleri de taşıyan madencilik, büyük yerleşim birimlerine göçü önleyebilecek bir sektördür ve desteklenmesi gerekmektedir. Madencilikte yalnız hammadde üretip satan bir ülke konumundan, bunları uç ürünlere dönüştürüp dünya pazarlarına sunabilen bir ülke konumuna geçmek temel hedeflerimizdendir.

Madencilik sektörünün tüm alt sektörlerinde üretim artırılmalıdır. Ancak söz konusu üretimin hedefi dışsatımdan çok ülke sanayi sektörleri olmalıdır. Madencilik sektörünün ülke kalkınmasındaki kritik önemi, fazla miktarda üretilip yurtdışına satılarak döviz elde edilmesinden çok yerli sanayiye düşük maliyette ve kaliteli girdi sağlanmasındadır. Bu çerçevede, madencilik sektörünün planlanmasında ülke sanayi sektörleri ile entegrasyon ön planda tutulacaktır.

Madencilik sektöründe aramadan uç ürüne kadar her aşamada ileri teknoloji kullanımı amaçlanmaktadır. Üretim ve kaynak performansının iyileştirilmesine ve yeni ürünlerin elde edilmesine yönelik olarak gelişen teknolojilerin kullanımı, bu sektörün ülke kalkınmasına katkısı bakımından kritik önemdedir. Bu nedenle, sektörde, ileri teknoloji kullanımı ve üretilmesine yönelik araştırma ve geliştirme çalışmalarına öncelik verilecektir. İleri üretim teknolojilerinin geliştirilmesi ve kullanımı, daha temiz ve daha etkin madencilik süreç ve ürünlerinin temini bakımından önkoşuldur.

Gelişmiş teknoloji kullanımı ve yeni madencilik teknolojilerinin geliştirilmesi sektöre önemli katkılar yapacak yeni fırsatlar yaratacaktır. Bu çerçevede söz konusu teknolojilere uyum sağlayabilecek ve bunları kullanabilecek iyi eğitilmiş iş gücünün varlığı önemlidir. Madencilik sektöründeki eğitim ve öğretim konusunun bu çerçevede yeniden ele alınması sağlanacaktır.

Ülke madencilik sektörünün en önemli darboğazlarından birisi, gerek kamu gerekse özel kuruluşlardaki yönetsel yapıların verimsizliğidir. Bu yapıların verimliliğine yönelik yapılacak yasal çalışmalar, madencilik sektörünün gelişimi bakımından son derece önemlidir.

Sektörde Pazar araştırması kavramı gelişmemiştir. Bu konunun kapsamlı bir çerçevede yeniden ele alınması, gerek mevcut gerekse gelişen pazarların yakından takip edilerek değişikliklere uygun stratejilerin belirlenmesi sağlanacaktır.

Çevre faktörü göz ardı edilerek madencilik faaliyetlerinin yürütülmesi, içinde bulunduğumuz yüzyılda mümkün değildir. Sürdürülebilir kalkınma kavramı içerisinde ya madencilik ya çevre dayatması bulunmamak-

tadır. Madencilikğin çevreye etkilerini yadsımak mümkün değildir. Ancak madencilik sektöründe, çevre dostu teknoloji ve yöntemlerin kullanılması, madencilik süreçlerinde ya da sonrasında çevrenin korunmasına ya da yenilenmesine yönelik önlemlerin alınması, sektörün gelişimini engellemeyecek, aksine genel anlamda sektörün gelişimine yönelik katkıyı yapacaktır.

Madencilik sektöründe, kamuyu eğitme ve bilgilendirme gereksinimi hızla artmıştır. Madencilik sektörünün ülke kalkınması ve toplumların gelişmesindeki önemi konusunda kamuoyu bilgilendirilecektir.

Madencilik sektörüne ilişkin alınacak kararlarda ilgili yöre halkının da katkısı sağlanacaktır.

Toplumsal, ekonomik ve çevresel bakımdan sürdürülebilir bir madencilik sektörünün gelişimi; devlet, sektörde faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar ile demokratik kitle örgütleri ve sivil toplum örgütlerinin yapıcı işbirliği ile mümkündür. Söz konusu tarafların doğrudan katılımları olmaksızın hazırlanacak herhangi bir sektör planının ya da plan uygulamasının başarılı olması mümkün değildir. Bu eşgüdüm sağlanacaktır.

Bor elementinin geleceğin madeni olduğu bilinmektedir. Ülkemiz, 1 milyar ton olan dünya bor rezervinin yaklaşık %65'ine sahiptir. Bu durumda Türkiye geleceği için çok önemli bir olanaktır. Borun geniş kullanım yelpazesine ve bu elementle ilgili son yıllarda ileri teknolojilere yönelik araştırmalara ve enerji üretimi gibi yeni potansiyel kullanım alanlarına bakıldığında, bir bor hazinesine sahip olmamızın, ülke sanayiini canlandıran politikalar uygulandığında, ülkemize yeni ufuklar açacağı kesindir. Burada önemli olan teknolojiyi izleyen konumdan sıyrılıp teknoloji üreten konuma geçilmesi için bor ve bileşiklerinin ileri teknoloji uygulamalarına yönelik bilimsel

araştırmalara ağırlık verilecektir. ARGE alışmaları yoğunlaştırılacaktır. Bu konuda yurtiçi ve yurtdışı niversiteler ile TÜBİTAK gibi araştırma kurumları ile işbirliği yapılacaktır.

Uranyum gibi bir nükleer yakıt hammaddesi olan toryumun ülkemiz topraklarında bulunduğu bilinmektedir. Toryum da bor gibi geleceğin minerali olarak değerlendirilebilir. Toryumla ilgili olarak da hem arama hem de cevher zenginleştirmesiyle ilgili sorunların açılması için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Tüm yer altı kaynaklarımızın yeterince değerlendirilebilmesi ve madencililiğimizin önündeki engellerin kaldırılması için 57. Hükümet tarafından hazırlanmış Meclis komisyonlarından geçmiş bulunan tasarı erken seçim nedeniyle yasalaştırılamamıştır. Önümüzdeki dönemde bu yasa geliştirilerek mutlaka çıkartılacaktır.

Esnaf ve Sanatkârlar, Küçük ve Orta Boy İşletmeler Politikaları

DSP bireylerin yaratıcılıklarına güven duyan, onların girişimciliklerini geliştirmeyi temel ilke olarak benimseyen bir partidir. Girişimcilerin verimliliklerinin ise toplum içinde tek başlarına kaderlerine terk edilerek değil bireylerin dayanışmacı niteliklerini sergileyebilecekleri örgütlenme biçimleri önererek ve bu örgütleri destekleyerek ortaya çıkarmaya çalışır.

Bu nedente ulusal retimiz içinde önemli bir pay sahibi olan, sayısal olarak Türkiye’deki tüm işletmelerin %98.8’ini oluşturan, çalışanların %45.6’sını istihdam eden, ulusal katma değerin üçte birini yaratan, toplam yatırım-

ların da dörtte birini gerçekleştiren, KOBİ'lerin dünyanın benimsediği değerlere uygun bir büyümeyi ve gelişmeyi sağlayabilmeleri DSP'nin temel hedeflerindendir.

Esnaf ve sanatkârlarımız ise yıllardan beri gereken olanakların sağlanmamasına, kredi olanaklarından sınırlı ölçüde yararlanmalarına karşın ekonominin temelini oluşturmaya devam etmiştir. Bu işletmeler özellikle gümrük birliğine girdikten sonra karşılaşacakları teknoloji yoğun rekabete hazırlanmamış, teknoloji kullanamayan ve ağır maliyetlerle çalışan bu kesim pazar daralması ile karşı karşıya kalmıştır.

Genellikle sanayi sitelerinde faaliyetlerini sürdüren bu girişimcilerin yeni dünya düzeninde varlıklarını sürdürmeleri bazı koşulların gerçekleştirilmesine bağlıdır.

DSP bu seçim bildirgesi ile sanayi sitelerinde çalışmalarını sürdüren işletmelerin dünyaya açılmalarına olanak verecek bir proje sunuyor.

Küçük sanayi sitelerimizde faaliyet gösteren işletmeler, birbirini tamamlayan üretim yapan işletmeler olmakla birlikte birçoğunun aynı alanda bulunmalarının yanında hiçbir ortak yanları yoktur. Büyük pazarlara üretim yapmıyor, bireysel ya da küçük mağaza taleplerini karşılıyorlar. Dış ticaretin gerektirdiği kalitede ve sürekli, büyük ölçekli üretime geçemiyorlar.

Oysa dünya ticaretinden pay alabilmenin yolu, büyük ölçekte, sürekli ve kaliteli üretimi gerçekleştirmektir. Bugün ileri teknoloji kullanarak küçük miktarlardaki üretimi standart bir biçimde gerçekleştirmek ve bu üretimleri birleştirecek organizasyonlarla büyük pazarların gereksinimlerini karşılamak olanaklıdır. Sanayi sitelerinde sağlanacak bu tür işlevsel değişim küçük ve orta boy girişimcilerin ekonomik etkinliğini çok artıracaktır.

Böylece küçük sanayi sitelerinin, ortak stoka üretim yapan, bağımsız üreticilerin üretim alanı haline getirilmesi olanaklı olacak. kalite kontrol bürolarından geçebilen standart ürünlerin ara mal ya da nihai ürün olarak hem iç hem de dış pazarlarda, güçlü dış ticaret sermaye şirketleri tarafından pazarlanmasına olanak doğacaktır.

DSP bu işletmelerin finansman gereksinimini karşılamak üzere Halk Bankası'nı esnaf ve sanatkârların bankası yapma kararlılığını sürdürmektedir.

Bunun yanında bu tür faaliyetlerin özendirilmesi için bir teşvik programı hazırlanacak, diğer bankaların da verecek teşviklerle bu işletmelere kredi sağlaması özendirilecektir.

Turizm ve turizmde çeşitlilik politikalarımız

Turizm bir yandan hizmet sektöründe yaygın istihdam olanakları yaratırken diğer yandan da önemli bir döviz girişinin güvencesini oluşturmaktadır.

1990-2001 döneminde ülkemizin net turizm döviz girişi, net yabancı sermaye girişinden de , net dış borçlanmasından da daha fazla olmuştur.

Bu gerçeğin bilincinde olan DSP, turizmin ülkemizin kalkınmasında büyük katkısı olan sektörlerin başında geldiği gerçeğini hiçbir biçimde göz ardı etmemekte, turizmin her boyutu ile desteklenmesine özel önem vermektedir.

DSP, ülkemiz turizm potansiyelinin tüm boyutları ile ortaya çıkarılması ve tanıtılması için özel projelerin geli-

tirilmesi gereğini kabul etmekte, özellikle rakip ülkelerle karşılaştırıldığında haksız rekabet yaratacak yükümlülüklerden bu sektörü kurtarmayı amaçlamaktadır.

DSP küreselleşme ve katılma sürecinde bulunduğumuz AB hukukunun mülkiyet rejimi ile ilgili sunacağı olanakları turizmde gelire dönüştürecek bir proje daha geliştirmektedir.

Ülkemiz coğrafyasının sunduğu olanaklar, turizm bölgelerinde “sezonluk yerleşme” eğilimini çok artırmış bulunmaktadır.

Yabancılar turizm bölgelerinde ikincil konutlar edinenek yılın önemli bir bölümünü buralarda geçirmek istemektedirler.

Bu potansiyeli değerlendirmek amacıyla köy yasasında gerekli değişiklikler yapılarak seçilmiş bölgelerde alt yapısı hazırlanmış, doğayı koruyan ve bölgenin özelliklerini kesinlikle bozmayan , konutların yapılmasına ve yabancıların bu mülkleri satın alınmasına olanak tanınacaktır.

Ulaşım Politikaları

DSP ulaşım politikalarını sınıileşme, bölgesel kalkınma ve bölgesel dengesizlikleri giderme, kentleşme, tarım, çevre ve turizm politikaları ile birlikte bütünleşik politikalar olarak değerlendirmekle birlikte, ülkenin coğrafik konumunu göz önünde bulundurarak bazı hedefleri ayrıca belirlemeyi zorunlu bulmaktadır.

Üç tarafı denizlerle çevrili, yüzölçümü olarak Avrupa'nın en büyük ülkelerinden biri olan ülkemizde

deniz, demiryolu ve kara ulaşımının bir birini tamamlayacak biçimde bütünleşik olarak gerçekleştirilmesini gerekli görüyoruz.

Özellikle deniz ve demiryolu taşımacılığındaki ihmalin taşıma maliyetlerindeki yükseklik nedeniyle ekonomimize olan ağır maliyetini hafifletmek için bu konulardaki projelere ağırlık vermeyi amaçlıyoruz.

Kent içi ulaşımında toplu taşıma olanaklarını artırmak amacıyla, bazı DSP'li belediyelerde gerçekleşme aşamasına gelen, DDY'nın kent içi ulaşım şebekesini yerel yönetimlere devretme uygulaması tüm kentlere yaygınlaştırılacaktır.

DSP; ülkemizdeki kara, deniz ve demiryolu ulaşım şebekesinin kalitesini artırmakta kararlıdır. Özellikle DDY banliyö ve yolcu vagonlarının konforsuz ve çağdışı görünümü değiştirilecektir. Karayollarının asfalt kalitesi yanında her yıl yüzlerce kazaya neden olan tehlikeli bölgelerinde gerekli düzenlemeler gerçekleştirilecektir.

Hava yolu ulaşımımızın havayollarımızı özelleştirmenin belirsizliği içerisinde rakabet gücünü kaybetmektedir. Bu belirsizlik en kısa sürede giderilecek ve hava alanlarının kapasite ve niteliği uzun vadeli ulaşım politikalarımızdaki hedeflere göre geliştirilecektir.

Tersaneciliği desteklemeyi ve özendirmeyi, Türk tersanelerinin yurtdışına verecekleri hizmetlerdeki güvence sorununu çözmeyi ve Türk armatörlerinin uzun vadeli sözleşme yapma ortamını gerçekleştirmeyi zorunlu görüyoruz.

Ulusal ıkarlara Dayalı Bölge Merkezli Dış Politika

Ulusal Dış Politika

Türkiye dünyadaki genel sorunlara da katkıda bulunabilecek bölgesel bir güç potansiyeline sahiptir.

Türkiye bu gücünü ve yetkilerini bölgesinde ve dünyada barış ve uluslararası işbirliği için kullanarak, yalnız kendisi için değil, çevresinin de refahına ve esenliğine katkıda bulunabilir. DSP, Türkiye'nin bu konumunu değerlendirerek, ulusal çıkarlara dayalı, bölge merkezli ve geniş açılımlı bir dış politika programı önermektedir.

Bu dış politika programı, köklerini Cumhuriyet Türkiye'si'nin Atatürk önderliğindeki dış politikasından almakta olup, demokratik sol düşünce ve önderliğin daha 1970'lerde oluşturmaya başladığı anlayışın ürünüdür.

Türkiye, Cumhuriyetin ilk yirmi yılında, bir yandan Sovyetler Birliği ile öte yandan Balkan ve Ortadoğu ülkeleriyle yakın dostluk ve işbirliği ilişkileri kurabilmiş ve bölgesinde bir güvenlik kuşağıyla çevrilmeyi başarabilmişti. İkinci Dünya Savaşı ve onu izleyen iki kutuplu soğuk savaş ortamının yarattığı bazı dış politika sorunlarının ardından gelen "Yumuşama" (Detant) ile Türkiye ilişkilerini dengeleme arayışlarına tekrar yönelmiş ve 1970'li yıllarda Ecevit Hükümetleri bir yandan Batı ülkeleri ve Sovyetler Birliği ile olan ilişkilerimizi daha dengeli kılma çabalarını sürdürürken bir yandan da bu ilişkiler yelpazesini genişleterek özellikle bölge ülkeleri ile ilişkilerini arttırmıştır.

Günümüzün gösterdiği gelişmeleri ve özellikle "Küreselleşme" olgusunu dikkatle izleyen DSP, ulusal

ıkarlara dayalı, bölge merkezli ve geniş açılımlı dış politika anlayışını sürdürmektedir. DSP ağdaş, uygar, genel olarak insanlığın ve özel olarak da ülkemizin meşru çıkarlarını gözeten, evrensel ve ulusal değerleri bağdaştıran dış politika anlayışını sürdürmekte kararlıdır.

DSP küreselleşme olgusunun uluslararasıdaki iletişimi arttırarak ulusları birbirine daha çok yaklaştıran ve demokratikleşmeyi özendiren yanını tümüyle benimsemekte ve desteklemekte, küreselleşmenin dünyadaki üretim ve zenginlikleri değerlendirme yanıyla ilgili olarak ise zengin ve gelişmiş ekonomik yapıya sahip ülkelerin bu olanaklarını fakir ve gelişme yolunda olan ülkelerin aleyhine kullanmaması yönünde bir duyarlılık göstermektedir.

Yine, DSP küreselleşmenin başta terörizmle mücadele olmak üzere uluslararası barış ve güvenliği sağlayıcı önlemlerini bütün ülkelerin lehine olacak biçimde gerçekleştirilmesi yönünde desteklemektedir. Türkiye'nin son yıllarda Afganistan'da, Bosna-Hersek'te, Kosova'da ve Azerbaycan'da barışı ve güvenliği sağlayan kuvvetlere katkıda bulunması DSP'nin yapıcı bir anlayışla bunları desteklemesi sonucu gerçekleşmiştir.

Blgemizle ilgili olarak DSP uluslararası barış ve güvenliğin sağlanması ve sürdürülmesine büyük önem vermektedir. Bu erevede, DSP Ortadoğu'da İsrail ile Filistin arasında barış ortamının bir an önce sağlanması ve Filistin halkının meşru haklarını gözeten bir çözümün bulunması çabalarına katkı vermektedir. Yine DSP Ortadoğu'da Irak'ın ülkesel bütünlüğünü ve bağımsızlığını desteklemektedir.

DSP Balkanlardaki gelişmeleri de büyük bir duyarlılıkla izlemekte ve Bosna-Hersek'te, Kosova'da sağduyunun egemen olmasına ve barış arayışı çabalarına

katkıda bulunmaktadır. DSP Balkan ülkeleri ile sahip olduğumuz ortak tarihimiz ve değerlerimize dayalı bir dış politika izlemeye devam edecektir.

DSP Kafkaslarda ve Orta Asya'da ortak bir dil, din ve kültürel değerlere sahip olduğumuz ülkeler ile ilişkilerini geliştirmeye ve işbirliğini artırarak sürdürmeye kararlıdır.

DSP artık gelenekselleşmiş geniş kapsamlı bir işbirliği içinde bulunduğumuz ABD ve Batı Avrupa ile ilişkilerini sürdürmenin yanı sıra Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkeleri ile de ilişkilerini geliştirme çabası içinde olacaktır. Bu çerçevede özellikle ortak bir geçmişe ve tarihe sahip olduğumuz ülkelerle işbirliği olanaklarımızın artırılmasına çalışılacaktır.

DSP, dış politikasının bir ögesi olarak yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlarının haklarının korunmasına büyük önem vermektedir. Yine, DSP Asya ve Avrupa'da başka devletlerin vatandaşı Türk kökenlilerin sorunlarına duyarlı olmayı sürdürecektir, yayılmacılık ve maceracılıktan uzak, uluslararası hukuka dayalı yapıcı, akılcı ve özgün bir dış politika izleyecektir.

Avrupa Birliği

DSP uygar, çağdaş ve refah içinde yaşayan bir Türk toplumu oluşturma ve geliştirme genel politikasına uygun olarak, Avrupa Birliği'ne üyeliğimizi dış politikamızın ana hedeflerinden biri olarak kabul etmektedir. Kökenini ulu önder Atatürk'ün çağdaş uygarlığa erişmek düşüncesinde bulan bu yaklaşım Türkiye Cumhuriyeti'nin Anayasası'nda ifade edilen temel ilkelerle örtüşmekte ve çağdaş ekonomik ve toplumsal standartlara ulaşmada Türkiye'nin önünde yeni ufuklar açmaktadır.

DSP'nin AB'ye üyeliğimiz lehindeki politikası Türk ulusunun esenliğini ve refahını esas almaktadır. AB'nin 1999 Helsinki kararı ile Türkiye'ye aday üyelik yolunu açması ve 2001 yılında "Avrupa Birliği Müktesabatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı"nın 57.Hükümetimizce hazırlanıp kabul edilerek AB' ne sunulmasında Genel Başkanımız Bülent Ecevit bu yaklaşım içinde gerekli tüm çabaları göstermiş ve Başbakan olarak belirleyici rol oynamıştır.

Son olarak 2002 yaz aylarında AB'ye uyum yasaları olarak adlandırılan ve ölüm cezasının kaldırılması ve diğer konularda yeni düzenlemeler getiren yasalar da yine Türk ulusunun yararı ve istekleri gözönünde tutularak DSP'nin öncülüğünde gerçekleştirilmiştir.

DSP'nin AB politikasının bundan sonraki ilk hedefi aday ülke Türkiye ile AB arasında katılma andlaşması görüşmelerinin bir an önce başlatılmasıdır. Bu amaçla DSP, AB'den bu yıl sonuna kadar görüşmelerin başlamasına ilişkin bir tarih verilmesini sağlamaya yönelik çalışmalarını sürdürecektir.

DSP, AB'nin tam üyeliğe aday bütün ülkelerden istediği ve Kopenhag Kriterleri diye anılan siyasal önlemler ile yalnızca onunla sınırlı kalmamakla birlikte büyük ölçüde ekonomik ve toplumsal kuralları içeren AB edinimleri (müktesebatı) konularında Türkiye'nin gerçekleştirmesi gereken hazırlıkları ve alınması gereken önlemleri en iyi biçimde yapmaya kararlıdır.

Başbakan Ecevit'in talimatları doğrultusunda son biçimi verilen ve 19 Mart 2001 tarihinde bakanlar kurulunca kabul edilen "Ulusal Program"a da uygun olarak DSP bu konuda Türkiye'nin yapması gereken çalışmaların giderek hızlandırılması ve bir an önce Türkiye'nin AB'nin tam üyesi olmasına yoğun çaba gösterecektir.

Türkiye'nin alması gereken Kopenhag Kriterleri'ne uygun siyasal önlemler AB'nin "Türkiye için Katılım Ortaklığı-2000" belgesinde demokrasi, hukukun üstünlüğü, insan hakları, azınlıklara saygı olarak belirtilmiş olup DSP'nin demokratik sol anlayışıyla örtüşmektedir.

Son olarak Ağustos 2002'de uyum yasalarının çıkarılması ile büyük ölçüde karşılanan bu siyasal ilkelere uyum konusunda AB Türkiye'den daha çok uygulamada dikkat beklemekte olup DSP demokratik ve ulusalcı sol anlayışı çerçevesinde bu konuda da gerekli duyarlılığı göstermeyi ve ulusumuzun esenliği için önemli olan bu ilkelerin yaşama geçirilmesinde çaba sarfetmeyi sürdürecektir.

AB Zirvesi'nin 11 Aralık 1999 Helsinki kararı ile Türkiye'nin AB'ye adaylığını kabul ederken beklentileri arasında yer verdiği Yunanistan ile Ege sorunu ve Kıbrıs konularına gelince, DSP, hükümetimizin Helsinki Zirve kararına verdiği yanıtta çekinceleri de dikkate alarak, bu konuların Türkiye'nin AB üyeliği ile doğrudan ilişkili olmadığına inanmaktadır.

Bununla birlikte, DSP bu konularda Ecevit'in başkanlığındaki 57. Hükümet'in "Türk Ulusal Programı"nda belirttiği gibi Yunanistan'la sorunları diyalog yoluyla çözme çabalarını ve Kıbrıs konusunda da iki tarafın egemen eşitliğine ve ada gerçeklerine dayalı, tarafların birlikte belirleyecekleri adil bir çözümü ve bu yolda yapılacak taraflar arası görüşmeleri desteklemektedir.

DSP genel bir biçimde AB ekonomik ve toplumsal standartlarına erişilmesini Türk ulusunun özlemi ve hakkı olarak değerlendirmekte ve bu yolda gereken çabayı sarfetmeye hazır bulunmaktadır. Bu bağlamda DSP, demokratik sol kimliğine uygun olarak, AB ile ilişkilerde ve zamanı

geldiğinde katılma andlaşmasının hükümlerinin oluşturulmasında özellikle AB’de işçilerin serbest dolaşımı, AB ortak tarım politikası ve AB sosyal politikası ve istihdam ve Küçük ve Orta Boy İşletmelerin (KOBİ’lerin) sorunları konusunda duyarlı olacaktır.

Belirtilen bu konularda DSP AB edinimlerinin (Müktesebatının) elverdiği ölçüde işçimizin, çiftçimizin ve esnafımızın AB düzeni içinde elde edeceği refah payının olabilecek en üst düzeylerde olmasını sağlamaya çaba gösterecektir. Böylece, Türkiye AB’ye tam üye olana kadar, DSP Avrupa Toplulukları Adalet Divanı’nın (ATAD) çeşitli kararlarında belirttiği gibi, Ankara Anlaşması, Katma Protokol ve Ortaklık Konseyi’nin serbest dolaşıma ilişkin kararlarının hükümlerinin doğrudan uygulanabilir nitelikte olanlarının AB ülkelerinde uygulanmasını izlemeye ve gereğinin yapılmasını istemeye özen gösterecektir.

Ayrıca, genel bir biçimde işçilerimiz ve çalışma yaşamı ile ilgili olarak mevzuatımızın bir an önce AB standartlarına uyumlu duruma getirilmesine çaba gösterilecektir. AB ortak tarım politikası ile ilgili olarak DSP halen AB ile Türkiye arasında uygulanmakta olan tarım ürünleri ticaretinde karşılıklı olarak tercihli bir rejim uygulanmasını (tarım tavizleri) sağlamaya çalışma yanında, özellikle Türk tarımının AB ortak tarım politikasına uyumuna ilişkin olarak çiftçimizin çıkarlarının gözetilmesine özel önem verecektir.

KOBİ’lere ilişkin olarak AB ile gümrük birliği çerçevesinde birtakım menşe belgelendirmesi ve başka yapısal sorunlarla karşılaşan Türk KOBİ’lerinin 57. Hükümet tarafından oluşturulan “KOBİ Eylem Planı”nın ciddi bir çalışmaya dönüştürülmesi ve bu amaçla AB’den acilen yardım sağlanması yoluyla gelişmesine çalışılacaktır.

Ülkemizin gelişmesinde ürettiği katma değer ve sağladığı istihdam ile sanayinin öneminin bilincinde olan DSP, AB sanayi politikası mevzuatına uyum gerçekleştirilirken Türk Sanayiinin yeterli rekabet gücü kazanmasına büyük önem vermektedir.

DSP AB'nin bilim ve araştırma ile eğitim ve gençlik politikalarında kabul ettiği standartları olabildiğince kısa sürede Türk mevzuatına ve uygulamasına aktarılması konusunda çaba gösterecek ve bu amaçla AB nezdinde gerekli yardımları arayacaktır.

Avrupa Komisyonu, Avrupa'yı dünyanın en dinamik ve rekabet gücü yüksek pazarı haline getirmeyi amaçlayan ve Interneti temel alan "e-Avrupa Girişimi"ni 2000 yılında başlatmıştır. 2001 yılında ise aday ülkelerin de kapsama alındığı e-Avrupa+ projesi yürürlüğe konmuştur.

Ulusal Program'ın Bilim ve Araştırma bölümünde, e-Avrupa girişimini desteklediğimiz ve Türkiye'de Bilgi Toplumu oluşturmak amacıyla e-Türkiye girişimini başlatmayı hedeflediğimiz açıkça ifade edilmektedir.

Başbakan Ecevit başkanlığındaki 57.hükümet 15-16 Haziran 2001 tarihlerinde Göteborg'da düzenlenen AB Zirvesi'nde resmen duyurulmuş olan eAvrupa+ Girişimi'ne Türkiye'nin üye olmasını sağlamıştır.

DSP'nin bu konudaki görüşleri bildirgenin "Bilgi Toplumu" bölümünde detaylı biçimde yer almaktadır.

Kıbrıs

1960'ta iki toplumlu "Kıbrıs Cumhuriyeti" nin kurulmasının hemen ardından 1963'teki Rum saldırıları ile

Kıbrıs adasında barışın bozulması üzerine 1974 yılında Türkiye'nin başarılı Barış Harekâtı Ecevit'in Başbakanlığı döneminde gerçekleştirilmiştir. O tarihten bu yana Ecevit ve kurulduğundan bu yana DSP Kıbrıs sorununu büyük dikkatle izlemiş ve iktidarda ya da muhalefette Kıbrıs Türk halkının güvenliğinin ve refahının sağlanmasına sürekli katkısını yapmıştır.

Bugün gelinen aşamada Güney Kıbrıs Rum yöneticileri ile eşitlik temelinde görüşmelere de başlayan Kıbrıs Türkleri'nin güvenliğinin sağlanması ve korunması iki halkın egemenliğine ve eşitliğine dayalı, kalıcı ve hakça bir anlaşma ile çözülecektir.

DSP, AB'nin Rumlar lehine olumlu yaklaşımını Kıbrıs sorununun çözümü açısından, uluslararası hukuktan ve gerçeklerden uzak ve talihsiz bir yaklaşım olarak değerlendirmektedir.

DSP, Kıbrıs Türk ekonomisinin güçlenmesine Türkiye tarafından gereken katkının sürdürülmesini de desteklemektedir.

Yurtdışındaki Türkler

Yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlarının nüfusunun 4 milyona yaklaşmış olması ve vatandaşlarımızın yurtdışında kalıcılık vasfının ön plana çıkması, hükümetler tarafından Anayasanın 62. maddesi uyarınca yürütülen çeşitli hizmetler arasında bir eşgüdüm kurulması zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır.

Bu bağlamda, yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın bu koordinasyon mekanizması içinde sorunlara çözüm bulma sürecine kendilerinin de doğrudan katılımını

sağlayan bir yöntemin daha yararlı olabileceği düşüncesiyle “Yurtdışında Yaşayan Vatandaşlar Danışma Kurulu” (YYVDK) 1998 yılında Ecevit’ in direktifi ile kurulmuştur.

Böylelikle yurtdışında yaşayan vatandaşlarımız, TBMM, bürokrasi ve özel kuruluşlar arasında doğrudan bir iletişim başlatılmıştır.

Çifte tâbüiyete sahip vatandaşlarımızın büyük bir bölümünü ilgilendiren 4112 sayılı yasanın uygulanmasında karşılaşılan sorunların (Pembe Kart) çözümü bağlamında, Kimlik Kartı yerine kullanılabilen bu belgenin (Pembe Kart) ibrazı hâlinde belge sahibi kişilerin yasalardan Türk vatandaşlığından ayrılmamışçasına yararlanmaları sağlanmıştır.

Ayrıca, yatırım yapmak isteyenlere, Hazine Müsteşarlığı Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü’nden izin almaksızın, Yatırım ve Teşvik Genel Müdürlüğü’nün olanaklarından faydalanma olanağı getirilmiştir.

Öte yandan, ‘Pembe Kart’ hamili kişiler ile bunların kanuni mirasçılarının taşınmaz mal iktisabı, ferağı, miras ve mülkiyetten ayrı aynı haklara (ipotek, rehin gibi) ilişkin her türlü talepleri, yabancılara uygulanan kısıtlayıcı hükümler uygulanmaksızın aynen Türk vatandaşları gibi ilgili tapu sicil müdürlüklerince sonuçlandırılmaktadır.

Çifte vatandaşlığı kabul eden ülkelerde izinsiz olarak Türk vatandaşlığından ayrılıp yabancı bir ülke vatandaşlığına geçenler, iyi niyetli olmak şartı ile, İçişleri Bakanlığı, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü’ne veya dış temsilciliklerimize başvurduklarında kendilerine Türk vatandaşlığını koruma izni verilmektedir. Kısacası, bir koruma izni müessesesi oluşturulmuş bulunmaktadır.

Vatandaşlıktan çıkma işlemlerinin en çok 6- 8 ay içerisinde bitirilmesi sağlanmaktadır.

Öte yandan, Milli Savunma Bakanlığı, 1960 ve daha yaşlı doğumlulara, yani 38 yaşını aşmış herhangi bir nedenle bu haktan faydalanamayanlara dövizle askerlik hizmetinden yararlanma olanağı sağlamıştır.

Buna ek olarak, Türk vatandaşlığı kaybettirilenlere de, 29 Ekim 2001 tarihine kadar Türk vatandaşlığına müracaat etmeleri ve vatandaşlığa alındıkları tarihi takip eden 1 yıl içinde başvurmaları kaydı ile, dövizle askerlik hizmetinden yararlanabilme olanağı getirilmiştir.

Yurtdışındaki vatandaşlarımızın eğitim ile ilgili sorunlarını hafifletmeye yönelik bir Eğitim Eylem Planı hazırlanmış, ilk aşamada başta Almanya olmak üzere Avrupa ülkeleri makamlarına sunulmuş, bunun Ortak Eğitim Eylem Planı haline getirilmesi için girişimlerde bulunulmuştur.

Yurtdışındaki çocuklarımıza daha iyi hizmet verebilmek düşüncesi ile, ‘Din ve Eğitim Müşavirlikleri’ kadrolarının kalitesinin artırılmasına yönelik yeni önlemler alınmış, yurtdışına gidecekler için dil sınavı ve özel komisyonlar oluşturulmuştur.

Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın Türkiye’deki genel seçimlerde bulundukları ülkelere oy kullanabilmeleri, DSP’nin hedefleri arasındadır. Bu konudaki yasa tasarısı hükümet programında yer almış olup, TBMM Anayasa Komisyonu’ndadır. Ancak seçim tarihinin öne alınması, oy verme işlemlerinin diğer seçimlerde olduğu gibi gümrük kapılarında yapılması zorunluluğunu yaratmıştır. Almanya başta olmak üzere, değişik Avrupa ülkelerinde ve dünyanın farklı bölgelerinde yaşayan ve

demokratik kültürlerinde olumlu yönde farklılık taşıyan T.C vatandaşlarının, bu temel yurttaşlık hakkını kullanmasının, Türk demokrasisi ve parlamenter sistemine önemli bir katkı sağlayacağı şeklinde olan DSP, bu düşüncenin gerçekleşmesi için gerekli altyapının biran önce hazırlanmasını öncelikli görevleri arasında saymaktadır.

DSP olarak amacımız;

- Hizmetlerin vatandaşlarımızın yaşadıkları bölgelerin ihtiyaçlarına göre daha etkin biçimde sunulması ve ayrıca hizmet veren birimler arasında bir eşgüdüm sağlayarak daha verimli hâle getirilmesi,
- Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızla ilgili konularda, özellikle idarî tasarruflar ve mevzuat çalışmaları öncesinde, yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın görüşlerini alarak, yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızla TBMM ve ilgili devlet birimleri arasında doğrudan bir diyalogün tesisi,
- Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın ekonomik ve eğitim düzeylerinin yükseltilmesi için çalışmalar yürütülerek, yaşadıkları toplumlara kimliklerini kaybetmeden entegre olmalarının sağlanmasıdır.

Demokrasinin, Laikliğin, Çağdaşlaşmanın ve kadın-erkek eşitliği dahil insan hakları ve temel özgürlüklerin uluslararası alanda savunucusu olan DSP, her zamanki gibi başka ülkelerde çalışan ve yaşayan yurttaşlarımızın hak ve çıkarlarının uluslararası hukuk kuralları çerçevesinde korunmasında duyarlı olmaya devam edecektir.

IV. SONSÖZ

Demokratik Sol Parti yalnız ülkemizde değil dünyada önemli değişikliklerin yaşandığı, çok güçlü zannedilen sistemlerin çöktüğü, güç dengelerinde önemli kaymaların yaşandığı bir kriz ortamında ülkenin yönetim sorumluluğunu üstlendi.

Bu, halkımızın Demokratik Sol Parti'ye ve deneyimli liderine güveninin bir sonucu idi.

Halkımız; ülkenin karşı karşıya bırakıldığı karmaşadan ulusal bütünlüğümüzü koruyarak, toplumun bazı kesimlerinin büyük bedeller ödemesini önleyerek, toplumsal barış içerisinde Demokratik Sol Parti'nin çıkaracağına inanıyordu.

Demokratik Sol Parti uzlaşî kültürünün şimdiye kadar rastlanmamış örneklerini sergileyerek toplumun beklentilerine yanıt verdi.

Ancak kabul etmek gerekir ki, biriktirilen sorunlar düşünülenlerden de ağır, çözümü ise zaman gerektiriyordu.

Kaldı ki, Türkiye bugünlere bir günde gelmemişti.

Biz halkımıza, ülkemizin hangi yanlış politikalarla bu noktaya geldiğini, buradan çıkmak için de, bedel ödemeyi de göze alarak, hangi yapısal değişiklikleri yaptığımızı anlatmaya çalışıyoruz.

Yapılanlar, Ecevit Hükümeti'nin bir "SESSİZ DEVRİM"idir.

Bu "SESSİZ DEVRİM";

Toplumun ve bireylerin geleceğe dönük öngörülerde bulunmasına yeniden olanak sağlamak içindi.

Toplumsal barışı yaygınlaştırmak içindi.

Ülkemizi çağdaş dünyaya taşımak içindi.

Ulus devletin varlığını koruyarak küreselleşen dünyada var olmak ve ulusal kuruluşlarımızı her koşulda dünya ile rekabet etmesini güçlendirmek içindi.

"SESSİZ DEVRİM"den çıkarı bozulanlar da olmuştur.

Bu kesimler, yapılan köklü reformları etkisiz hale getirmek için ellerinden gelen her çabayı göstermişlerdir; göstermeye de devam etmektedirler.

Ancak Demokratik Sol Parti'nin "SESSİZ DEVRİM"i ;

- insanımızın geleceğe umutla bakması için,
- toplumsal barışın sürdürülmesi ve ülke bütünlüğünün korunması için ,
- ülkemizin BİLGİ TOPLUMU'na dönüşerek çağdaş dünyada yerini sağlamlaştırması için

devam edecektir.

Bu Demokratik Sol Parti'nin taahhüdüdür.

Bu taahhüt halkımızın vereceği kararlarla gerçekleşecek ve sonuçta kazanan, HALK ve HAK olacaktır.

SEN YİNE HAKLI ÇIKTIN ECEVİT

ŞİMDİ YİNE **DSP** ZAMANI

Demokratik Sol Parti

Hedef Bilgi Toplumu

www.dsp.org.tr